Uusi Nainen

No 4–5 1956

Pese Sinäkin hiuksillesi

SALEVON

SÄDEKEHÄ

Kasvatuksesta

Kodeissa ovat isät ja äidit usein eri mieltä lastenkasvatuksesta. Ja usein ovat äidit lempeämmällä linjalla kuin isät, jotka puolestaan haluaisivat toteuttaa lasten ja vanhempien "rauhallista rinnakkaiseloa" voimakeinoin tai ainakin peräänantamattomuuden politiikkaa noudattaen. Näin oli asianlaita eräässäkin Matti ja Maija Meikäläisen perheessä. Matti moitti Maijaa usein siitä, että tämä lellittelee lapset piloille, kun Maija ei tehnyt lasten pienistä kiukutteluyrityksistä kabinettikysymystä ja kun hän antoi anteeksi lasten tekemät pienet vahingotkin pikkuisten moraalisaarnojen jälkeen. Matti vaati, että äidin olisi pitänyt käyttää jyrkkiä kieltoja ja joskus jopa koivuniemen herraakin asioita selviteltäessä. Mutta erään kouraantuntuvasti havainnollisen hetken jälkeen Matti luopui periaatteistaan ja noudattaa nyt itsekin sovinnollisuuden politiikkaa perhepiirissään.

Matti oli nimittäin joskus omista työasioistaan Maijalle jutellessaan kertonut eräästä työtoveristaan, joka on niinsanottu vaikea luonne. Tämä ei oikein tahdo tulla toimeen alaistensa kanssa, vaan panee toimeen silloin tällöin rähinäkohtauksia, mutta ylempiensä kanssa seurustellessaan sen sijaan on miltei orjamaisen matelevainen. Häneen on muiden suhtauduttava hyvin varovaisesti. Maija tunsi tyypin siis tämmöisten kuulopuheiden perusteella. Mutta kerran hän sai myös tavata tämän henkilön ja keskustella hänen kanssaan pitemmän tovin. Ja "lapsellisia" ihmisiä kun olivat, kääntyi puhe myös lapsiin ja lasten kasvatukseen.

Tämä Maijan perheessä paljonpuhuttu henkilö nimittäin kehui melkein ensi töikseen, että hän oli antanut kolmevuotiaalle tyttärelleen kaksi kertaa selkäsaunan juuri tänä päivänä. "Kakarat tulevat ihan mahdottomiksi, ellei niiden anna välillä maistaa remmiä", sanoi hän.

Maija ihmetteli kovasti ja sanoi, etteihän toki kolmevuotias vielä ymmärrä varsinaisesta kurituksesta mitään. Hän oppii vain pelkäämään, mutta ei ymmärtämään. Kuinka te yleensä raaskitte lyödä niin pientä lasta? kysyi hän.

— Mutta pienenähän ne on opetettava, valisti tämä henkilö. — Muutenhan ne hyppivät aikuisena silmille. Vitsalla ja remmillä minä olen vanhemmatkin lapset opettanut tottelemaan ja niin ovat nöyriä ja kilttejä jottahan.

— Minusta on julmaa ja sitäpaitsi epäviisasta lyödä pieniä lapsia ja lapsia yleensä, yritti Maija, mutta tämä henkilö keskeytti Maijan puheen itsetyytyväisenä hymyillen:

— Kuulkaahan rouva pieni. Te olette vielä niin nuori ettette ymmärrä oikein lastenkasvatusasioita. Uskokaahan vain kokeneempia. Minä itse sain lapsena usein selkään ja olen siitä nyt aikuisena oikein tyytyväinen, sillä minusta on tullut mies.

Maija vilkaisi keskustelua sivummalla seuranneeseen Mattiin ja tämä oli sen näköinen, kuin hänelle olisi valjennut jokin suuri arvoitus. Ja Matille oli valjennut. Hän ei myöhemmin montakaan kertaa motkottanut Maijalle siitä, kuinka tämä "antaa lapsille kaikki periksi". Pari kertaa hän läksynsä unohtaen yritti motkottaa, mutta kun Maija muistutti, millainen sopuisa ja luonteva ja kaikkien rakastama mies oli tullut siitä kaverista, joka pienenä oli saanut selkäänsä usein, Matti tuli hiljaiseksi pojaksi.

Ja mikä on jutussa parasta, kertoo Maija, on se, että Matti itse käyttää lasten kanssa seurustellessaan paljon lempeämpää ääntä kuin ennen ja "antaa periksi" useammin kuin ennen. Ja lapset tykkäävät nyt Mattiisästään vielä enemmän kuin ennen.

Irina

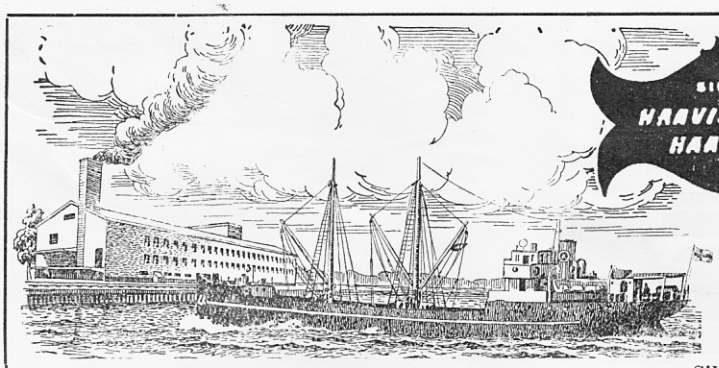

silli siirtyy...

Sillilaiva saapuu tehtaan laituriin. Suomen Kalastuksen toimesta matkalla ollut Kaila palaamassa kesäiseltä pyyntimatkaltaan Loviisan tehtaamme laituriin

Viime vuonna lähti Suomen Kalastuksen kalasäilykkeitä suomalaisiin ruokapöytiin **2.500.000** rasiaa.

SUOMEN KALASTUS

KALATAITOA **20** VUOTTA

Helsinki - Hanko - Loviisa - Salo

Pääkonttori: Helsinki, Kalevankatu 6, puh. sarja 61001.

SILL *à la Russe*

2 sillifilettä sillikolmosista tai rasia matjes tai Purjehtijan silliä
2 keitettyä punajuurta
1/9 keltaista sipulia
2 ruokalusikallista kaaprista
1 salaatinpää

Kastikkeeksi
1 tuubi (100 g) Suomen Kalastuksen majoneesia
1 rkl sinappia
kermaa

Silli asetetaan tarjoiluvadille. Majoneesi maustetaan sinapilla sekä kerma lisätään ja seos kaadetaan sillin päälle. Salaatti leikataan suikaleiksi päälle. Koristetaan pieneksi hakatulla sipulilla, kaapriksella ja pieniksi kuutioiksi hakatulla punajuurella.

4711.

TOSCA

Ihonne luonnollinen sulo on niin arvokas aarre, että voitte uskoa sen suojelun ja hoidon vain todella luotettaville kauneudenhoitoaineille.

4711 "Tosca"-Creme suojelee ihonne ulkonaisilta vaikutuksilta ja antaa sille tavoitellun, pehmeän hohteen.

Täydellinen puhdistusvoide

4711 "Tosca"-Cold Cream taputeltuna kevyesti ihoon joka ilta, virkistää ihokudoksia ja antaa niille kiinteyttä ravitsevien aineiden ansiosta.

Ihanteellinen puuterinalusta

Tehkää 4711 "Tosca"-puuteri make up'inne keskipisteeksi.

Tyyne-Maija Salminen:

ULOS

Novelli

Rouva Liina Hulppa viimeisteli keittiössä täytekakkua. Katsoessaan ikkunasta ulos, hän näki iltaruskon hiipuvan punerruksen ja hänen mieleensä tulvahti haikeita toiveita keväästä ja kesästä. Jossakin oli kevät, jossakin kesäkin, mutta suomalaismaisemat lepäsivät yhä talvisen, vanhan lumen alla. Häntä väsytti...

Vielä hetkinen niin Helkan tyttötoverit saapuisivat viettämään Helkan viidettätoista syntymäpäivää. Helka ei ollut antanut kutsua sukulaisia tai muita vanhempia vieraita. Liinan mielessä kyti tietoisuus, ettei se ollut oikein. Hänen ainoan tyttärensä, ainoan lapsensa syntymäpäivää, juuri näin merkittävää kuin tämä, olisi pitänyt viettää hieman arvokkaammin ja juhlallisemmin. Mutta Helka ei välittänyt arvokkuudesta eikä sukulaisista. Tyttö oli kummasti juureton, totesi Liina. Vaikka ei hän itsekään enää vuosiin ollut ehtinyt pitää sukulaissuhteita vireinä. Hänellä ei ollut aikaa, oli tehtävä työtä, ei vain päivällä, myös illat livahtivat työnteon merkeissä. Jäätyään leskeksi hän oli päättänyt antaa tytölle kaiken, minkä kykeni: Helka sai käydä koulua, Helkalla täytyi olla kunnon vaatteet, Helkalla täytyi olla kaikkea enemmän kuin hänellä itsellään oli ollut nuorena. Liina tiesi sen olevan eräänlaista kunnianhimoa siinä, ettei hänen tyttärensä saanut olla huonommassa asemassa kuin hänen koulutoverinsa, keskikoulun viidesluokkalaiset; olivat he sitten kuinka hyvästä perheestä tahansa. Helkalla ei saanut olla alemmuuskomplekseja, hänen täytyi olla vapaa ja hänen nuoruutensa täytyi olla onnellinen.

Näin hän oli ajatellut tytön ollessa pieni, eikä hän vieläkään ollut luopunut ajatuksesta, mutta kaikki ei ollut sujunut hänen laskelmiensa ja kunnianhimoisten unelmiensa mukaan. Jokin seikka oli luomassa häiriötiloja. Helka ei ollut onnellinen, ei hän ollut kiitollinen äidilleen, eikä hän osoittanut kunnioitusta ja rakkautta. Heidän kotinsa oli ollut jo parin viime vuoden aikana kuin sähköjännitteinen kenttä, rätisi ja salamoi odottamattomasti, aiheena tarvitsi olla vain mitätön sana Liinan puolelta, kun Helka jo sähköstyi huutamaan ja räyhäämään. Sellaiset hetket olivat Liinalle piinallisia. Hän oli itse hiljainen ja vaatimaton, hän rakasti rauhaa. Helka kävi koulua sivistyäkseen ja kuitenkin hän käyttäytyi monasti kuin täydellinen tyhmyri... tänäänkin taas, syntymäpäivänään, oikutteli hermostuttavaan tapaansa...

Liinan ajatukset keskeytyivät Helkan tullessa keittiöön. Tyttö säteili nuoruudenkauneutta, hän oli solakka, kookas ja samalla siro, hänellä oli isänsä harmaat silmät ja ruskehtavat hiukset. Helkan kampaus ei vain miellyttänyt Liinaa, hiukset oli kumman tavalla leikattu lyhyiksi ja vedetty otsalle, sekä poskille. Se oli muotikampaus. Yhtäkkiä Liinan valtasi hellyys. Hän olisi tahtonut syleillä tyttöä, puhua hänelle lämpimästi ja ystävällisesti. Mutta vain silmäys Helkan kasvoihin, niin hän hillitsi itsensä. Tytön pää oli ärsyttävän kenossa, harmaat silmät katsoivat kylmän tyytymättöminä tekeilläolevaa kakkua.

Helka kohotti rakennettaan, uuden kellon pinta välähti; Liina oli antanut sen tytölle syntymäpäivälahjaksi.

— Eikö se jo ole pian valmis? kysyi Helka vihaisesti.

— Kohta, tässä silmänräpäyksessä, vastasi Liina teeskennellen iloisuutta.

Helka hymähti, lähti takaisin kamariin ja heitti olkansa yli:

— Ostokakku olisi ollut kauniimpi.

Liina Hulppa nielaisi ikäänkuin epämiellyttävä pala olisi työnnetty hänen suuhunsa. Mikä oli poikkiteloin? ihmetteli hän. Tuntui käsittämättömältä, ettei Helka edes tänään ollut vapaasti iloinen ja tyytyväinen. Liina oli riitelemättä suostunut siihen, että vain koulutovereille tarjottaisiin syntymäpäiväkahvit, hän oli riitelemättä suostunut moneen muuhunkin Helkan vaatimukseen. Tulos oli aina sama: Helka näytti halveksivan omaa äitiään ikäänkuin äiti olisi kuulunut alempaan säätyyn.

Liina sai kakun valmiiksi, hän nosti sen lasiselle kakkuvadille ja oli juuri aikeissa viedä sen kamariin, missä kahvipöytä oli jo muuten valmiina, kun Helka tuli takaisin keittiöön. Tytön silmät tuikkivat omitui-

Jatk. siv. 4.

NAISTEN TOIVEKIRJA

Talousopettajien Tellervo Hakkaraisen ja Ann-Britt Angsäterin toimittama

Hyvää ruokaa

Yli 1000 ruokaohjetta — 283 kuvaa — Pestävät muovikannet. ERIKOISOSASTOJA: laihdutusruoat, sairaan ja lasten ateriat, eri kansallisuuksien ruokia, mitta-, paino-, paine-, aika-, lämpö-, ja ruoka-ainetaulukot, tähteitten käyttö, pikku niksejä ym. 624 siv. sid. 1200:—

"Tästä kirjasta saadaan monia sellaisia pikkuviitteitä, jotka tekevät ruoan maukkaaksi ja vaihtelevaksi. Eräät kirjan mukaan valmistamani ruoat ovat olleet erittäin herkullisia. Kokemamme perusteella voimme suositella kirjaa vilpittömästi." (S. T. Vapaa Sana)

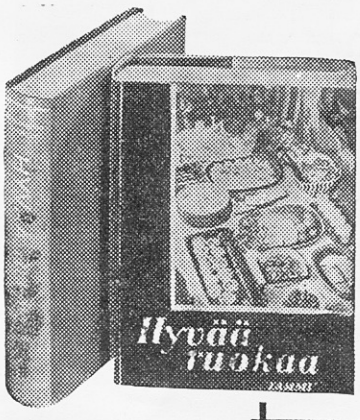

"Muihin keittokirjoihin verrattuna kinnitti huomiotani se, ettei tyydytä vain antamaan valmistusohjeita, vaan myös selitetään, miksi on meneteltävä juuri niin. Sivun reunassa olevista ainemääristä saa heti selvän käsityksen kulloinkin tarvittavista aineista. (Rva Sirkka Nilsson)

Toivelahja nuorille pareille!

tammi

Appelsiini-kalaöljyseos

josta kaikki lapset pitävät!

Orionin

SANA-SOL

Sisältää päivittäisen tarpeen

A + B₁ + C + D

vitamiineja!

ORION

PARAS PARHAITEN PARANTAA

Hän luuli pyykkiään valkoiseksi kunnes vertasi . . . Valo-valkoiseen

VALOLLA pesty on valkoinen koska se on puhdas

Tuo häikäisevä valkoisuus on tuloksena siitä, että Valo irroittaa ja poistaa likahiukkaset perusteellisesti. Se tekee turhaksi rasittavan hankaamisen eikä vahingoita kangasta.

Näin saatte parhaan tuloksen

Erottakaa valkovaatteet muusta pyykistä. Ravistelkaa ja harjatkaa pois nukka, joka on tarttunut värillisistä peitteistä ja vaatekappaleista.

Valo ei kaipaa lisäaineita

Älkää missään tapauksessa panko joukkoon haurastuttavaa lipeämyrkkyä.

Kaikki voivat huomata eron nähdessään Valo-valkoisen

Turun Saippua Oy

Va 76 - 1203 -56

Koti kevätkuntoon AXAlla!

Kevätsiivouspuuhissa on synteettinen AXA perheenemännän todellinen "oikea käsi". AXA pesee niin ikkunat, ovet kuin lattiatkin päilyvän puhtaiksi, runsaasti vaahtoavana se soveltuu myös huonekalujen vaahtopesuun. AXAlla suoriudutte kevätpyykistäkin entistä helpommin — AXA säästää aikaa ja vaivojanne.

- **kaikkeen pesuun**
- **ei syövytä käsiä eikä vaatteita**
- **ei likoonpanoa pyykinpesussa**
- **2 huuhtelua riittää**

***pesee* puhtainta**
***entistä* helpommin**

ULOS... Jatk. siv. 2.

sesti ja poskilla oli hehkuvanpunaiset läikät. Helka seisahtui oven eteen, niin ettei Liina päässyt hänen ohitseen.

— No, mikä nyt? kysyi Liina ihmeissään.

— Sinä et sitten ymmärrä yhtään mitään! kivahti Helka. — Olen odottanut, että sanoisit lähteväsi ulos!

Liina pani hiljaa kakkuvadin takaisin pöydälle.

— Minäkö? Pitäisikö minun lähteä ulos tänä iltana? Helka päästi kovan naurunpurskahduksen.

— Sanoinhan jo, ettet sinä ymmärrä yhtään mitään. Tytöt eivät osaa olla vapaasti, heillä ei ole hauskaa, jos sinä istut vaanimassa meitä. Lupasin tytöille, sanoin sinun lähtevän.

Veri pakkautui Liinan päähän. Hänen ajatuksensa pyörivät karusellia.

— Minkätähden et koskaan pidä vapaata? jatkoi Helka, et ole iloinen ja hauska! Aina olet kotona, aina ompelet, aina olet väsynyt ja tahdot, että minä ymmärtäisin sinua ja säälisin. Minä en sääli sinua, en! Itse sinä haluat tehdä kauheasti työtä, en minä sinua siihen pakoita! Mutta tänään et voi ommella. Tänään saat mennä ulos, minne tahansa, kunhan vain menet!

Helkan sanat olivat armottomia, ne sattuivat kipeästi, sillä Liina ei voinut sille mitään, että noissa sanoissa kuulsi totuudenjyväsiä. Hänen sisimpänsä nousi kuitenkin vastustamaan. Hän ei tahtonut myöntää asian olevan, kuten Helka sanoi. Hän ei ollut pyytänyt Helkalta sääliä.

— Ymmärrätkö, tyttö, mitä puhut ja kenelle puhut? kysyi hän ääni mielenliikutuksesta paksuna. — Etkö osaa hävetä? Sinä ajat minut ulos syntymäpäivänäsi, minut, äitisi? Onko se mielestäsi kauniisti tehty?

— Minä välitän vähät siitä, mikä sinun mielestäsi on kaunista! Ei kenelläkään ole niin vanhanaikaista äitiä kuin minulla! Kaikki toiset äidit lähtevät ulos, jos tytöllä on kutsut.

— Nyt sinä hourit!

— Tietenkin minä hourin, kun sanon sinulle niinkuin asia on.

Liina tunsi voimiensa herpaantuvan. Hänen täytyi istua. Hän näki Helkan sieppaavan kakkuvadin pöydältä ja menevän kamariin. — Minä en sääli sinua, itse sinä haluat tehdä työtä, hän kuuli yhä Helkan äänen korvissaan. — Tänään saat mennä ulos, minne tahansa! Liinan silmissä alkoi välähdellä tähtiä. Tähtien näkeminen tiesi sydänvaivaa. Hän oli vasta nelikymmenvuotias, mutta hänen sydämensä ei enää ollut vahva. Hän oli raatanut liikaa... turhan vuoksiko? Hän tunsi hermostonsa kiristyvän, jossakin hänessä oli kraateri, jonka uumen vaati purkautumista. Hänen teki mieli huutaa, teki mieli mennä kamariin, ottaa kiinni pöytäliinan nurkasta ja kiskaista maahan koko koreus ja hyvyys. Hän oli sen kaiken kustantanut ja valmistanut, eikä hän saanut siitä kuitenkaan kiitosta, puhumattakaan siitä, että hänellä olisi ollut sija tuon pöydän ääressä. Hänen jäsenensä olivat turtuneet, hän ei voinut liikuttaa itseään. Hän pidätti huudon sisimmässään ja vaiensi hävitysvimmansa.

Mitä pahaa hän oli tehnyt Helkalle? Oliko hänen ponnistelunsa rahan hankkimisessa, ainainen ompelukoneen ääressä istuminen, itsensä unohtaminen, aiheuttanut tytössä estoja, jotka saivat tällaiset purkautumismuodot? Joitakin pieniä muistivälähdyksiä astui esiin. Jo silloin, kun Helka oli vielä pieni, oli hän monasti kärttyisenä työntänyt tytön luotaan sanoen: — Menehän leikkimään, äidin on tehtävä työtä. — Oliko hän kuvitellut, että Helka ymmärtäisi? Ei hän ollut kuvitellut sitä, hän ei ollut edes ajatellut. Hän oli vain yksinkertaisesti asettanut työn etusijalle; hän teki työtä Helkan hyväksi.

Elämä oli kumman ristiriitaista. Ei ollut hänen syynsä, että hän oli oppimaton ja että hän oli pannut oman henkisen kehityksensä lukkojen taakse, pitäen sellaista joutavana ajanhukkana. Eikö se ollut hänen syynsä? Kenen se sitten oli? Olosuhteidenko? Liina ei löytä-

Jatk. siv. 63.

Olen suorastaan ylpeä niistä...

— ja kukapa perheenemäntä ei olisi kun liinavaatekaapissa on Tampella-pellavapyyhkeitä.

Keittiössä on Tampella-pellavapyyhe erinomainen, sillä
— astioiden kuivaus käy nopeasti, koska pellavapyyhe
— huokoisuutensa vuoksi — imee kosteutta kuin imupaperi
— hienoinkin lasi tulee hohtavan kirkkaaksi, sillä pellavapyyhkeestä ei lähde nukkaa.

Peseytymisen jälkeen on kuivaaminen Tampella-pellavapyyhkeellä tosi nautinto iholle, sillä pellavapyyhe on p e h m e ä ja v i i l e ä.

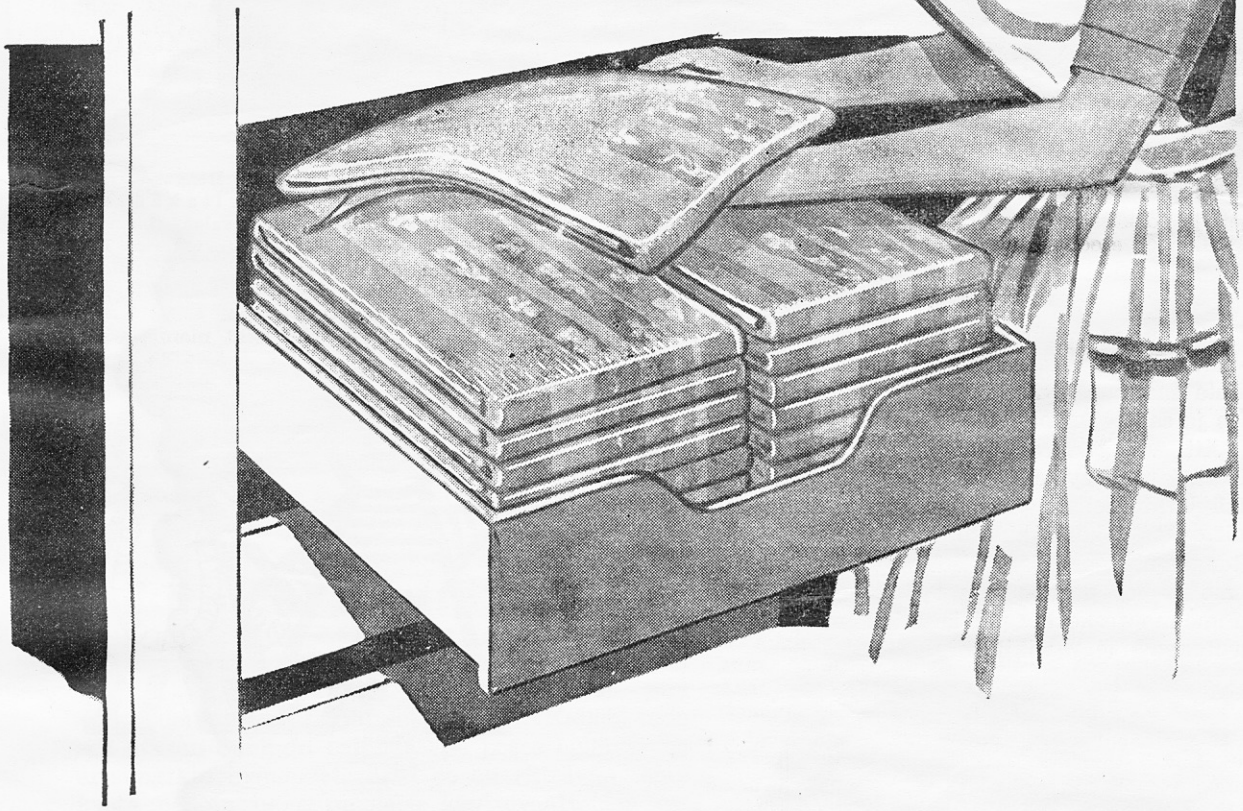

Nyt on jälleen saatavissa paljon kysyttyjä, huokeita Tampella-pellavapyyhkeitä:

Kokopellavaiset pyyhkeet N:o 861 ja 862 **98: — /m.**
Puolipellavaiset pyyhkeet N:o 821 ja 822 **88: — /m.**

Tampella
Pellavatehdas

Se on sitten eri hyvää tuo
RENGAS-margariini!

Meidän äiti on jo monta kuukautta tarjonnut pöydässä Rengas-margariinia. Meistä se on eri kivaa, sillä Rengas-margariinia saamme levittää leivälle vaikka kuinka paksun kerroksen ja saatte uskoa, ettei meitä tarvitse monta kertaa käskeä. Äiti vain nauraa meidän touhuillemme ja sanoo, että syökää lapset, syökää mielin määrin. Äiti pelkää joka talvi, että jotain sellaisia vitamiineja puuttuu. Meistä nuo vitamiinit ovat eri konstikkaita, kun ei niitä voi edes nähdä. Mutta Rengas-margariinissa niitä on varmasti paljon, koska meidän molempien posket vain pyöristyvät. Kelkkamäestäkin tulemme monta kertaa päivässä hakemaan äidiltä voimia lisäävän Rengas-margariinileivän.

Rengas-margariinia myyvät kaikki OTKlaiset osuusliikkeet.

Tassulette

pitää huolta
käsienne pehmeydestä
ja sileydestä

Iso pullo 175: —
Pieni pullo 125: —

Elannon rohdosmyymälät ja OTK:n jäsenosuusliikkeet

Elanto

3 jälkiruokalusikallista

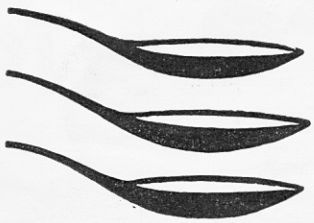

Tonocol ia

päivässä kevätväsymystä vastaan antaa Teille voimia ja tarmoa

Tonocol sisältää B-vitamiineja, virkistävää kolauutetta ja muita aineita, jotka piristävät Teitä, kun olette väsynyt ja ylirasittunut.

Kohdatkaa kevät iloisena ja pirteänä — kohdatkaa kevät Tonocolin kanssa.

500 ml 474:—
200 ml 200:—

Medica

Sekä näkyy että tuntuu...

Koko pyykki säteilee puhtautta Sunlight-pesun jälkeen. Ja voitte tuntea raikkaan tuoksun, jota vain todella puhtaat vaatteet uhoavat. Kaiken tuon saa aikaan Sunlight saippua. Se pesee hellävaroen arimmatkin hienoudet. Silti se on riittävän tehokasta pahoin likaantuneiden käyttövaatteiden pesuun. Kokeilkaa Sunlight saippuaa — Tekin pidätte siitä!

Jo tuhannet suomalaiset käyttävät saunassa Sunlight saippuaa. Sen runsas, pehmeä vaahto puhdistaa ihon ja antaa virkistävän raikkaan tunteen.

Sunlight saippua pesee tuoksuvan puhtaaksi

Turun Saippua Oy

S 46 - 1253 - 56

Tässä numerossa mm.:

Eräs sairaus — homoseksualisuus

Artikkeli homoseksualisuuden ongelmasta.

☆

Teatterin pitää ravistaa...

Kuopiolainen näyttelijätär Lilli Markkanen haastateltavanamme.

☆

Kari kävi kasvatusneuvolassa.

Tutustu kasvatusneuvolan työhön.

☆

Onko nainen kulttuurivalpas.

Kysymystä pohtii maisteri Aira Sinervo.

☆

Huone keittomahdollisuudella.

Lue ainoalaatuinen tarina asuntokeinottelusta.

LUKIJAN LAHJA

Maaliskuun numerossa oli epähuomiossa jäänyt lukijan lahjan saaja ilmoittamatta. Mutta nytpä voimmekin sitten esitellä kolme onnellista voittajaa, joita arpa on jälleen suosinut.

MAALISKUUSSA voitti lattiamaton Satu Hoikkala, Turku 3.

HUHTIKUUSSA arvottiin puoli tusinaa lakanoita. Omistajaksi tuli Saima Partanen, Säyneinen.

TOUKOKUUSSA oli jälleen maton vuoro ja sen saa Mimmi Viinikainen Helsingistä, (osoite Keuruuntie.)

Uusi Nainen

N:o 4—5 - toukokuu - 1956

12. vuosikerta

Kustantaja SNDL
Toimisto: Erottajank. 15-17 A, puh. 38 419. —
Toimitus: Kotkank. 9. puh. 70 491/41.

Onko ihme

— Yhdeksän lapsen äiti poistui kotoansa. Löydettiin kahden päivän kuluttua kotinsa läheltä metsästä nääntyneessä tilassa. Ei osaa selittää syytä poistumiseensa. —

— Seitsemän lapsen äiti hukuttautui nuorimpansa kanssa. Syyksi otaksutaan äkillinen mielenhäiriö. —

Jatkuvasti saadaan yllämainitunlaisia uutisia lukea lehtien palstoilta. Ne ovat tulleet jopa niin tavallisiksi, etteivät pahastikaan järkytä lehden lukijakuntaa. Niitähän sattuu tämän tästä — mielenhäiriöitä.

Ehkä jotkut sentään kiinnittävät niihin hiukan huomiota — naapurit, jotka tunsivat äidin kotiolot, huokaisevat: kauanhan se eukkoriepu jaksoikin sen pesueensa kanssa — lehden lukijoista ne, jotka jossain yhteydessä aikaisemmin ovat joutuneet pohdiskelemaan köyhien lapsiperheiden äitien asemaa, tuntevat pistona sydämessään: taas yksi sortunut — joku lääkäri miettiin: mielenhäiriö... niin, mistä... liikarasituksesta.

Edellä olevat sekapoiminnat eivät ole vallan tavanomaisia äitienpäivämietteitä. Mutta eikö meidän ihmisten olisi yleensäkin päästävä pois tuosta ikuisesta tavanomaisuudesta. Tavanomaisuuden merkeissä me äitienpäivänä omistamme äidille kukkakimpun, runollisen hymistyksen tai parhaimmassa tapauksessa "kahvin vuoteeseen". Siihen se sitten useimpien äitien kohdalla loppuukin.

Tietysti äitiä ilahduttavat nämä tavanomaiset toimenpiteemme. Tehkäämme ne siis edelleenkin. Varmasti nekin auttavat häntä jaksamaan uurastustaan taas jonkin aikaa eteenpäin valoisan muiston merkeissä. Mutta auttavatko ne häntä jaksamaan aina seuraavaan äitienpäivään — kokonaisen pitkän vuoden!

Päivästä päivään, vuodesta toiseen äiti puurtaa. Jokainen uusi tulokas perheeseen lisää hänen työtaakkaansa, vastuutaan. Mitä useampia suita ruokittavana, sen soikeammaksi saa äiti markkaa venyttää. Työtä ja työtä, markan venyttämistä on useimpien työläisäitien elämä. Virkistäviä keitaita, lepopäiviä — niitä on vähän, jos lainkaan. Elämä käy harmaaksi, yksitoikkoiseksi, mieli apeaksi. Ajatus rupeaa etsimään ulospääsyä tästä harmaudesta, yksitoikkoisuudesta. Eikä löydä sitä! Onko ihme, jos joku silloin tällöin romahtaakin!

Eräällä pienviljelijä-äitien kesäleirillä muuan 11-lapsen äiti hiukan haikeana totesi olevansa elämänsä ensimmäisellä kesälomalla ja kuinka loma sentään on ihana asia — ei huolta ruoan laittamisesta, ei lapsista, ei miehestä, ei elukoista — on vain ja nauttii elämästä. Mutta, sanoi hän — eipä niitä silloin, kun minä olin nuorempi, ollut tällaisia

lomapaikkojakaan ja mihinkä ne lapset olisi jättänyt, kun kaikki olivat pieniä.

Siinäpä ne ovat keskeiset pulmakysymykset vielä tänäkin päivänä. Nythän toki jo järjestetään varattomille äideille ilmaisia lomia. Mutta aivan liian vähän. Kotisisariakin on jo saatavissa äitien lomatuuraajiksi. Mutta kaikissa kunnissa ei vielä ole yhtäkään ja niissäkin, joissa on, riittämättömästi.

Alku kuitenkin on, josta asiaa kehittää. Ja tässä asian kehittämisessä pitää niin äitien kuin äitienpäivän viettäjienkin olla innolla mukana. Tämän ja paljon muuta — parempien palkkojen avulla enemmän markkoja äidin käyttöön — suurempaa sosiaalista turvallisuutta koko perheelle — voimme yhteisvoimin aikaansaada ja vähentää näin äidin huolia — auttaa häntä kestämään. Kuinka paljon enemmän onnea ja valoa voisi äiti tällöin luoda kodille, lapsille.

Äitiys kunniaan, turvaamalla kaikille äideille riittävät työskentelymahdollisuudet tärkeällä paikallaan!

Reippain äitienpäiväterveisin. **Anni Ikonen.**

HUONE KEITTOMAHDOLLISUUDELLA

Tässä artikkelissa suoritamme pienen, joskin tosin naurettavan helpon laskutehtävän. Ensin kerromme: yhdessä huoneistossa asuu 24 naista, jotka kukin maksavat kuukaudessa 6.000 markkaa vuokraa. Elon laskuopin mukaan tämä on 144.000 mk. Sitten vähennämme: Omistaja maksaa osakkeestaan 13.000 kuukaudessa. Jäännös hänen hyväkseen 131.000 mk. Lukekaa, miten yksinkertaista on saada huone keittomahdollisuudella tämän päivän Helsingistä...

Huone keittomahdollisuudella tuntuu houkuttelevalta kuin raha-arpajaisten päävoitto! Saattaisiko uskoa tuollaiseen onneen. Loputon asuntopula vihdoinkin ratkeaisi pitkän ja toivottoman odotuksen jälkeen? Ei, kenties kysymyksessä on vain tunnoton keinottelija, joka yrittää hyötyä epätoivoisten ihmisten kustannuksella. Mutta kuitenkin on yritettävä, yritettävä niinkuin niin monto kertaa aikaisemminkin.

Vapisevin polvin tyttö kulkee annettuun osoitteeseen. Jos vain saisin huoneen... Huone keittomahdollisuudella. Se kuuluu seikkailulta, romanttiselta elokuvanimeltä. Se on hyppäys epätodellisuuteen... Huone keittomahdollisuudella tämän päivän Helsingissä!

Enemmän kuin puolen vuoden ajan hän on yö yön jälkeen matkustanut viimeisellä junalla maalle, missä perhe on oikeastaan armosta antanut hänen jakaa omat ahtaat tilansa. Ja yö yön jälkeen hän on pääteasemalla ottanut vanhan polkupyöränsä taivaltaakseen sillä viimeiset kolme kilometriä sateessa ja pakkasessa. Mutta nyt oli olemassa mahdollisuus, että kurjuus loppuisi. Huone keittomahdollisuudella.

Kun tähän huoneeseen on asennettu keskuslämmityspannu, kenenkään ei tarvitse valittaa kylmää.

Täällä ei makseta viihtyisyydestä, vaan vuoteesta ja kenties myös hiukan vuoteiden alla olevasta säilytystilasta.

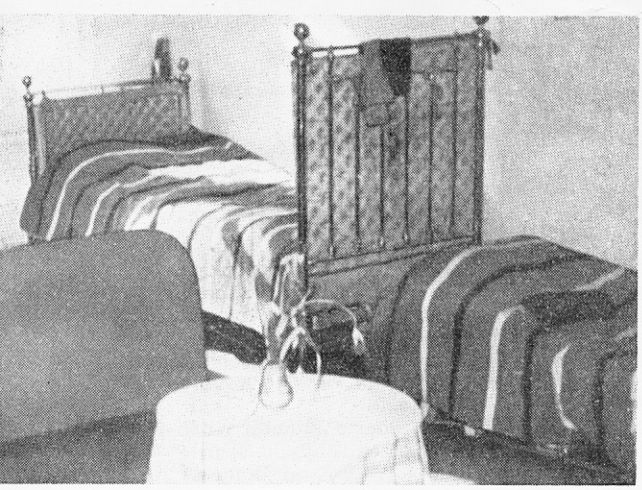

Sänkyjen sopusointua... ettei ainoakaan neliö jäisi käyttämättä!

Talo on yksi mainioimpia vanhassa Kruunuhaassa, rauhallinen ja mahtava. Ja se on tietoinen omasta arvostaan: "Kerjääminen ja kaupusteleminen kielletty" Korkojen kaiku marmoriportaissa kuulostaa häiritsevän epämiellyttävältä. Mutta jos huone järjestyy, voihan ryhtyä käyttämään kumipohjia...

Ovessa on kaksi kelloa. Toinen putoaa alas ensimmäisellä painamisella ja roikkuu niin uskomattoman pahastuneena huolimattomasti kootussa johdossa. Toinen antaa tuloksen: ovi aukeaa. Eteinen on räikeä vastakohta patriisiportaalle. Vanha sälesohva yrittää vaivalloisesti pysyä jaloillaan törkyistä seinää vasten, jonka tapetti näyttää irtoavan minä hetkenä tahansa.

Vuokraaja, vanha herra on hyvin ystävällinen, mutta antaa samalla ymmärtää, että hän on täysin tietoinen siitä osasta, jota näyttelee hyväntekijänä. Lisäksi hän on tuomari, hän tietää mitä puhuu. Huone keittomahdollisuudella ja — hiukan huolimattomasti sanottuna — tavallisine mukavuuksineen maksaa 6000 markkaa kuukaudessa. Ehkä vaikuttaa hiukan kalliilta, mutta ottaen huomioon tilanteen asuntomarkkinoilla, verot jne...

Niin, kyllähän neiti ymmärtää, vaikkei tietysti ollut aikonut maksaa kuuttatuhatta jakaakseen huoneen kolmen muun naisen kanssa. Mutta ottaen huomioon tilanteen asuntomarkkinoilla... Sittenkin on sänky kaupungissa parempi kuin matka maalle joka yö.

Hän ei ole muuta kuin tavallinen pieni ihminen, siksi hänelle on annettava anteeksi, vaikkei hän muista kysyä kaikkea ennenkuin tekee päätöksensä ja maksaa ensimmäisestä kuukaudesta. Jälkeenpäin hän kyllä huomaa yhtä ja toista. Kahdella ihmisellä on naimisiinmenon jälkeen usein vaikeaa mukautua toisiinsa ja kuitenkin heitä yhdistää rakkaus, mutta neljä eri-ikäistä vierasta naista samassa huoneessa merkitsee ongelmaa. Neljä sisarta samassa epätoivoisessa asemassa, neljä naista yhtä monine eroavine mielipiteineen, tapoineen, ajatuksineen ja työaikoineen. Yksi heistä, keski-ikäinen, aloittaa työnsä, kun toisilla yö vielä jatkuu. Ulkona on pimeätä, kun hän antaa herätyskellon soida viimeiseen pieneen nykäykseen saakka. Hän rallattaa ja viheltää, paiskoo kaapin ovia... Katossa roikkuva lamppu on ilman varjostinta, räikeä valo häikäisee silmiä. Voi mi-

Jatk. siv. 56.

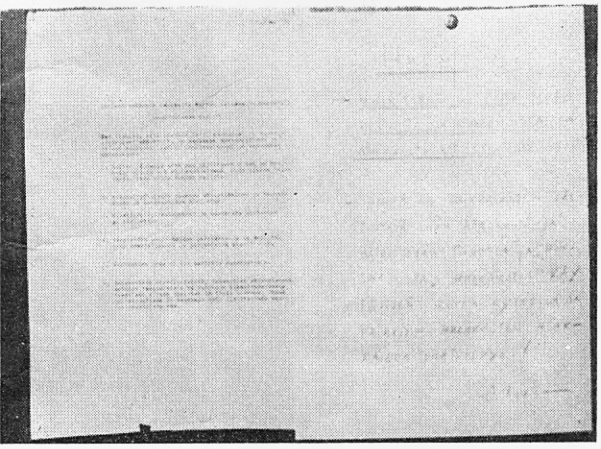

"Kauan sitten olen lakannut ihmettelemästä mitään," toteaa tyttö, joka on vuokrannut huoneen keittomahdollisuudella.

Tässä on järjestyssääntömme...

tässä nykyajan mukavuutemme...

tässä keittomahdollisuutemme...

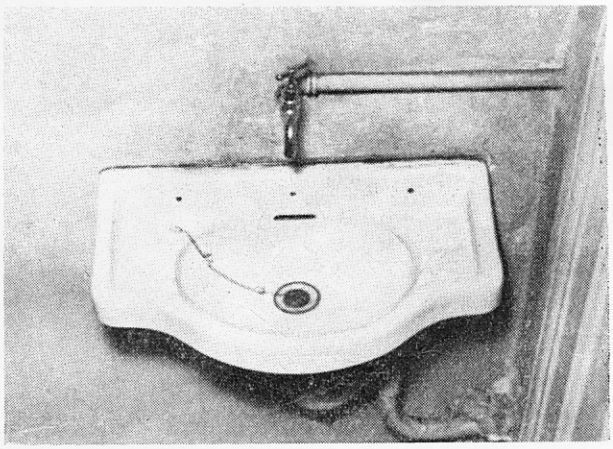

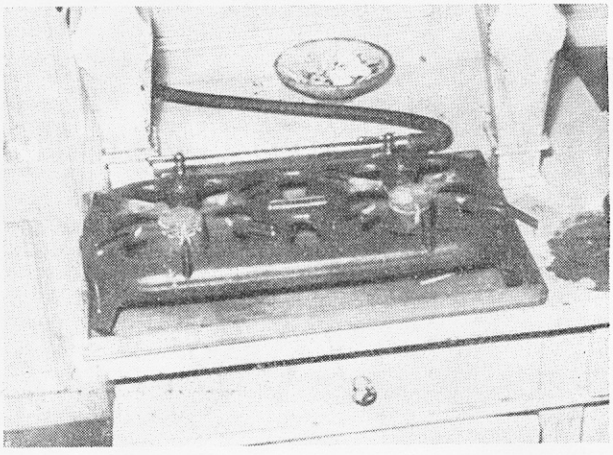

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT ASUKKAITA VARTEN TALOSSA RAUHANKATU — HUONEUSTOSSA n:o 17.

Sen lisäksi, mitä yleiset lait, asetukset ja vuokrasopimukset määräävät, on asukkaan sovinnollisen ja siivon asumisen lisäksi otettava huomioon seuraavat määräykset:

1. Soitto ja laulu sekä muu häiritsevä elämä on kielletty kello 22—9 välisenä aikana, jona aikana tulee täydellisen hiljaisuuden vallita.
2. Alkoholipitoisten juomien säilyttäminen ja nauttiminen on huoneustossa kielletty.
3. Miesvieraiden kutsuminen ja huoneissa pitäminen on kielletty.
4. Vaatteiden pölyttäminen parvekkeella on sallittu vain keskiviikkona ja perjantaina klo 17—18.
5. Vaatteiden pesu ei ole sallittu huoneustossa.
6. Rakenteiden tärvelemisestä, ikkunoiden särkemisestä, seinien raapimisesta ym. vahingon aikaansaamisesta vaaditaan siihen syylliseltä täysi korvaus. Tässä ominaisuudessa on asukkaan heti ilmoitettava vesijohtovuodoista yms.

Tekstatussa ohjesäännössä seuraavaa:

H u o m !

— Häiritsevä ja turha oleskelu talon portaikossa on ankarasti kielletty.

— Samoin on vuokralaisten vältettävä liian äänekästä ja häiritsevää puhetta ja "hoosaamista" **huoneuston käytävillä**, koska kyseessä on kaikkien huoneuston asukkaiden viihtyisyys!

Allekirjoitus

Lapsillakin on mielipahansa, ja kun he eivät osaa niitä eritellä ja selittää, he purkavat ne "kiukutteluna". Siinä ovat aikuisen hermot kovalla koetuksella, ja moni turvautuukin raakaan keinoon: lyö lasta, niin että se uusien lyöntien pelosta lopulta vaikenee. Mutta äitien hermot kestävät tässä suhteessa tavattoman paljon.

Äitienpäivämiete:

Ne naisen hermot!

Nainen on kuin päätön kana, hosuu ja hätäilee järjesttömästi ja hermostuu pienimmästäkin. Mies on järkkymättömän rauhallisuuden perikuva, jokaisen tilanteen hallitseva teräshermoinen sankari.

Tämä pitänee paikkansa, silloin kun liikutaan siellä missä mies on tottunut liikkumaan: liikenteessä, tekniikassa, julkisessa elämässä. Vuosisatojen, jopa vuosituhansien ajan on kehitetty käyttäytymistottumusta, jonka vanhempi miespolvi siirtää nuoremmalleen.

Mutta mennäänpä naisen vuosituhantiseen valtakuntaan, kotiin. Kuva muuttuu. Siellä nainen on suuri organisaattori: kotitalouden lukemattomat tehtävät sujuvat häneltä kevyesti, hänellä on aina monta rautaa tulessa ja kaikki tulee aikanaan valmiiksi. Töittensä ohella hän kaitsee lapsia. Mitenkähän mahtaisi miehen työ tehtaassa sujua, jos hänen saman tien täytyisi pitää silmällä parin kolmen lapsen leikkiä ja sovittaa heidän riitojaan? Nainen on lisäksi kodissa yksin, hänellä ei ole tilaisuutta kysyä neuvoa, saada toiselta apua eikä purkaa kiukkuaan, jos jokin menee hullusti. Sellainen kysyy hyviä hermoja, vai mitä?

Luonto on ollut kärsivällisyyden ja maltin jakamisessa kai jokseenkin yhtä antelias kumpaakin sukupuolta kohtaan, yhteiskunnalliset olot vain ovat kehittäneet kummankin lahjoja eri suuntiin. Tämä on tärkeä näkökohta, joka kannattaa ottaa huomioon, kun puhutaan käsitteestä naisen hermot.

Kerttuli.

Kivun kestäminen on hermojuttu sekin. Luonto on asettanut naiselle kestettäväksi normaalissakin elämässä enemmän kipua kuin miehelle, mutta antanut myös kyvyn kipua sietää. Esimerkiksi hammaslääkärit todistavat yksimielisesti naiset urhoollisemmiksi. Jos mies pistäytyy keittiöön, hän todennäköisesti hankkii siellä itselleen jonkin vamman, josta tehdään suuri numero. Naisella on lupa hiljaisesti hymyillä ja muistella niitä satoja kertoja, jolloin hänen veitsenhaavansa tai palovammansa on saatu ja hoidettu sanaa sanomatta.

Perheen tulojen ja menojen tasoissa pitäminen on tavallisesti naisen tehtävä. Mies tuskin kallistaa korvaansa jokapäiväiselle huolelle, miten tämä kipeä ongelma ratkaistaan. Ei auta hermostua, vaikka nälkäkuolema näyttäisi olevan edessä. On keksittävä sata keinoa millä säästää ja ainakin pari keinoa millä hankkia lisätuloja. Näin tekevät lukemattomat naiset eivätkä edes kersku hyvillä hermoillaan ja loistavilla taloudellisilla kyvyillään.

ERÄS SAIRAUS — HOMOSEKSUAALISUUS

Muuan perheenäiti kertoi kirjeitse toimitukselle kovan elämänkohtalonsa ja kehoitti lopuksi: — Kirjoittakaa myös tästä asiasta. Tiedän, etten ole ainoa, joka joutuu sellaisen miehen vuoksi kärsimään ja häpeämään. . .” ”Nykyaikana käsitetään ilmiö sairaudeksi,” sanoo nimimerkki Kallenpoika, joka tässä artikkelissaan käsittelee homoseksuaalisuuden ongelmaa.

Viime vuosina on sanomalehtien palstoilla vilissyt viimeaikaisia uutisia ns. homoseksualistien esiintymisistä erilaisissa yhteyksissä. Tällaisia uutisia on saatu ennen kaikkea ulkomailta, mutta myös omassa maassamme niistä on kerrottu. Tapauksiin on erikoisesti tarttunut ns. bulevardi- eli sensaatiolehdistö. Kuvauksissaan ne ovat tavoitelleet vissiä kauhukertomuksen tuntua. Eikä liioittelua suinkaan ole kaihdettu lehden levikin takaamiseksi. Yleensäkin on näille erikoisille tapauksille annettu sellainen sävy ja maku, joka ei kaikilta kohdin ole vastannut asian oikeudenmukaisen käsittelyn vaatimuksia, jos nimittäin katselemme tapausta syvästi traagillisena inhimillisenä kohtalona.

Kaikkihan tietävät, että homoseksualismilla tarkoitetaan sellaista sairaalloisuuteen verrattavaa piirrettä, että henkilö — mies tai nainen — tuntee seksuaalista vetovoimaa nimenomaan omaa sukupuoltaan kohtaan. Silloin tällöin tämä ominaisuus ilmenee myös niin, että asianomainen tuntee vetovoimaa molempia sukupuolia kohtaan. Tällöin on tapana puhua biseksuaalisuudesta.

Homoseksuaalisuus ei ole suinkaan mikään tämänpäivän tuote. Varmaankin nykyistä monin verroin levinneempänä se ilmeni jo antiikin Kreikassa. Monien sen ajan kuuluisuuksien, kuten esim. Platonin tiedetään olleen tämän luonnottomuuden kiroissa.

Homoseksuaalisuus leimataan — niin kuin luonnollista onkin — sairaalloisuudeksi ja luonnottomuudeksi. Näin tietenkin siitä syystä, että siinä viettitoiminnat tapahtuvat luonnon normaalista järjestyksestä poikkeavalla tavalla. Jos tämä tapa jostakin syystä yht'äkkiä tulisi yksinomaan vallitsevaksi, merkitsisi se tietenkin koko ihmissuvun loppua lyhyessä ajassa.

Nykyisessä muodossaan homoseksuaalisuuden tuottamat probleemat herättävät lähinnä huolestunutta mielenkiintoa.

Homoseksuaalisuus tuo mukanaan tietenkin aivan erikoista luokkaa olevia ongelmia. Itse homoseksuaalisuuden pohjimmainen syy on biologis-psykologisena ilmiönä sellaista suuruus- ja tärkeysluokkaa, että se koskettelee koko inhimillisen elämän perustaa, biologista lainalaisuutta. Tämän lisäksi se tuo näkyviin vaikeasti ratkaistavia sosiaalisia pulmia. Samoin ulottuu sen vaikutus tietenkin asianomaiseen itseensä tehden niin oman kuin lähiomaistenkin elämän tuskalliseksi.

Homoseksuaalisuuden perimmäistä syytä ei ole lähimainkaan lopullisesti selvitetty. Tutkimusta vaikeuttaa sekin, että monilla nämä sairaalloiset ilmiöt näyttäytyvät vasta myöhemmällä iällä esim. pitkänkin avioliitossa olon jälkeen. Niin ikään on pantu merkille, että ulkonaiset olosuhteet saattavat johtaa ns. normaalitkin yksilöt tyydytyksen hankkimiseen omaan sukupuoleen kuuluvan kanssa. Tällaiset tapahtumat ovat yleisiä mm. vankileireillä, sotilasolosuhteissa ja muissa sellaisissa paikoissa, joissa ihmiset on suljettu pitkiksi ajoiksi toisen sukupuolen ulottuvilta. Juuri tämä kokemus saattaa tutkijan perin ymmälle ja vasta viime aikojen sielulliset oivallukset ovat tehneet asian edes siedettävästi ymmärrettäväksi. Samanlainen omituisuus on se havainto, että ihmisen sukupuolisen kehityksen eräissä vaiheissa ensimmäiset tyydytyksen kokemukset ja muodot saattavat olla ratkaisevia. Toisin sanoen ainakin eräät yksilöt ”kallistuvat” puolelle tai toiselle lähinnä sen mukaan, kumman kanssa ensimmäinen seksuaalinen elämys on tapahtunut. Tämän tapaisen sattuman ylläpitämiksi joutuvat erikoisen helposti ne, joiden kohtalona on ollut kasvaa tiukan synnintunnon kyllästämässä ilmapiirissä. Siellä missä puberteettiaikana on kaikenlainen seurustelu toisen sukupuolen kanssa leimattu epäsiveellisyyden ja synnillisyyden ilmaukseksi, voi helposti käydä niin, että ensimmäiset seksuaaliset kokemukset tulevat ”vahingossa” vaikkapa tavanomaisessa peuhaamisessa oman sukupuolen tovereitten ja ystävien parissa. Jo tätäkin ajatellen ei nykyään vaadittu asiallinen sukupuolikasvatus ole suinkaan mitään tyhjänpäiväistä tärkeilyä. Luonto pyrkii päämääriinsä ja ratkaisuihinsa tavalla tai toisella kovaakin painetta vastaan.

Suurin ryhmä homoseksuaaleja kuuluu kaiketi niihin, joilla on syvällä piilevä taipumus tähän sairauteen. Monet heistä ovat kertoneet tunteneensa jo lapsukaisina voimakasta vetoa samaan sukupuoleen. Ovatpa tutkijat voineet jo koota sellaisia tuntomerkkejäkin, jotka ovat olleet yhteisiä tähän ryhmään kuuluville. Yleisesti pidetään itsestään selvänä, että nämä tuntomerkit ovat näkyvissä asianomaisen ulkomuodossa. Näin on kuitenkin harvoin asianlaita. Tosin eräillä homoseksuaalisilla miehillä on leveät, rasvaiset lantiot. Mutta sellaisiahan näkee silloin tällöin muillakin miehillä. Samoin homoseksuaaleilla naisilla on usein miehekäs ääni, kapeat lantiot jne. Kaikkia näitä ominaisuuksia tavataan kuitenkin muillakin, mutta heihin kiinnitetään harvoin tässä mielessä mitään huomiota.

Homoseksuaalien ulkonaiset ja jossain määrin yhtenäiset tunnusmerkit näkyvät lähinnä heidän käyttäytymisessään. Heidän ilmeensä, puhetapansa ja liikehtimisensä ovat usein silmiinpistävän samankaltaisia. Seksuaalisuus on heissä kovin ”pinnalla”. He vaikuttavat hermostuneilta ja usein luotaantyöntäviltä. Nämä kaikki voivat kuitenkin olla seurausta heidän elintavoistaan ja niistä vaikeuksista, joihin he usein sielullisesti joutuvat. Niiden ei siis välttämättä tarvitse olla tyyppiin kuuluvia piirteitä.

Näillä ulkonaisilla tunnusmerkeillä voi luonnollisesti olla vain toisarvoinen merkitys. Sen sijaan koko kysymyksen ydin on siinä, miten tulisi suhtautua näihin ilmiöihin, sekä onko kyseisellä perversiteetillä yhteiskunnallisesti vahingollisia vaikutuksia. Monissa maissa lainsäädäntö edellyttää homoseksuaalisuuden rankaisemista. Nykyaikana, jolloin se on käsitetty sairaudeksi, katsotaan rangaistus sopimattomaksi. Sillä sairaudestahan ei tule ketään rangaista. Kuitenkin on yhteiskunnan etujen mukaista estää sairauden esiintyminen niin tehokkaasti kuin mahdollista. Onhan kysymyksessä ilmiö, joka voi levittää eräänlaista tapainturmelusta, jolla on taipumus turmella yksilön moraalisia ominaisuuksia kokonaisuudessaankin. Sitä paitsi se voi levitä sellaisiinkin henkilöihin, jotka vain ”esimerkin ja houkutuksen” vaikutuksesta siihen joutuvat. Erikoista näille on vielä se, että homoseksuaalisuus on siinä mielessä kovin vaateliasta, että se tavoittelee erikoi-

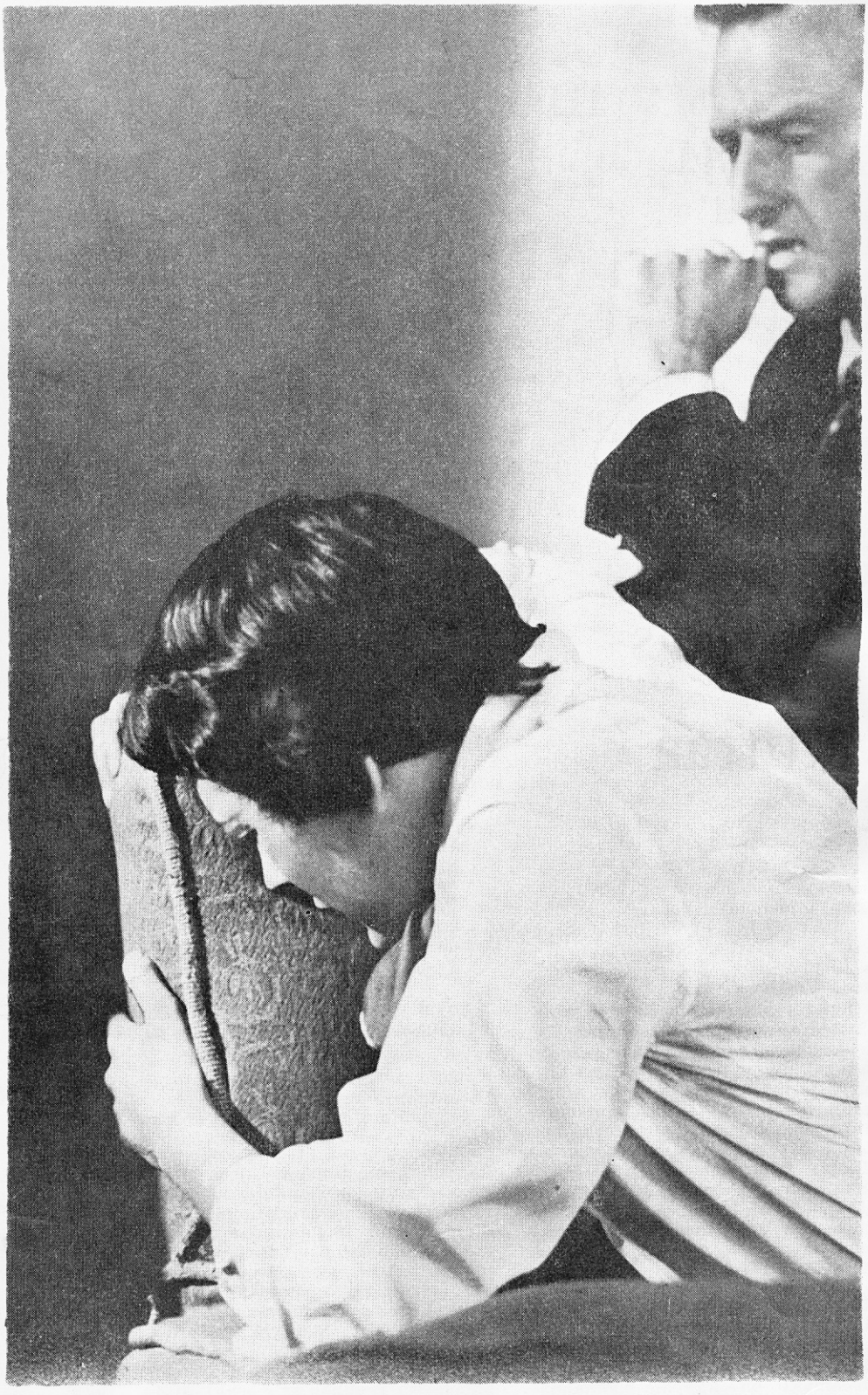

Erikoisen, yksilöllisen ongelman muodostavat ne, jotka ovat joutuneet avioliittoon tällaisen tapauksen kanssa ja sitten huomanneet kumppaninsa taipumukset. Tällöin avioero tuntuisi ainoalta järkevältä ratkaisulta. Mutta perheessä saattaa olla myös lapsia eikä asia ole silloin niinkään helppo ja yksinkertainen.

sella kiinnostuksella nuoria komeita kohteita.

Erikoisen, yksilöllisen ongelman muodostavat ne, jotka ovat joutuneet avioliittoon tällaisten tapausten kanssa ja sitten huomanneet kumppaninsa taipumukset. Voidaan tietenkin ihmetellä, miksi homoseksuaalit yleensä solmivat avioliiton, vaikka tietävät omat puutteellisuutensa. Moni menee avioliittoon siinä vilpittömässä tarkoituksessa ja uskossa, että avioliitto parantaa heidän vaivansa, ja täten he saavuttavat normaalisen ja tyydyttävän elämänmuodon. Jotkut taas kylmän laskelmallisesti peittääkseen ulkopuolisten mahdolliset epäilyt. Näin jäävät mahdollisuudet omiin harrastuksiin paremmiksi ja turvallisemmiksi.

Ankaran järkytyksen on kokenut moni aviovaimo todettuaan avioliitossa ollessaan miehensä sairaalloisen kiintymyksen omaan sukupuoleensa. Luonnollista on, että avioero tuntuu tällöin ainoalta järkevältä ratkaisulta. Mutta sekään ei ole aina itsestään selvä asia. Jos perheessä on lapsia, kodin koossapysymisen hinnalla vaimo saattaa alistua kohtaloonsa, sillä muuta vaihtoehtoa hänelle ei juuri ole kuin lähteä tai jäädä. Ja jääjä kenties kuitenkin uskoo, että sairaus kerran paranisi.

”Teatterin pitää ravistaa, ärsyttää ja riemastuttaa”

Lilli Markkanen rentoutuneena ”hämähäkki”-tuoliinsa. Kirjoituskone naputtelee tällä kertaa kuulumisia aviomies Kauko Väyryselle.

Lilli Markkanen on meille täällä Kuopiossa hyvin tuttu nimi. Yhteisteatterin palkeilta käsin hän on tutuksi käynyt sekä ohjaajana että näyttelijänä. Mutta monella muullakin tavoin on pienen kaupungin hengenelämä saanut pirteän lisänsä Lilli Markkasen mukanaolosta; Kuopion Kansalaisopiston — se on täkäläisen työväenopiston nimi — näytelmäpiiri ja sen ohjaus esimerkiksi kuuluu hänen säännölliseen, jokaviikkoiseen lukujärjestykseensä.

Nuori ohjaaja-näyttelijä asuu Kuopion Seilasenmäellä. Nyt niillä tienoin kohoaa montakin uudenuutukaista kerrostaloa entisten ränsistyneiden puutalojen tilalla. Seilasenmäki on kappale suomalaista kulttuurihistoriaa, sen vaiheilta on Minna Canth kirjoittanut parikin kipenöitsevän epäsovinnaista yhteiskunnallista novelliansa. Ja juuri tätä Minna Canthin henkeä ajatellen — joka herraparatkoon ei tämänpäivän Kuopiossa ole saanut yhtään sen vankempaa jalansijaa kuin suuren kirjailijan eläessä — niin, mutta kuitenkin juuri tätä henkeä ajatellen, epäsovinnaista idearikasta ja tarmokasta, sopii hyvin, että Lilli Markkanen, eräs kaupunkimme tämänhetkisen nuoren kulttuurielämän kaikkein raikkaimpia ja värikkäimpiä hahmoja asuu Seilasenmäellä, sen erään kerrostalon eräässä pienessä yksiössä. Samaiseen taloon on muuten sijoittunut enemmänkin Kuopion ”henkistä pääomaa”, kirjailijat Kyllikki Mäntylä ja Jorma Korpela nimittäin.

Lilli Markkasen pieni asunto on hauska ja tyylikäs esimerkki siitä, miten vähäisin ja halvoin keinoin saadaan ympäristö persoonalliseksi ja viihtyisäksi: tiiliskivistä koottu kirjakaappi, yksinkertaisista laudoista tehty iloisella painokankaalla peitetty leveä vuode, värikäs matto ja nurinkäännetty pakkilaatikko kangasverhoineen peilipöytänä, niinikoreista tehtyjä lampunvarjostimia ja matkamuistoja piristämässä seiniä, suuri moderni nojatuoli ja kirjoituspöytä. Niin — itseasiassa Lilli Markkasesta voisi saada hyvin sievän naistenlehden haastattelun tässä sievässä ympäristössä — ja selvitä hänestä hyvin vähällä. Mutta en ole tullut sitä varten. Olen tullut juuri päinvastaisesta syystä, senvuoksi ettei nuori näyttelijä oikein tunnu mahtuvan semmoisen haastattelun kaavaan.

Muutamia elämäkerrallisia tietoja lukijakunta sentään halunnee tietää.

— Ei minun tarinassani mitään merkillistä ole, sanoo Lilli Markkanen. Ensin minä en ollenkaan aikonut näyttelijäksi, vaan olin hankkinut kotikaupungissani Lappeenrannassa itselleni ”tavallisen kunnallisen” ammatin, pätevyyden libristin virkaan. Pidin työstä kirjakaupassa enkä aikonut vaihtaa sitä mihinkään. Teatteri oli vain rakas ja mielenkiintoinen penkkiharrastus. Muutamia työtovereitani oli kuitenkin sikäläisessä teatterissa

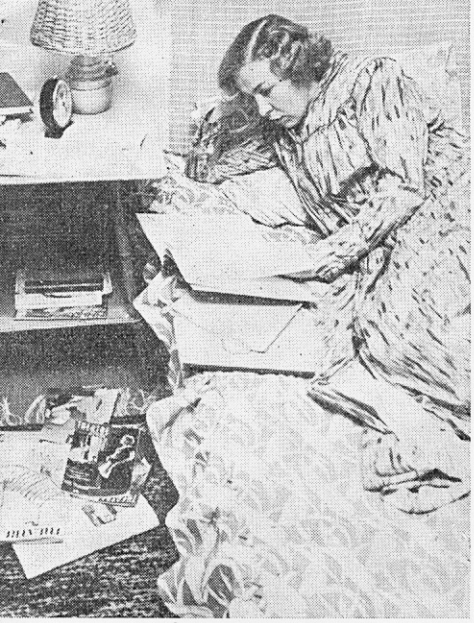

"Teatteri ja taas teatteri — teatteri vuorokauden kaikkina aikoina", sanoi nuori ohjaajanäyttelijä Lilli Markkanen harrastuksia kysyttäessä. Omalta osaltaan sitä osoittavat nämä kuvat. Leppoisinta on kotona työskennellä lämpimään aamutakkiin kietoutuneena, mutta kun on kysymys seuraavaan ohjaustyöhön tutustumisesta. on varminta istua tanakasti pöydän ääressä — Lilli syventyneenä Maila Talvion "Kihlasormuksen" roolivihkoihin. — Keittiökuva ei ole asetelma, välillä on selvitettävä myös pesupöydän ruuhkautumiset.

Välähdys arkipäivää: Lilli Markkanen asettelee näyttelijätovereitaan Maija Mäkistä ja Martti Kainulaista uuden näytelmän vaatimiin ilmeisiin ja asemiin.

avustamassa jossakin näytelmässä ja kun lisää avustajia tarvittiin, veivät he minut mukaansa. Sain pienen puhetehtävänkin melkein heti ja sillätavoin kotiuduin teatteriin. Kahdeksan vuotta olin iltaavustajana Lappeenrannan työväenteatterissa, sieltä hain teatterikouluun enkä päässyt, sensijaan sain Porin Teatteriin ammattilaiskiinnityksen. Sitten olen ollut täällä Kuopiossa kahteenkin otteeseen, välillä pistäytynyt Vaasassa ja Hämeenlinnassa. Suurimpana syynä siihen, että jäin teatterin palvelukseen, on kai se, että Lappeenrannassa sain kasvaa näyttelijän ammattiin kahden taitavan ja erinomaisen teatterinjohtajan opastamana, ensin Uno Wikströmin ja sitten Niilo Kuukan. Erikoisesti viimeksi mainitulle olen kiitollinen hyvin monista asioista — niin, oikeastaan ihan kaikesta silloin alussa. Oikein ihmettelen, miten hän kädestä pitäen jaksoi nuorta yrittäjää ohjata yhä uudestaan ja uudestaan, keskustella, väitellä, suuttua ja kehua juuri niin sopivasti, että innostukseni kasvoi tietoiseksi haluksi olla juuri tässä työssä eikä missään muussa!

Sen laveammin Lilli Markkanen ei suostu omista elämänvaiheistaan puhumaan. — Eihän se ole tärkeää, hän sanoo, mikä on takanapäin. Tämänpäiväinen on paljon tärkeämpää, tämänpäivän työ ja se mitä siinä näkyy. — Niin, niinhän se kai on.

Keskustelemme me sentään vielä eräästä hyvin tärkeästä elämäkerrallisesta seikasta. Mutta se on juuri sellainen tämän päivän tärkeä asia. Lilli Markkanen on aivan nuori aviovaimo. Lappeenrannan maistraatissa hänet vihittiin viime joululoman aikana avioliittoon Helsingin Kansanteatterista tutun näyttelijän Kauko Väyrysen kanssa. "Paitsi että eri paikkakunnilla asuminen tietysti on vaikeaa ja ikävää, olemme aloittaneet avioliittomme nykyajalle sangen tavanomaisissa merkeissä, asuntopulaa — nimenomaan Kaukon kohdalla Helsingissä. Mutta ehkä me joskus saamme yhteisen asunnon samalla paikkakunnalla. . ."

Olen tämän haastattelutuokion aikana muistellut Lilli Markkasta näyttämöllä ja muistanut hänet hyvin erilaisissa osissa, riemukkaissa komediahahmoissa, raikkaissa tyttörooleissa, mutta myös syvästi liikuttavissa tragedioissa. "Luonneosat ovat minusta hauskimpia näytellä ja naseva rooli komedioiassa on parasta, mitä voi eteen sattua. Vaikka en lajittele roolejani. Työ yleensä on mielenkiintoista ja hauskaa. On monia vakaviakin

Jatk. siv. 57.

Kari kävi kasvatus-neuvolassa

— Tervetuloa! Maisteri Pirkko Lahtinen opastaa Karin ja äidin sisään kasvatusneuvolaan, josta tekisi mieli käyttää nimitystä leikkitalo. Itseasiassa lasten tehtävänä onkin leikkiä tässä talossa, joka on varustettu mitä viehättävimmillä askarteluvälineillä: On nyrkkeilypallo, on suuri musta taulu, johon Kari voi piirtää kuinka suuren auton tahansa, on allas laivojen uittamista varten ja sitten nalleja ja nukkeja jos minkälaisia. . .

Jos lapsi ei syö tai hän saa kuumetta, tiedetään varmasti, että hänen on saatava apua terveytensä palauttamiseksi. Mutta miten menetellään, jos lapsi esimerkiksi kastelee itsensä vielä kasteluiän jälkeenkin, tai jos hän on itsepäisen tottelematon huolimatta vanhempien asiallisesta suhtautumisesta tai niin poikkeuksellisen ujo, että se kiinnittää ympäristönkin huomiota? Ensin mainittua häpeävät lapsen ohella ehkä vanhemmatkin, viimemainitussa tyydytään usein vain toteamaan: sellainen se meidän tenava on. Harvoinpa näitä lapsen ominaisuuksia katsotaan varsinaisesti sairauk-

On myös ihanteellinen piirustusteline. Aijai, olisipa tällainen kotonakin! Se on sellainen seinään kiinnitetty fanerinen laatikko, jonka kansi käännetään pöydäksi ja siihen kiinnitetään paperi. Sisällä on sitten kaikenlaisia värejä oikein suurissa tölkeissä. Eikä Pekka olekaan säästeliäs värien käytössä. . .

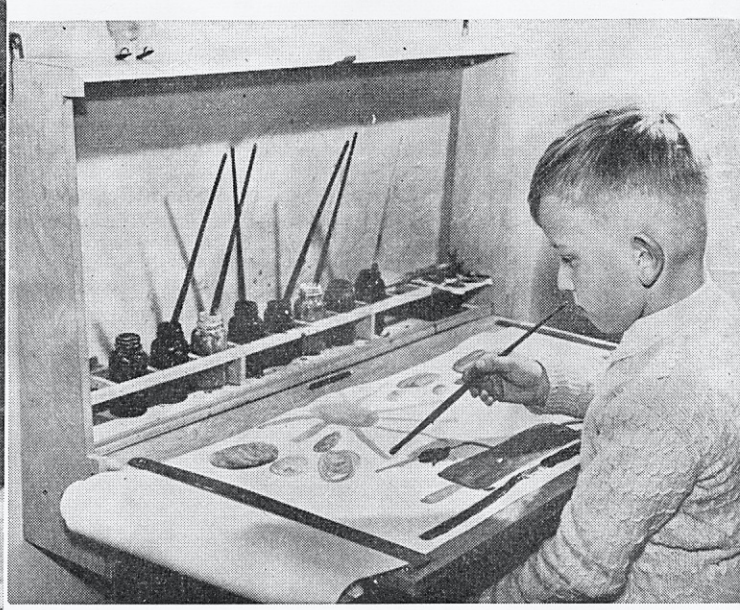

Psykologi maisteri Pirkko Lahtinen yrittää tulkita lapsen mielialoja, toiveita ja pyrkimyksiä siitä, miten tämä käyttäytyy leikkiessään. Tähän tarkoitukseen varatussa huoneessa on paitsi monenlaista puuhaa antava vesiallas ja hiekkalaatikkoa myös runsaasti erilaisia leikkivälineitä sisältävä hyllykkö, että lapsi voi rakentaa pienoiskuvan miltei miltä tahansa haluamaltaan elämän alalta. Kari rakentaa tieverkostoaan selittäen junien ja autojen kulkureittejä.

Samanaikaisesti kuin lääkäri ja psykologi tarkkailevat lasta leikissä, perehtyy sosiaalihoitaja Aulikki Renko vanhempien seurassa lapsen kehitysvaiheisiin, tutustuu vanhempien näkemykseen ja heidän toivomuksiinsa.

Lopuksi on Karilla pieni rupatteluhetki ihan kahden kesken tohtori Navenlinnan kanssa tohtorin työhuoneessa. Mutta Kari ei malttaisi hetkeksikään luopua monista uusista leikkikaluistaan, kotiutuminen tapahtui nopeasti eikä poislähdöllä näytä olevan kiirettä.

siksi tai odotetaan muuta kuin ajan tuomaa parannusta. Viime aikoina on kuitenkin yhteiskunnankin taholta pyritty kiinnittämään kasvattajien huomiota lastenhoidon tähänkin puoleen. Maassammehan on jo useita vilkkaasti toimivia kasvatusneuvoloita, jotka tarjoavat vanhemmille ilmaista apuaan lasten sielullisen terveyden vaalimisessa.

Miten nämä kasvatusneuvolat sitten toimivat, siihen olimme tutustumassa Keski-Uudenmaan kasvatusneuvolassa Hyrylässä.

— Kasvatusneuvolassa ei pyritä poistamaan vain oireita lapsen poikkeuksellisessa käyttäytymisessä, vaan etsimään siihen johtavia syitä, sanoo neuvolan henkilökunta. — Siitä johtuu, ettei täältä voida hakea vain valmista reseptiä. Lapsi ei liioin joudu täällä kasvatettavaksi paremmin kuin vanhemmatkaan. Yhteistyössä vanhempien itsensä kanssa yrittää henkilökunta — lääkäri, psykologi ja sosiaalihoitaja — löytää syyt lasten ongelmiin ja auttaa vanhempia niiden poistamisessa. Saman aikaisesti saa lapsi leikkiä neuvolan askartelusuojissa, jolloin hän usein omalta osaltaan auttaa syiden löytämisessä. Lapsihan purkaa itseään leikeissä, sitäkin minkä on aikaisemmin tukahduttanut ja sellaista mitä hän ei sanoin kertoisi tai ei mahdollisesti osaisikaan kertoa. Näin varsinkin ympäristössä, joka ei ole hänelle samalla tavalla läheinen kuin koti ja jossa hyväksytään kaikki hänen tekonsa olivatpa ne kuinka rajuja tai todellisuudesta poikkeavia tahansa.

Jatk. siv. 58.

JULES RENARD:

Pilaantunut kakku

NOVELLI

Avattuaan sähkeen rouva Borné luki: "Älkää ottako meitä lukuun. Syynä mieliala. Terveisemme Lafoé."

—Miten harmillista, sanoi rouva miehelleen. — Mieliala! On siinäkin syy! Ja minä kun varustauduin!

— Tuskinpa kenelläkään muilla on niin huonoa onnea kuin meillä!

Rouva Borné sanoi hetken miettimisen jälkeen:

— Meillä on vielä mahdollisuus selviytyä tilanteesta. Frissardit kutsuimme huomiseksi. Huomiseen asti kaakku säilyy hyvänä.

Mutta seuraavana päivänä, juuri kun rouva Borné aikoi sytyttää kynttilät, tuotiin toinen sähkösanoma: "Emme voi tänään. Anteeksi Frissardit".

— Aivan kuin olisivat sopineet keskenään! huomautti rouva Borné.

Masentuneena, huulet kalpeina, hän yrittää arvailla, mistä nämä kohtalon ankarat iskut.

— Kieltäytyvät kello yhdeksän illalla! Miten tahditonta!

— Kaakku ennättää pilaantua nyt lopullisesti.

— Me syömme sen huomenaamulla, lohdutti rouva miestään.

— Jos sinä kuvittelet, että minä tuhlaan rahojani kaakkuihin meidän omaa käyttöämme varten ...

— Ei tietysti, ei tietysti! Mutta jollei muuta neuvoa, niin minkäpä tässä!

— Sinä nähtävästi haluat, että minä tekisin vararikon ...

Kodin emäntä, jonka tunteita oli loukattu, vietti levottoman yön, sillä aikaa kun herra Borné nukkui hurskaan unta ja kenties näki unissaan vaniljaleivoksia.

"Hän on ehkä iloinen, että saamme syödä kaakun itse", ajatteli rouva katsellen valvoessaan miestään.

Kahviaamiaisen aikana kotiapulainen kantoi varovasti pöytään myös kaakun. Rouva ja herra suuntasivat siihen kumpikin katseensa. Se oli hieman laskeutunut. Päällys oli sulanut. Enää ei ollut jäljellä linnaa eikä muitakaan rakennelmia, vaan jonkinlaisia raunioita. Herra Borné piti viisaimpana vaieta asiasta. Rouva Borné tarttui veitseen ja alkoi leikata kaunista palaa.

— Sinä tietysti havittelet itsellesi mahdollisimman suurta, sanoi herra.

Hän tökkäsi liemilusikan luhistuneeseen palaan ja maistoi:

— Tuntuu vähän karvaalta.

— Karvaalta? virkkoi rouva Borné. — Hyvä luoja, millainen ihminen! En kerta kaikkiaan tiedä, millä herkuilla sinua olisi ruokittava.

— Maistapa itse, kehotti herra rauhallisesti.

— Ei tarvitse lainkaan maistaa. Tiedän muutenkin, ettei se ole vähääkään karvasta.

— Voithan joka tapauksessa kokeilla. Ota vaikka yksi kahvilusikallinen.

— Otan kaksikin jos niin tahdot! sanoi rouva Borné. Ja tosiaankin hän söi kaksi lusikallista.

— Mitä pahaa tässä kaakussa on? Ei mitään! Kenties on vain hieman ylipaistunut.

Mutta kolmatta lusikallista ei rouvakaan halunnut. Hänen silmiinsä kiertyivät epätoivon kyyneleet. Mutta herra Borné sai yhtäkkiä nerokkaan ajatuksen:

— Kuulehan! Sinä et ole pitkään aikaan tarjonnut mitään talonmiehelle. Olen uudesta vuodesta lähtien pannut merkille, ettei hän ole riittävän huomaavainen. Kieltäytykäämme tästä kaakusta talonmiehen hyväksi. Meillähän on vielä pitkä elämä edessä ja kaakkuja tulemme aina saamaan. Eikö niin?

— Aseta pala siististi paikoilleen, kehoitti rouva. — On kauniimpaa antaa kaakku kokonaisena. Soita talonmiehelle.

Tavanomaisten alkukohteliaisuuksien jälkeen rouva Borné sanoi talonmiehelle:

— Sallikaa meidän tarjota teille tämä. — Ja hän ojensi kaakkulautasen.

— Te olette kovin jalomielisiä, sanoi talonmies. — Liian anteliaita.

— Oi, meillä on tätä hyvää riittävästi! sanoi herra Borné. — Ihan kurkkua myöten.

— Ottakaa, kehoitti rouva Borné. — Älkää lainkaan kursailko. Olemme varanneet tämän teille.

— Saisinko kysyä, onko siihen kaakkuun käytetty munia?

— Etteikö! huudahti herra Borné. — Hyviin kaakkuihin käytetään aina munia.

—Miten valitettavaa. Minä en syö munaa missään muodossa.

— Rakas ystävä, sanoi rouva miehelleen, — sinä erehdyt. Tähän kaakkuun ei ole käytetty kuin yksi ainoa valkuainen. Taikinan sitkeyttämiseksi. Ottakaa.

— Oi, madame, en voi. Minua alkaa kuvottaa jo pelkän kanan kaakotuksen ajatteleminenkin.

— Vakuutan, kaakku on suurenmoinen, kehaisi herra Borné. — Ihan nuoleskelette sormiannekin.

Ja saadakseen talonmiehen uskomaan hän tökkäsi sormensa keltaiseen massaan ja nuolaisi sitä.

— Mahdollisesti, myönsi talonmies. — En ole kaakuista perillä. Mutta minua ei lainkaan haluta. Alan voida pahoin. Suokaa anteeksi! Olen erittäin kiitollinen!

— Ehkäpä teidän vaimonne haluaa?

— Vaimoni on samalainen, hänkään ei syö munaa. Minkäpä hänelle teet! Menimme sen takia naimisiinkin, että meillä on samanlainen maku.

— Mutta teidän ihastuttavat lapsenne? He varmaan syövät mielellään?

— Lapseniko, madame? Vanhimmalta putoilevat parhaillaan maitohampaat. Toinen toisensa jälkeen. Hänen ei sovi syödä makeaa. Ja nuorinhan on vielä imeväinen ...

— No antaa olla, virkkoi rouva Borné jäätävän kylmällä äänellä. — Emme tyrkytä väkisin. Valitamme, herra talonmies!

— Riittää, riittää! sanoi herra Borné sellaisella äänellä kuin olisi tahtonut päästä eroon tunkeilevasta kerjäläisestä.

Juuri kun rouva Bornén piti sytyttää kynttilät, tuotiin toinen sähkösanoma: "Emme voi tänään. Anteeksi. Frissardit".

Herrasväki Borné tunsi itsensä nöyryytetyksi. Talonmieheltä se ei jäänyt huomaamatta. Ennen lähtöä hän yritti lieventää kiusallista tunnelmaa ja sanoi:

— Te, herra, kun olette oppinut mies, niin teillä varmaan on sellaisia kirjoja, jossa on kaikenlaisia mietelauseita ja onnentoivotuksia kunkin päivän kohdalla. Olisin hyvin kiitollinen jos lainaisitte minulle. Palautan pian.

Hänelle ei edes vastattu. Hän poistui hämillään tuntien loukanneensa herrasväkeä, mutta päätti itsekseen, että tulisi myöhemmin sovittamaan syyllisyytensä jolakin tavoin.

— Tolvana! sanoi herra Borné. — Hänen lapsensahan näkevät nälkää. Näin pojan hiljattain imeskelemässä salaatinlehteä.

— Kaikki johtuu ylpeydestä, lisäsi rouva Borné. — Olen varma, että hänen itsensäkin teki kiihkeästi mieli kaakkua.

Rouva ei voinut rauhoittua. Herra laski kyynärpäänsä pöydänlaidalle ja alkoi tylsästi tarkastella takkinsa hihansuita.

— Jopa olemmekin hölmöjä! sanoi rouva Borné yhtäkkiä.

Hän painoi sähkökellon nappia. Kotiapulainen tuli sisään.

— Luise, sanoi rouva kuivasti, — syökää tänään tuo... Juuston voitte jättää huomiseksi.

Luise vei kaakun.

— Hänellä ei ole valittamista kohtalossaan. Sai maukasta ruokaa! Voin kuvitella miten hän käy sen kimppuun!

— En ole siitä lainkaan varma, virkkoi herra Borné. — Tyttö on jo oppinut kaupungissa keimailemaan ja kursailemaan. Ripusti lasikorutkin korviinsa.

— Tiedän. Siitä lähtien kun päästimme hänet sirkukseen, hän harjoittelee taitotemppuja lautasilla. Mutta ei hän toki jätä kaakkua syömättä.

— En tiedä. Voi olla, että syö ahmii kaiken yhdellä kerralla, mutta voi käydä niinkin, ettei kosketa edes sormellaan.

— Sitä hän ei uskalla! sanoi rouva Borné.

Ruvettiin odottamaan. Vähän ajan kuluttua rouva Borné meni jonkin tekosyyn nojalla keittiöön.

Hän palasi sieltä narskutellen hampaitaan. Suuttumus ahdisti hänen hengitystään.

— Arvaa, missä on kaakkumme?

Herra Borné suoristautui ensin ja kumartui sitten jättiläismäiseksi kysymysmerkiksi.

— Rikkalaatikossa!

— Mutta sehän ylittää jo kaiken sopivaisuuden rajat!

— Niin käy kun koettaa olla hyvä mokomalle lumpulle. Siinä on nyt kiitos: "Madame, en ole tullut palvelukseenne sitä varten, että syöttäisitte minulle pilaantuneita kaakkujanne!" Mutta vannon, että hän saa kalliisti maksaa tuon röyhkeytensä.

Pitäen sanoja liian köyhinä tulkitsemaan ajatuksiaan rouva Borné kohotti pystyyn kaikki oikean käden viisi sormea ja vasemmasta kädestään kolme.

— Arvaan, sanoi herra Borné. — Selitit hänelle, että kaakun hinta tullaan vähentämään hänen viikkopalkastaan.

— Totta kai!

Istuutuen vastatusten rouva ja herra Borné rupesivat harkitsemaan lisäkostoa.

Onko nainen kulttuurivalpas?

Me Suomen naiset voimme ylpeydellä todeta, että kulttuurin luomisessa ja sen säilymisessä esiäideillämme on ollut suuri osuus. Valtava osa kansanrunoutemme lyriikkaa, Kantelettareksi koottua, on naisten laulamaa. Kauniitten kehtolaulujen luojina ovat jotkut tuntemattomat naisrunoilijat, jotka milloin ovat raskasmielisesti todenneet "tytär syntyi, tyhjä syntyi" joskus taas laulaneet "tuuti tuuti tyttöäni, tuuti sulhoa tytölle . . ." He ovat haaveilleet kehdossa liekkuvalle tytölleen milloin helpompaa elämää, milloin taas purkaneet sodanpelkonsa lauluihin, rukoillen "varjele jumala soasta, kavioista vainovarsain . . ." Samoin suuri osa rakkauslauluista, joita pidetään niin poikkeuksellisen väkevinä, on naisten laulamia, samoin nuorison laulut, tyttöjen laulut, naimakansan laulut ja miniän laulut. Ja vaikka eepilliset runot yleensä katsotaan miesten luomiksi, niin meidän on muistettava, että kun viime vuosisadan toisella neljänneksellä niitä keräiltiin, niin sangen suuri osa oli näistäkin säilynyt nimenomaan vanhojen naisten muistissa. Koska näillä lauluilla ei ollut ainoastaan taiteellista arvoa vaan myös kasvatuksellinen arvo, niin meidän on tunnustettava, että nuo vanhat runolaulajanaiset olivat paikkakunnillaan tärkeitä kasvatustyöntekijöitä. Sellaiset nimet kuin Larin Paraske, Anni Salminen ja eräät muut kannattaa pitää kiitollisena muistissa.

Jokaisessa Suomen kansan kulttuuritaisteluvaiheessa on naisten osuus ollut painava. Viitattakoon siihen vuosisatoja kestäneeseen kamppailuun, jota on käyty Suomen kansan lukutaidon hyväksi. Kirkko teki tässä perustyön ja hyvin yksinkertaisella pakkotoimenpiteellä: ei avioliiton pyhää sakramenttia, jollei aapinen ollut päässä. Niissä monissa kaskuissa ja tarinoissa, jotka kuvastelevat jukuripäisen Suomen kansan ponnisteluja tämän työn vaikeuksista harvoin neitonen on pilailun kohteena. Pikemminkin sai moni nuori nainen astua kotiopettajattaren virkaan saadakseen tulevan aviosiippansa siistityksi avioliiton pyhän sakramentin arvoiseksi. Vielä niinkin myöhäiseltä ajalta kuin 1800-luvun puoliväliltä on siitä kansalliskirjallisuudessamme näytteitä. Aleksis Kivi kuvaa Männistön muorin ja hänen Venlansa lukutaitoisiksi ja virkeiksi naisihmisiksi, Juhani Ahon Rautatiessä on Liisan henkinen valppaus suurempi kuin Matin ja tämän vuosisadan alussa tavailee Riika Korpiloukossa Ilmari Kiannon Punaisessa viivassa melkein lukutaidottomalle Matille ensimmäistä käsiinsä saamaa työväen lehteä. Puhumattakaan tämän kirjan kuvaamasta uljaasta kansanhahmosta, Suutarin Kunillasta, joka avaa ovensa ensimmäisenä vaalikokoukselle ja on yksi niistä kolmesta, jotka jotakin ymmärtävät "naalin päälle", s.t.s. osaavat veisata Kan-

Onko nainen kulttuurivalpas? Tarvinneeko tuollaista kysyä, ajattelee kenties moni sellainen lukija, joka tietää, että kotien ja kirjastojen kirjat kuluvat enemmän naisten kuin miesten käsissä ja joka on pannut merkille, että Suomen naiset elättävät mm. kymmenittäin aikakauslehtien kustantajia ja kansoittavat elokuvateatterien katsomot — mikäli nyt viimeksimainittuja kannattaisi lainkaan mainita tämän asian yhteydessä. Mutta kulttuurivalppautta ovat maamme naiset monasti osoittaneet sanan parhaassa mielessä. "Jokaisessa Suomen kansan kulttuuritaisteluvaiheessa on naisten osuus ollut painava", toteaa maisteri Aira Sinervo oheisessa artikkelissa, joka on osa Suomen Naisten Liittopäivillä pidetystä alustuksesta.

sainvälistä, silloin kun se ensimmäisen kerran kajahti Kainuun korvessa.

Kansalliskirjallisuutemme kuvaa Suomen valpasta akkaväkeä täydellä arvonannolla, eikä ole syytä olettaa, että kuva olisi ihannoitu. Virkeäsilmäisiä, liukaskielisiä ja puuhaavia akkaihmisiä on aina ollut runsaasti Suomenniemellä, ja yleensä heidän mielensä on ollut avoin kulttuurituulahduksille. Siellä loistelee sellaisia nimiä kuin Minna Canth, jolle Eino Leino on tyypillisenä miessukupuolen edustajana antanut kai omasta mielestään erittäin kauniin tunnustuksen määritellessään hänet "Aikamme kirjallisuuden miehekkäimmäksi kirjailijaksi", Fredrika Runeberg, puhumattakaan esittävän taiteen monista upeista hahmoista, Ida Ahlbergista ja monista laulajattarista.

Tämän vuosisadan puolella tilanne on edelleen sama. Naisten kulttuuritahto on edelleen voimakas. Suomen kansanopistoissa on 2/3 naisia ja työväenopistoissa on tilanne kehittymässä samaan. Kansankorkeakouluissa on suhdeluku miesvoittoisempi, mutta se johtuu siitä, että nämä opinahjot keräävät suojiinsa juuri niitä ikäluokkia, jolloin naisilla on tavallisesti ensimmäinen tai toinen lapsensa vaalittavanaan. Opintoyhdistysväen Keskusliiton opintoharrastus on samoin naisvoittoinen, koska se kulkee esimerkiksi nuorisoliikkeen ym. suojissa. Työväen Sivistysliiton piirissä ei naisvoittoisuus ole niin suuri, mutta siihenkin on selityksensä: SAKn kautta organisoitu opintokerhotyö ulottuu enemmän miehiin.

Muussakin vapaan kansansivistystyön piirissä voimme todeta, että naisten harrastus on usein suurempi. Naiset ovat enemmistönä teatterien katsomoissa ja lausuntailloissa, esittävien taiteitten amatööriharrastus lepää niin naisen harteilla, että miespuolisista amatöörinäyttelijöistä on pulaa ja sekakuorojen johtajille on usein vaikea kysymys saada joukkoon riittävä määrä miehiä.

Opillisen sivistyksen alalla on alemmilla asteilla tilanne sama. Tunnettu sananparsi "Ei tyttöjä kannata kouluttaa" on vain silloin tällöin henkäisevä tuulahdus menneisyydestä, sillä oppikouluissa opiskelee tällä hetkellä enemmän tyttöjä kuin poikia ja korkeakouluissa, etenkin yliopistossa tiedekunta tiedekunnan jälkeen saa ottaa vastaan yhä enemmän naisia. Vasta kun on kysymys korkeimmasta akateemisesta oppiarvosta, vähenee naisten luku. Ja tässäkin on syy sama kuin kansankorkeakouluopiskelussa.

Avioliittojen solmiamisen korkein kaari osuu 24—26 ikävuosille ja tämän jälkeen vie lasten synnytys ja näitten ensimmäisten ikävuosien vaaliminen naisen ponnistelun opiskelussa hajalle. Kahtaalle vetävien voimien ristiriitainen kamppailu, joka saa joskus melkein tragedian luonteen, käydään useammassa naissydämessä kuin luulisikaan. "Äiti, onko sinulla tänään vapaailta", tai "äiti, pitääkö sinun aina lähteä", on huuto, joka lapsen suusta lähteneenä osuu kipeästi kokouksiin, työhönsä tai muihin tehtäviin kiirehtivän äidin mieleen.

Mutta tuota huutoa on osattava joskus myös vastustaakin, niin kipeältä kuin se tuntuukin, ja juuri pienen huutajan vuoksi. Äidinrakkauttakin on jalostettava. Minulla on tuttava, joka on raajarikkoinen. Hänet olisi voitu parantaa, jos hänet lapsena olisi pantu kolmeksi vuodeksi kipsiin makaamaan. Hänen äitinsä sääli sitä tuskaa, minkä kipsissä makaaminen hänen lemmikilleen aiheuttaisi, eikä suostunut lääkärin ehdotukseen. Nyt tämä lapsi on varttunut aikaihmiseksi ja syyttää katkerasti äitiään siitä, ettei tämä sitä tehnyt. Mitä olisi merkinny kolmen vuoden tuska sen rinnalla, että hän on saanut kolmekymmentä vuotta kulkea raajarikkona. Samanlaisia esimerkkejä voisi mainita myös naisten ja miesten keskinäisistä suhteista. Mies vaatii usein, että vaimon on oltava illat kotona, että se olisi moitteettomassa kunnossa. Mutta tietääkö hän useinkaan mitä hän sanoo. Eikö valpas, aikaansa seuraava ja henkisesti rikas ja rikastuttava elämäntoveri ole arvokkaampi kuin kirjaillut sohvatyynyt, koti, joka ulkonaisesti on tip-top, jos sen hintana on naisen henkinen ummehtuneisuus ja rajoittuneisuus.

Jo siksi on naisen seurattava aikaansa ja päästävä kodin ulkopuolelle toimimaan — ja toimimaan nimenomaan kulttuurin rakentamiseksi.

Kevät ja uusi kävelypuku

Vartalonmukainen, ripsikankainen pieni kävelypuku. Hame, joka on ommeltu neljästä hieman vinotusta kappaleesta, ilman laskoksia. Kauluksen valkoinen ripsinauha palaa takaisin selkäpuolelle, jossa se on solmittu ruusukkeelle. (Vas.)

Vaaleassa kävelypuvussa on naisellinen räätälinlinja. Takin halkio päättyy heti vyötärön alapuolelle, josta lieve jatkuu taskuina. (Vas. alh.)

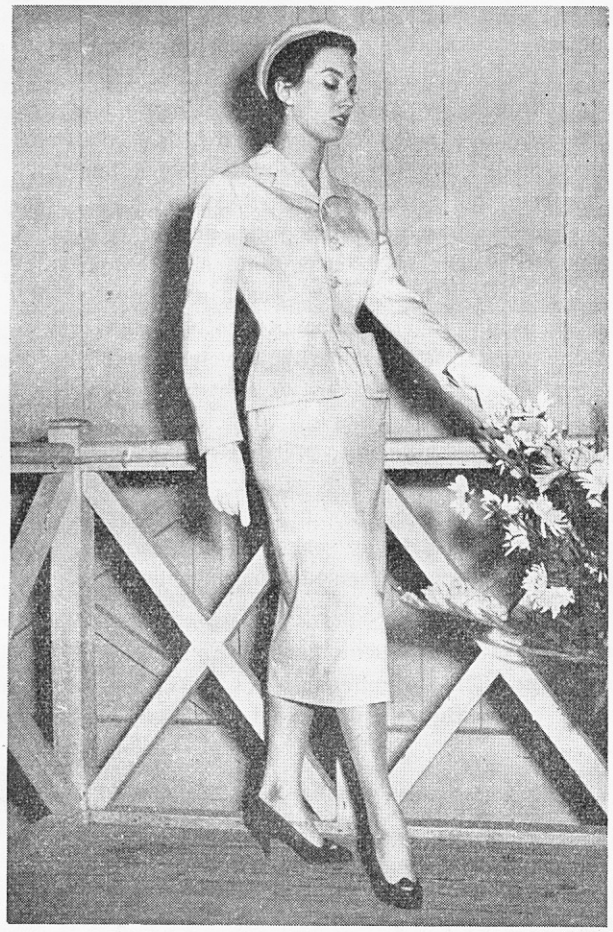

Harmaassa tweed-puvussa on suora, päällisaumoin somistettu jakku ja upotetut taskut. Kauluksen alapuolella napitettu "merimiehen remmi". (Alla)

Ruudullisesta villakankaasta valmistettuun kävelyasuun kuuluu tukevallekin vartalolle sopiva vyötärölinjaltaan yhtenäinen puku ja kolmeneljännesosa takki. Kulmistaan napitetun kauluksen alla kulkee solmittava valkoinen nauha. (Oik.)

Tiukasti vartalonmukainen, räätälin linjainen kävelypuku paksua villakangasta ja nuoren tytön klassillinen kevätpuku laskostetuin hamein ja samettisin somistein. (Äärimm. oik.)

Kapea leninki ja suora jakku samasta kankaasta. Takin sivusaumoissa ja hihansuissa halkiot. (Alla, oik.)

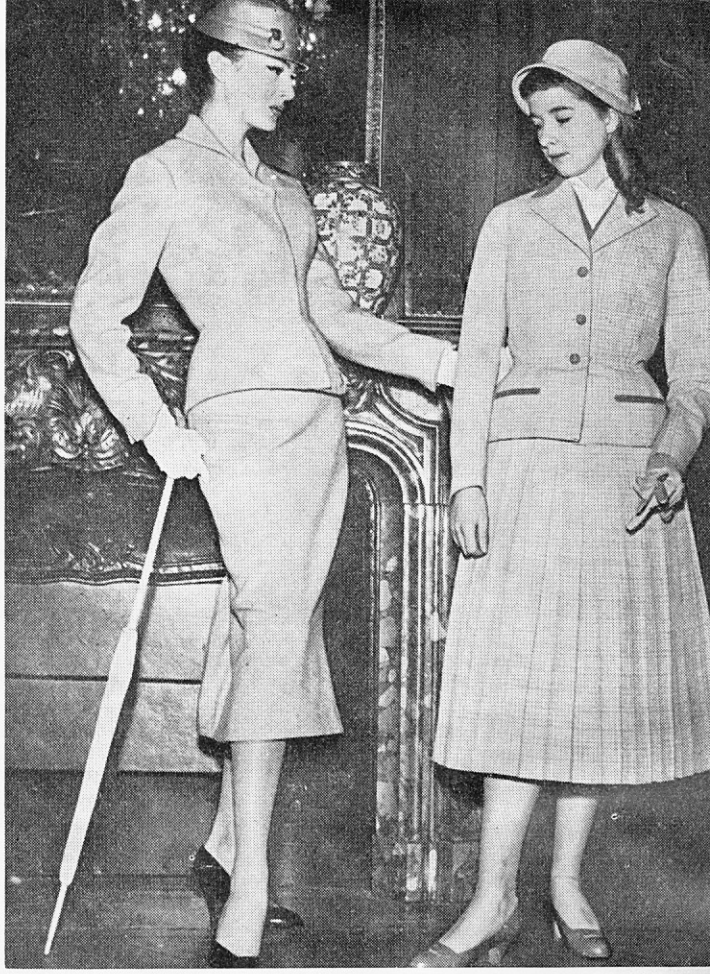

Nuorten naisten kävelyasuissa on suurempia muunnelmamahdollisuuksia räätälin tyylisestä kahden värin yhdistelmään saakka. Suurirakeinen tweed on suosittua ja sitä on käytetty suoralinjaisessa kävelypuvussa, joka on somistettu vihreillä verkakaistaleilla ja vihreillä napeilla; takin helmassa pieni halkio. — Valkoinen pliseerattu hame ja ruudullinen pieni takki ranskalaista villakangasta. — Mustassa kaksiosaisessa puvussa on valkoiset asusteet ja hameessa lautalaskokset.

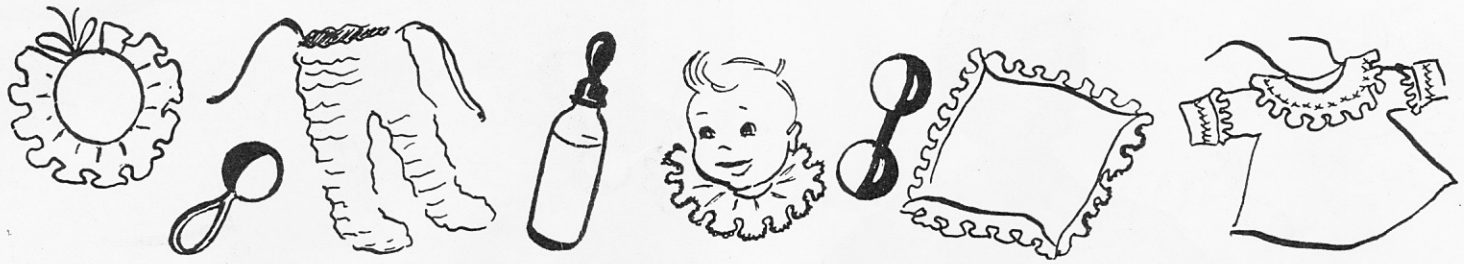

Terveyssisar:

Imeväisen hoito

(0—3 kk.)

Lapsen persoonallisuus kehittyy yhdessä fyysillisen kehityksen kanssa. Siksi ovatkin ensimmäiset lapsuusajan kuukaudet hoidon kannalta tärkeimmät luomassa perustaa terveen, onnellisen ja tasapainoisen ihmisen kehittymiselle.

Ruokinta:

Imeminen on vastasyntyneelle lapselle suuren tyytyväisyyden lähde. Ensimmäisenä konkreettisena, ns. miellyttävänä inhimillisenä kosketuksena tuo se lapselle turvallisuuden tunteen. Tämän vuoksi on yhä uudelleen ja uudelleen painostettava rintasyötön merkitystä. Vaikka n. 90 % äideistä pitäisi olla imettämiseen kykeneviä, kuitenkin on monia syitä, jotka pakottavat äidin siirtymään pulloruokintaan ja melko varhaisessa vaiheessa. Tällöin on huomioon otettavia seikkoja erikoisesti keinoruoan oikea kokoomus sekä pullojen ja tuttien ehdoton puhtaus. Myöskin on muistettava, että pullolapsi täytyy aina syöttää sylissä, koska hän muuten saattaa kokea pettymyksen suurempana kuin mitä on rinnasta luopuminen sinänsä ja myöhemmin tällainen saattaa esiintyä monenlaisina negatiivisina ilmiöinä lapsen asenteessa ja mm. ruokintaan nähden. Imemisvaistosta voisimme vielä mainita, että sen tyydyttämättä jättäminen voi aiheuttaa peukalon imemisen harvemmin sittenkin rinta- kuin pullolapsille. Tämä tapa jää, kun lapsi on saanut pysyvät hampaat.

Ruokinta-ajat:

Ruokinta-ajoissa noudatetaan lapsen omaa rytmiä mikäli se ei niin huomattavasti poikkea normaalista, että on vahingollinen hänen ruoansulatukselleen. Yleensä katsotaan yli kolmen kilon painoisen lapsen pitävän neljän tunnin syöttövälejä, joskus tietysti jonkin verran siitä suuntaan tai toiseen poiketen.

Yösyötöstä lapsi luopuu tavallisesti oma-aloitteisesti noin kahteen kuukauteen mennessä vähitellen ja ellei niin tapahdu, on hänet hyvä totuttaa siitä pois, koska n. 8 tunnin yhtäjaksoinen lepo olisi hänen vatsalaukulleen terveellinen. Yöllä voi lapselle antaa sokerivettä, jota ei päivänkään kuluessa sovi unohtaa, sillä pikkuvauvallakin on jano kuten meillä aikuisilla. Syötön jälkeen on hyvä nostaa vauva pystyasentoon vaikkapa olkapäätä vasten, jotta röyhtäyksen mukana poistuu vatsavaivoja helposti aiheuttava ilma.

Lisäravinto:

Siirryttäessä rintamaidosta pulloruokintaan on muistettava, että maito sellaisenaan on liian vahvaa. Se on laimennettava vedellä, 0—3 kk ikään asti puolet maitoa ja puolet vettä ja sokeria tasa teelusikallinen desilitraa kohti. Poikkeuksia tehdään, jos lapsen tarve on suurempi ja tästä on hyvä keskustella neuvolassa lääkärin tai terveyssisaren kanssa, kuten myös silloin, kun lapselle ruvetaan antamaan sitruunahappomaitoa. Mutta yleensä on puolimaito riittävän vahvuista, koska se lähinnä vastaa rintamaitoa. Lapsi kyllä saattaa kestää vahvemmankin kokoomuksen, mutta seurauksena on liian nopea lihominen lyhyessä ajassa, josta puolestaan on omat haittansa lapsen normaalille kehitykselle. Tällaiset lapset sairastuvat mm. helpommin varsinkin hengitysteidentulehduksiin.

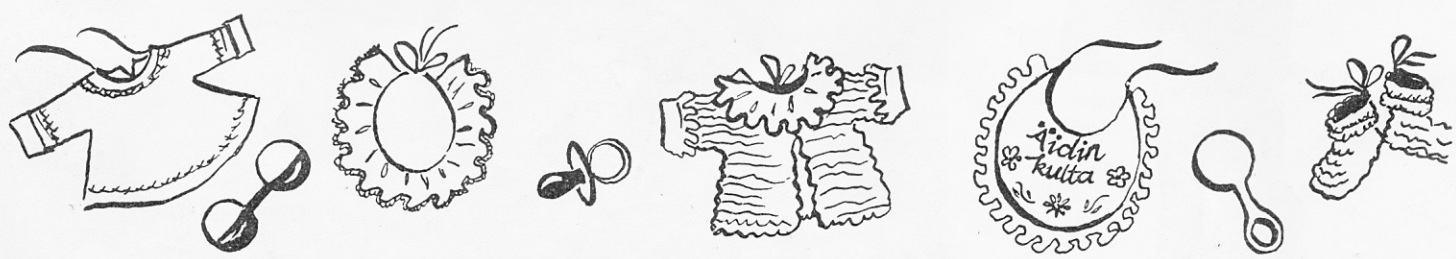

Maidon laimentamisesta kauralimalla on nykyään jo luovuttu.

Kuukauden ikäisenä voidaan lapselle ryhtyä antamaan hedelmämehuja, esim. appelsiinista puristettua tai sitruunaa sokerivedessä. Kahden kuukauden iässä on sopiva aika aloittaa hedelmien antaminen raasteina, kuten esim, banaania ja omenaa. Kaikkeen uuteen on lapsi totutettava vähitellen ja mieluummin viikon aikana yhdessä lajissa pysyen. Marjakiisselit ovat erittäin sopiva vaihtelu yli kahden kuukauden ikäiselle maitoaterioiden lomaan.

Noin kuukauden ikäisenä aloitetaan D-vitamiinin anto joko vitolin tai kalanmaksaöljyn muodossa. Se on erittäin tärkeä luuston kehittymiselle nimenomaan ehkäisemään riisitaudin syntymistä. Tässä mielessä myöskin on välttämätöntä ihon hoito kylvyllä ja päivittäisillä pikkupesuilla, oikealla vaatetuksella ja ulkoilulla, joka aloitetaan normaalipainoiselle lapselle kuukauden ikäisenä ja kesällä aikaisemminkin.

Vaatetus ulkoiltaessa on säädeltävä vuodenaikojen ja sään vaihtelujen mukaan, ei liian paljon, mutta ei liian vähänkään. Useimmiten näkee edellistä, jolloin helposti tulee nk. hiki-ihottumia ja jyrkästä lämmönvaihtelusta vilustumisia nuhan ja yskän muodossa. Huomattakoon tässä yhteydessä, että nuha ilman kuumetta ja muita vakavampia oireita paranee helpommin raittiissa ulkoilmassa kuin sisällä.

Vuode:

Pikkulapsen vuoteeksi soveltuu kori tai äitiysavustuspakkauksen laatikko äidin sopivasti somistamana. Puulastuilla täytetty patja kovana ja tasaisena alustana on erinomainen ja säilyttää lapsen ryhdin. Tyynyä ei tarvitse missään muussa kuin mahdollisesti mukavuutena ja miellyttävänä alustana syötön yhteydessä. Pelkkä puhdas tyynyliina lapsen pään alustana on riittävä. Patjan suojana kastelemiselta nk. vacu-levyt ovat mainioita käyttää kumin ja plastikin sijasta. Peitteenä täkki tai huopa, ehkä molemmatkin, riippuen huoneen lämmöstä. Lasta on kuitenkin varottava liialliselta kuumuudelta.

Vuoteen sijainti määräytyy siten, että se on mahdollisimman valoisassa paikassa: ei kuitenkaan vetoisassa kuten esim. ikkunan tai oven välittömässä läheisyydessä. Nykyisen asunto-ahtauden aikana tämä saattaa tuottaa vaikeuksia, mutta vauvalle valitaan paras mahdollinen.

Pieni vastasyntynyt nukkuu paljon, suurimman osan vuorokaudesta ja sen vuoksi on paras noudattaa niinsanottua neliasento-ohjelmaa: selällään, kyljellään, vatsallaan. Viimeksimainittua äidit pelkäävät suotta, sillä siinä lapsi oppii nopeasti kannattamaan niskojaan, jopa parin viikon ikäisenä ja muutenkin kääntelemään päätään, joten tällöin ei tukehtumisvaaraa niinkään ole.

Unohtaa ei sovi vauvavoimistelua, joka soveltuisi erinomaisesti lapsen hoidossa perheen isälle. Alussa varovaisin liikkein ja sitten siirrytään monienkin mielestä pahalta näyttäviin käsistä ja jaloista roikottamiseen, josta vauvat näyttävät ihme kyllä kovasti pitävän, mutta mikäpä paremmin kehittääkään heistä jänteviä ihmisenalkuja.

Itkeminen:

Lopuksi mainittakoon vielä lapsen huutamisesta. Lapsi ilmaisee sillä tarpeensa kuten esim. nälän, janon jne. Äiti oppii yleensä helposti eroittamaan, mistä milloinkin on kysymys. Lapsi alkaa kaivata myös seurustelua vanhempien kanssa, sillä nukkumisen tarve vähenee ja tällöin onkin syytä tehdä lapsen valveilla olo mahdollisimman miellyttäväksi. Usein kuulee kyllä sanottavan, kun lapsi tällaisessa tapauksessa huutaa ja ilmaisee seuranhalun tarpeensa ja äiti tai joku muu ottaa hänet syliinsä, että se olisi hemmoittelua ja lapsen pilaamista. Mutta tuskinpa sentään, sillä tokkopa maailmassa on niin paljon hemmottelua ja rakkautta, että se olisi liikaa pienelle lapselle. Lapsi tarvitsee rakkautta kuin kukka auringon valoa.

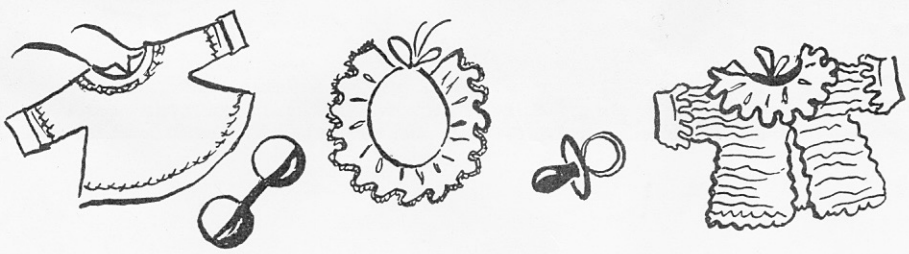

Ne yhdeksäntoista päivää

Maaliskuun 1 päivän vastaisena iltana paneuduttiin levolle jännittynein mielin. Ajatukset askartelivat siinä, alkaako lakko vai syntyykö sopimus? Joku jaksoi seurata radion tiedoituksia aina aamupuolelle yötä, toinen havaitsi aamulla, että raitiovaunut eivät kulkeneet ja kolmas saattoi vetää johtopäätöksensä siitä, että kello seitsemän jälkeen alkoivat miehet kantaa vuodevaatteita asuintalojen parvekkeille! Ajateltiin kai käyttää eteentulleet vapaapäivät rästiin jääneiden kotitöiden suorittamiseen.

Mutta päivät kuluivat ilman ratkaisua. Lakossa olevat alkoivat kokoontua päivä päivältä yhä runsaslukuisempina yhteisiin lakkotoimikuntien järjestämiin tiedoitustilaisuuksiin. Lehdistö oli lakossa Palkkatyöläistä lukuunottamatta ja radion välittämiin uutisiin eivät lakkolaiset luottaneet; ne tekivät kärpäsestä härkäsiä ja härkäsistä kärpäsiä aina tarpeen mukaan.

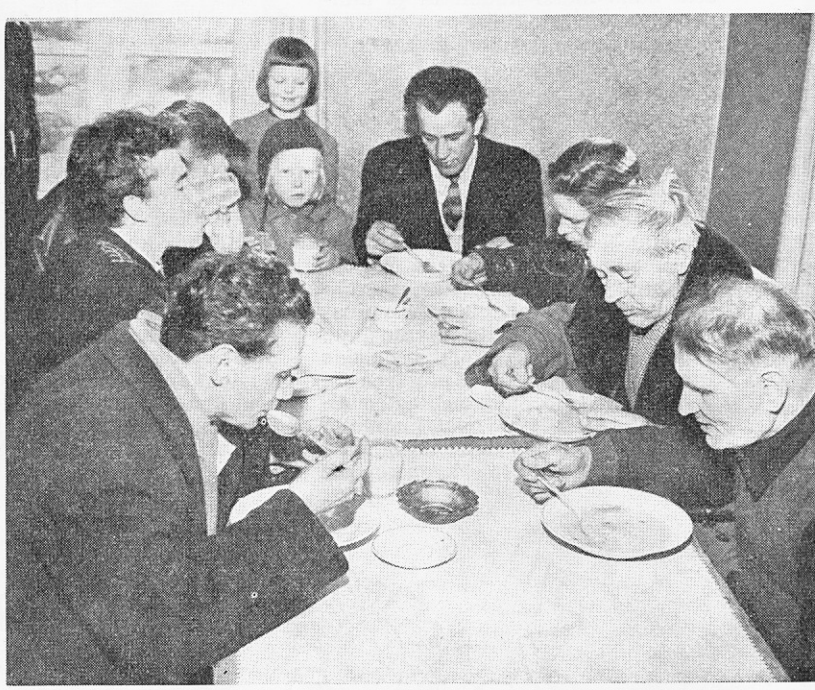

Lakko kesti 19 päivää ja sen jokainen päivä takoi lujemmaksi työläisten ja palkansaajien yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Tämä tunne plus 12 markkaa oli yleislakon suuri voitto.

Kautta maan olivat työväestön toimitalot kuin kuhisevia muurahaispesiä. Niissä kokoontuivat lakkotoimikunnat, ammattiosastojen kokoukset, erilaiset jaostot yms. Lakon pitkittyessä oli tarpeellista järjestää myös avustustoimintaa. Ammattiliittojen varoista ja vapaaehtoisen lahjoitus- ja keräystoiminnan tuloksista voitiin suurimmassa tarpeessa oleville jakaa sekä rahaa että ostokortteja, vieläpä ruuanjakelukin järjestettiin. Siinä hommassa puuhakkaat naisemme olivat kärjessä. (kuvat 1—3)

vamme osoittama tapahtuma ollut sen ihmeellisempi kuin että hermostunut vuokra-autoilija tunki väen väkisin Paasivuorenkadulle, joka oli täyttynyt tiedoitustilaisuudesta poistuvasta yleisöstä. Kun väki ei mahtunut väistymään ja autoilija ei suostunut pysäyttämään, oli melkein pakkotilanne. Auto nousi kyljelleen ja siinä pysyi, kunnes katu oli vapaa. Lakossa olevat noudattivat malttia, mutta sitä kehoitusta olisivat erikoisesti kaivanneet välikohtausten aiheuttajat.

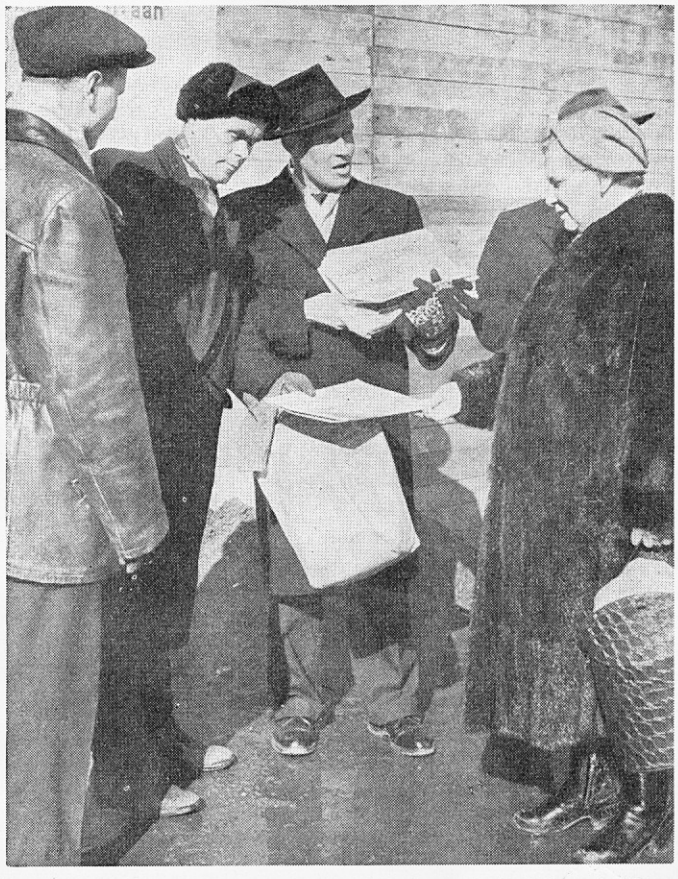

"Kyllä menee muutama päivä, ennenkuin raitiotieliikenne on käynnissä", oli yleinen arvio helsinkiläisillä heidän katsellessaan lakkopäivinä jäätyneitä ja paikoin jopa näkyvistä hävinneitä kiskoja. Mutta samalla päättäväisyydellä kuin lakkoonkin, kävi liikennelaitoksen väki töihin lakon päätyttyä ja ihme ja kumma: Seuraavana aamuna vaunut jo tuttuun tapaansa kolisivat kaduilla. Taisi yksi ja toinen kadulla kävelijä iloisesti vilkuttaa kuin vanhan tuttavan kohdattuaan, kun tämäkin vaunu suoritti ensimmäistä kierrostaan lakon jälkeen.

Maan johtava sanomalehti oli kiistämättä päivittäin ilmestyvä Palkkatyöläinen. Lehdet menivät kuin kuumille kiville.

STT maalasi mörköjä seinille kertoen suuresti paisuteltuja kuvauksia tapahtumista, jotka vallitsevissa olosuhteissa olivat hyvin luonnollisia. Eipä tämänkään ku-

VIATTOMUUS MURHATTU

Käsikirjoitus: Edouard Peissonin romaanin mukaan Henri Jeanson.
Ohjaus: Jean Delannoy.

Pääosissa:

Marie.....Madeleine Robinson
Simon.....Pierre Michel Beck
Paul.....Frank Villard

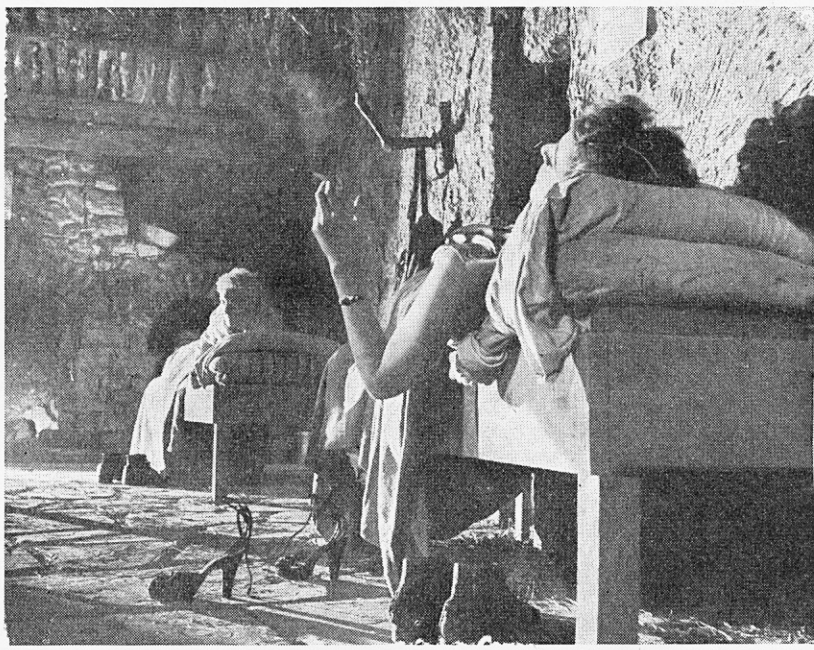

Marie on tullut tapaamaan poikaansa, ja ensi kerran elämässään Simon nukkuu äitinsä vierellä. — Et saa lähteä pois, mutisee Simon unissaan. — Tarkoitukseni ei ollut viedä poikaa, selittää Marie vanhalle paimenelle. — Mutta on aika että hän oppii elämään. . .

Äiti ja poika elokuvasta Viattomuus murhattu, jota huoleti voimme suositella eräänä kevätkauden parhaimpana filminä. Elokuva antaa paljon ajattelemisen aihetta äidille, joka yksin joutuu huolehtimaan lastensa kasvattamisesta. Näin siinäkin tapauksessa, etteivät he ole yksinäisiä äitejä samassa mielessä kuin filmin Marie, joka huolimatta rakkaudesta poikaansa, oli vähällä aiheuttaa myös tämän tuhon.

Simon on elänyt ensimmäiset yksitoista vuottaan yksinkertaista elämää pienessä vuoristokylässä erään paimenen hoivissa. Hän tietää, ettei hänellä ole isää ja äitiäkin hän on tavannut vain yhdeksän kertaa. Hän haaveksii äidistään, joka on "kaunis kuin uunin päällä oleva Neitsyt". Kun tämä sitten taas saapuu tapaamaan poikaansa ja haluaa viedä hänet mukanaan, on Simon haltioissaan. — Asummeko täällä, vain me kaksi? kyselee innostunut poika uudessa kodissaan.

Marie, Simonin äiti, ottaa pojan luoksensa eräänlaisena kriisiaikanaan. Hän tuntee väsymystä vaihtuviin miesasiakkaisiinsa ja kaipaa säännöllisempää elämää. Siinä pyrkimyksessään hän takertuu myös Pauliin, epäkelpoon mieheen ja rikosliigan jäseneen, josta hän toivoo pysyvää elämänkumppania.

Marien aikomus poikansa suhteen lienee ollut hyvää tarkoittava — rakastihan hän lasta omalla tavallaan. Mutta syrjäkylästä, turmeltumattoman kansan keskuudesta Marseillen vähemmän hyvämaineisiin kortteleihin tempaistun Simonin koko maailmankuva joutuu voimakkaaseen käymistilaan. Ei kestä kauan, kun Simon tajuaa, ettei äiti kuulu vain hänelle, ettei heidän elämänsä ole normaalia ja että kaikki heillä vierailevat miehet, niin vastenmielisiä kuin ovatkin, ovat välttämättömiä heidän jokapäiväisen elämänsä turvaamiseksi. Viattomuus, lapsenomaisuus ja luottamus, jotka täyttävät Simonin mielen hänen saapuessaan Marseilleen, nypitään hänestä vähitellen — viattomuutta murhataan. Simon luulee, että hän kykenisi pitämään yksin huolta äidistään, jos hän vain olisi työssä. Mutta ristiriita Marien, Simonin ja Paulin välillä kärjistyy niin, että suunniltaan mennyt Simon on lopulta valmis raivaamaan väkivaltaisesti tieltään Paulin, jonka kanssa äiti "pettää" häntä. Tämä ei kuitenkaan onnistu, vaan hämäräperäisiin puuhiinsa sotkeutunut Paul

— Miksi et sanonut äidillesi, että tapasit minut kahvilassa? Tiesit, että äitisi oli onneton — eikö se merkinnyt sinulle mitään? kovistaa Paul Simonia, joka Marien ja Paulin riitaannuttua toivoi, etteivät nämä enää tapaisi toisiaan.

saa surmansa toisaalla. — Mitä sinä oikein haluat, poika, kysyi Paul kerran. — Vain saada syödä päivällistä äitini kanssa, vastasi Simon.

Marie jää entiseen elämäänsä — hänen "helppo" ratkaisunsa on sinetöity. Hän ei pystynyt ryhdistäytymään. Simon on kadottanut viattomuuden, jotakin koskemattomuudestaan, mutta se terve ydin, joka hänessä on, on muodostuva hänen elämänmyönteisen kehityksensä rakennusaineeksi.

— Mitä aiot tehdä tuolla rahalla, kysyy ystävällinen kapteeni, joka antoi työtä Simonille. — Tarjoan äidille päivällisen, vastaa poika.

Sadistinen Paul pahoinpitelee Marieta, jolloin Simon haavoittaa puukolla Paulia ranteeseen. — Eihän Paul minua lyönyt, yrittää äiti puolustaa miestä pojalleen. Ja Paul on aina ollut niin kiltti sinulle. Heti alussa hän tarjosi jäätelöäkin. — En syönyt sitä, sanoo poika.

— Mitä pahaa olet tehnyt tuolle pojalle? kyselee eräs Paulin naistuttavista sen jälkeen kun Simon on yrittänyt ampua Paulin. — En yhtään mitään, vakuuttaa mies. — Hän käy vaaraksi ihmisille — no, tahdotko vielä tappaa minut? — En... se ei kannata enää...

Paprikaa, olkaa hyvä

Unkarin kansantasavallan lähetystössä on tapana viettää huhtikuun neljäntenä maan vapautumisen vuosipäivää. Niin tehtiin tänäkin vuonna Pohjoisrannassa sijaitsevassa huoneistossa oli tungosta ja pitopöytä notkui herkuista, oli diplomaattikuntaa, ministereitä, poliitikkoja, julkisen sanan edustajia, taiteilijoita ja järjestöjen toimihenkilöitä. Ja monelle taholle näytti muodostuvan vähemmän tavanomaisia jutturyhmiä. Tohtori Mauri Ryömä ja puolustusministeri Emil Skog olivat tällä hetkellä unohtaneet eduskuntatyön riitakysymykset ja näyttivät uppoutuneen sovinnolliseen keskusteluun. Kaksi entistä ministeriä, Vieno Simonen ja Hertta Kuusinen pääsivät puolestaan täydelliseen yhteisymmärrykseen unkarilaisen csabana-makkaran herkullisuudesta, eikä viehättävällä ballerinallamme Elsa Sylvesterssonilla tuntunut olevan mitään ennakkoluuloja paprikaan nähden.

Ja paprikasta aiommekin tässä yhteydessä puhua enemmän kuin vieraista. On näet niin, että siellä missä on unkarilainen pitopöytä, sieltä ei myöskään pidä paprikaa puuttuman. Nyt sitä tarjoili emäntä itse, Unkarin lähettilään puoliso, rouva Szipka. Kerran Unkarissa vieraillessamme erehdyimme toisten kujeellisesta houkutuksesta pistämään suuhumme tiilenpunaista jauhetta, emmekä unohda sen tulisuutta koskaan. Se oli maustepaprikaa, mutta nyt oli pöydässä samaa hedelmää säilöttynä. Vierellämme seisova Eija Inkeri tunsi ensikertalaisen uteliaisuutta: — Minä maistan, kun siitä niin paljon puhutaan. Hän otti haarukkaansa kokonaisen hedelmän ja puraisi siekailematta. — Voi turkinpippuri, tämähän on hyvää! hän julisti uskottavasti temperamenttiseen tyyliinsä.

Niin juuri, turkinpippuri! Siksi paprikaa todella aikoinaan nimitettiinkin, vaikka me olemme tottuneetkin käyttämään tuota sanaa eräänlaisena mielenilmaisuna. Tosin tämä oli jo 1600-luvun alussa eli silloin, kun paprika jostakin vielä selittämättömästä syystä kulkeutui kotimaastaan Brasiliasta Karpaattien yli. Ja vähitellen Euroopassa on yleisesti alettu pitää paprikaa vain unkarilaisena mausteena. Eipä silti, kyllä unkarilaiset siihen ovatkin perin ihastuneita, sillä he käyttävät sitä ruokansa maustamiseen n. 200 grammaa vuodessa. Onkohan tämä suhteessa esim. meidän pippurinkulutukseemme? Paprika on näet siitä ihmeellinen, että kirpeydessään sitä voisi jotenkin verrata pippuriin, näöltään tomaattiin ja säilöttynä punajuureen. Mutta unkarilaiset sanovatkin, ettei paprika ole ainoastaan maustekasvi, se on myös ravintokasvi ja sitä viljellään useampia laatuja aina vihreästä keltaiseen ja punaiseen. Ja paprika on vieläkin enemmän: runsaan A- ja C-vitamiinipitoisuutensa vuoksi se vaikuttaa suorastaan lääkkeen tavoin näiden vitamiinien puutetta kärsivään ihmiseen. Lisäksi se edistää ruoansulatusta, minkä vuoksi se on erittäin tärkeä siellä, missä käytetään rasvaisia ruokia. Jo tämä riittänee todistamaan, miten korvaamaton on paprika. "Ihmeen tulipunainen väri, ruokahalua kiihoittava tuoksu, lievästi pistävä ja muuten makeahko maku ja näiden ohella erikoinen aromi." Sellainen on paprika asiantuntijan luonnehtimana eikä se koskaan puutu unkarilaisesta pitopöydästä.

Liisa.

. . .ja hedelmäkakkuja unkarilaisen reseptin mukaan, valmistajina emännöitsijä Kerttu Syväoja, Betty Novosilov ja kylmäkkö Agnes Blumqvist.

— Pidän paprikasta kuin se olisi kaksoissisareni. En ymmärrä, miksi jotkut sanovat sitä kitkeräksi! Tämän mielipiteensä kuuluisa ballerinamme Elsa Sylvestersson esittänee juuri Unkarin lähettiläälle, ministeri Szipkalle.

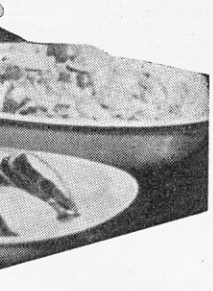

— Pala paprikaa on kuin virkistyspilleri. Keittiön kiireissä pitopöydän mestarinkin huulille houkutellaan hymy paprikasta puhumalla. Mutta muitakin unkarilaisia herkkuja on, mm. bekecsaba — ja csabanmakkaraa. . .

— Voi turkinpippuri, tämähän on hyvää! Eija Inkerin ensimmäinen tutustuminen paprikaan, jota todellakin aikoinaan nimitettiin turkinpippuriksi.

Yllä: — Paprikaa, olkaa hyvä, sanoo rouva Szipka kiinalaisille vierailleen.

Kaksi entistä ministeriä — yksi nykyinen ministeri. Apulaismaatalousmin. Vieno Simonen ja Hertta Kuusinen ovat iloisista ilmeistä päätellen myöskin ihastuneet paprikan erikoiseen aromiin.

Kirje Uudelle Naiselle:

"Tällainen on minun päiväni"

Vesikysymys on monen maaseutuemännän ratkaisematon ongelma. Kaivo on useasti etäällä rakennuksesta, ja lukuisasti on sellaisiakin talouksia, joilla ei ole kunnollista vedensaantipaikkaa lainkaan.

Salmen Terttu Ojakkalan Kotkaniemen kylästä on nuori ja riuskaotteinen emäntäihminen. Poiketessamme kerran taloon ehdotimme hänelle: — Kirjoitapa joskus meille toimitukseen omasta työpäivästäsi. Sitten otimme kuvia kaivolta, navetasta, kanalasta, karjakeittiöstä ja lähdimme.

Eikä Terttu-emäntä pettänyt lupaustaan. — Mitäkö nyt tästä minun työpäivästäni, hän aluksi ihmettelee. Aamulla nousen puoli kuudelta ja ah miten väsynyt aina olenkaan! Vielä kaksi minuuttia torkahdan, ajattelen, mutta ei vain auta haukotella, noustava on. Sytytän tulen hellaan, laitan kahvipannun tulelle ja sitten jo riennän juoksujalkaa navettaan. Tiedän miten kärsimättömästi Kullervo siellä nykii riimuaan ja possu paiskoo kärsällään pahnanolkia nurkasta toiseen. Lienenkö puolueellinen, vai vainko on tavaksi tullut, mutta ensin pudotan ullakolta heinät hevosen eteen, sitten saa osansa nuori komea sonni, pikkuvasikoita en koskaan unohda ja vasta lehmien jälkeen täyttyy siankaukalo. Sitten otankin jo lypsyastiat nopeasti esille. Tässä maitoa ämpäriin kiskoessa on hyvää aikaa suunnitella päivän työjärjestystä. Jos on pyykki tai leipominen, silloin on entistä tehokkaampi rationalisoiminen tarpeen. Nämä työt eivät näet mahdu tavallisen ohjelman puitteisiin. Jos on pyykki, sillä aikaa kun kone hieroo satsin puhtaaksi, käytän odotusajan lehmien harjaamiseen, navetan puhdistamiseen tai piipahdan välillä pirtissä valmistelemassa aamiaista.

Kun saan lypsyltä maidon hinkkiin, vien sen säilytyspaikkaan, Se on hiukan syrjemmässä navetasta, noin 150 metrin päässä. Siinä tulee monta turhaa askelta päivän mittaan, mutta käytännöllisemmin ei

Kunpa olisi vesijohto, paljon voimia ja askeleita säästyisi.

tuo ole järjestynyt. Juoksen taas takaisin navettaan. Hyppään lehmien pöydältä suoraan painerehupönttöön ja heittelen sieltä talikolla rehun syöttöpöydälle. Sitten juotan karjan, kanat saavat jyvänsä, lesepöperönsä ja näkinkuorensa. Tällä aikaa karjakeittiön padassa kuumenee vesi lypsyastioiden tiskausta varten ja kun tästä on selvitty, huomaan, että aivan jo suuta kuivaa. Se on merkki siitä, että on aamukahvin aika. Ja kyllä kahvi maistuukin! On myös järjestettävä miehille haukattavaa ja pidettävä huoli, että tyttö suoriutuu kouluun. Myöhemmin on muistettava pistäytyä navetassa laittamassa lehmien syöttöpöytä kiinni ja postiin, jonne tulee matkaa edestakaisin nelisen kilometriä. Nopeasti sen kesällä pyörällä ajaa ja usein talvella valjastaa Virkun, mutta kun tiet ovat tukossa, turvaudun suksiin.

Niin, mihin minä jäinkään. Iltapäivällä se on taas kello viidentoista maissa lehmien ruokinta, iltapäiväkahvi ja illallisen laitto. Kun lopultakin on päästy niin pitkälle, että iltalypsystä on selvitty ja muut navetta-askareet ovat päivän osalta selvät, mielellään kallistuu sänkyyn ja lukee päivän sanomalehdet. Tuo sängyssä lukeminen on minulle oikea nautinto. No, ei sitä tosin aina voi iltaansa kotona viettää, kun on kunnanvaltuusto, on naisosasto, SNS-seura, lehtitilaukset ja jäsenmaksujen rahastus. Mutta niinpä ei kylään tarvitse koskaan mennä ilman asiaa.

Väärin olisi luulla, että isäntä pääsisi talossa helpommalla. Usein hän käy rahdinajossa ja kun on kotona, niin aina on rakentamista ja korjaamista talvisaikaankin, kesästä puhumattakaan. Anopille rakensimme uuden rakennuksen, kun hän on meillä eläkkeellä Itsekin olin lyömässä parina päivänä seinää ja yöunet siitä menivät, kun kädet rupesivat niin särkemään. Nyt tarvitsisimme saunan, kun entisestä tehtiin traktoritalli ja kanalaa varten on luotu vasta sokkeli. Aijai, mutta muistuupa mieleeni, miten rankkaa oli sotaaikaan. Nuorena miniänä, juuri naimisiin menneenä, jäin taloa pitämään vanhuksien kanssa. Mutta kaikesta oli selviydyttävä, ajettava lannat pellolle, tehtävä aidat laitumille. Kerrankin olin aidalla koko päivän, mutta unohdin rukkaset kotiin ja niin oli illalla kämmenistä nahka tipotiessään. Sellaista se on elämä täällä maalla, tuttuja ne ovat nämä asiat kaikille Uutta

Terttu-emäntä on onnellinen pesukoneen omistaja ja hän selviytyy vaivattomasti pyykinpesusta karjatuvassa. Usein on kuitenkin niin, ettei pienviljelijäemännällä ole talvisin kunnollista pyykinpesupaikkaa, työ saatetaan suorittaa miltei taivasalla.

Virpin kauniista silmistä kuvastuu tyytyväisyys, kun emäntä suorittaa harjalla kauneuskäsittelyn.

— Täytyypä tarkistaa, miten kanat ovat ahkeroineet. Kanojen elintila on pieni, mutta uusi asuntola on jo sokkelivaiheessa.

lakaistava se, ne kun näet iltapäivällä saavat ensimmäiseksi jauhot eteensä. Samantien täytän karjan juottoastiat, lakaisen navetan lattian ja levitän turvepehkua kuivikkeeksi. Siinä ne aamuaskareet sitten ovatkin. On vain edessä siivous, tiskaus ja muut sisätyöt, juodaan aamukahvia ja hankitaan päivällistä. Jonakin päivänä teen käsitöitä, mutta en tänään, kun on tuo kaupassa käynti ja poikkean myös

Naista lukeville pienviljelijäemännille. Terveisiä vain heille kaikille — jos nyt tästä sepustuksesta siellä toimituksessa jotakin saatte selvää. Se kun tuo ainainen kiire tuppaa päälle.

Sellainen oli Terttu-emännän kuvaus omasta työpäivästään. Mutta se ei ole vain hänen työpäivänsä, vaan tuhansien hänen kanssasisariensa, joiden arkeen se meidät tutustuttaa.

Ammatti odottaa

Sepäksi sinä sovit, kun sulla on nuan suuret kärekkin, sanoi pohjalainen isäntämies pojalleen, kun tämä ammattia itselleen jahkaili, ja jatkoi: ei mee kipinäkkään silmiis, kun ne on niin piänet ja tihruuset...

Jotkut voivat kehitellä muutamien ammattien soveltuvuusvaatimuksia vaikka näinkin: Rupia sinä flikka vain runoilijaksi, kun sua niin usiasti itkettää; älä vaan kauppamieheksi ryhry, kun et eres valehrella taira; mee vaan postiljooniksi, kun oot kerran niin kova kirjeitäkin prykäämään, tai, sä sovit hyvin poliisiksi, kun sulla on niin kelju luonto. —

Näinhän se vähän oli entisaikaan — tervettä primitiivisyyttä. Valinnalle löytyi perusteet silloinkin, joskin ne olivat enemmän ulkonaisia, havaittavia. Toki tiedettiin, että ihmisellä sielu on, mutta — ja ehkä aivan oikein — katsottiin sen kuuluvan kirkkoherralle.

Ja pojista ja tyttäristä tuli kauppamiehiä, seppiä, poliiseja tai postiröökynöitä laatunsa mukaan. Ammattiin paneuduttiin hartaudella, kaikin innoin ja voimin — kuten joku vielä meidänkin päivinämme. Kas, nythän opetetaan rentoutumaan mentaalihygienisesti, paneutumaan työhön rationalisoidusti ja ajattelemaan psykoloogillisesti.

Maailma on muuttunut. Ennen oli tuhannen ammattia, nyt 20 000. Ja meitä ihmisiä aina vain sikiää lisää. Luonnollinen pakko vie kehitystä eteenpäin; sama pakko antaa sysäykset yksilön itsensä kehittämiselle. Joka ei halua, hän kehittyy tahtomattaan ympäristötekijöiden vaikutuksesta. — Entäpä kilpailu. Ihmisten keskinäinen kilpailupakko on nykyisessä muodossaan surkea, mutta samalla välttämätön ilmiö. Ja koska jollakin on aseenaan vain puumiekka, naapurilla säihkyvä säilä, on heikompaa autettava joko aineellisesti tai henkisesti. Tapoja on monia.

Eräs näistä on nuorten ammatinvalinnan ohjaus, jonka apua molemmat voivat tarvita ja joka lyhyesti sanottuna tarkoittaa:

Jokainen oikealle luontumustensa ja taipumustensa osoittamalle työalalle; ammattiin, joka on oikeassa suhteessa yksilön henkisiin ja fyysisiin ominaisuuksiin, ei liian vaativa, eikä liian helppo. Oikea suhde merkitsee, että pidämme työstämme, saamme siitä voimaa ja iloa, joka on perusedellytys mielemme terveydelle. Suotta ei rinnasteta ammatinvalintaa aviopuolison valintaan; molemmat ovat perusteellista harkintaa vaativia ratkaisuja, ettemme läkähtyisi liian nuorina.

Kaikkihan tiedämme, miten syvällistä elämän ja ihmisluonteiden tuntemusta sisältyy esimerkiksi sananlaskuviisauteen, joka on siirtynyt sukupolvesta toiseen. Mutta vaikka olemmekin omista elämän kokemuksistamme ja perinnäisestä elämänviisaudesta oppineet paljon, niin keskitetyimmässä ja selkeimmässä muodossa selvittää ihmistuntemuksen perustosiasiat psykologia, jonka osuus myös ammatinvalinnan ohjauksessa on merkittävä.

Varsinainen ohjaushan perustuu osaltaan huolellisesti suunniteltujen testien, kokeiden, avulla saataviin tietoihin yksilön ominaisuuksista. Saatua kuvaa täydentää lääkärin, opettajien, vanhempien ja tutkittavan itsensä antama selvitys kymmenistä eri seikoista, joilla saattaa olla vaikutuksensa valintaan. Käytännössä testaus tarkoittaa:

Tehtävän (testin) suoritusta verrataan suuremman henkilömäärän suorituksiin, jotka on ryhmitelty seitsemään eri asteiseen suoritusluokkaan ns. normaalin jakautumisen mukaan. — Nykyisin tutkitaan mm. kielellinen ja matemaattinen lahjakkuus, mekanisteknillinen oivalluskyky, kuvitteellisuus, optinen ja piirustuksellinen hahmottelutaito, kätevyys, näppäryys, työskentelyn tarkkuus, nopeus, kestävyys; Lisäksi pyritään erilaisilla luonnetesteillä tutkimaan ohjattavan luonnetta.

Testitulokset eivät luonnollisestikaan yksinään anna lopullista vastausta, vaan myös ohjattavan vapaat harrastukset, mieliaineet koulussa, todistusarvosanat, sosiaaliset, taloudelliset ja terveydelliset seikat ovat tärkeitä osatekijöitä. Keskeisimpänä on vapaasti muodostunut oma toive. Siinä tapauksessa, että todetaan selviä ristiriitaisuuksia ja kielteisiä tekijöitä oman toiveen ja tutkimuksen arvioinnin välillä, ohjaus pyrkii selvittämään ne henkilökohtaisessa keskustelussa, mahdollisilla lisätutkimuksilla tai — ehkä siirtämällä ratkaisu hieman tuonnemmaksi. Ikähän näyttelee huomattavaa osaa ammatinvalinnassa: toinen on kypsä päättämään tulevasta ammatistaan jo 14—16-vuotiaana, toinen ehkä jäsentymättömämpi ja arempi, epäröi vielä kymmenen vuotta myöhemmin. Testejä suunniteltaessa ikä tietenkin otetaan huomioon.

Soveltuvuuskokeilla on siis merkittävä osuutensa ohjauksessa, mutta yhtä tärkeätä on myös oikeiden ja asiallisten tietojen antaminen ennakolta yksityisistä ammateista, niiden luonteesta ja vaatimuksista sekä niiden asemasta koko työ- ja ammattielämässämme. Puhutaan ns. sektorijaosta, jossa maatalouden, kaupan, teollisuuden, käsityön, terveydenhoidon, taiteen jne. ammattialueet kartoitetaan pienempiin ryhmiin ja edelleen yksityisiin ammatteihin vaatimustensa ja sisältönsä mukaisesti. Näiden tunteminen helpottaa huomattavasti omakohtaista kannanottoa. Koulujen opetussuunnitelmissa nämä asiat on lähes kokonaan syrjäytetty, siitäkin huolimatta, että kouluviranomaisemme varmaan tietävät ne vaikeudet, joihin tuhannet joutuvat koulunsa jättäessään. — Eräs osatutkimus on selvittänyt, että varsinkin juuri maaseudulla nuorten tietämättömyydestä johtuva epävarmuus on usein syynä valitettaviin hätäratkaisuihin sekä samalla taloudellisiin menetyksiin. Mitä tämä merkitsee mielenterveydellisesti, sitä ei voida rahassa arvioida. — Muuan tutkimus on niin ikään todennut, että vain n. 10 % ihmisistä tietää jo aivan nuorena, ennen kansakoulun päättymistä, mille elämänuralle ryhtyy. Miten selviytyvät loput 90 %?

Erittelemättä kysymystä tarkemmin todettakoon, että tämän hetken kiivasrytminen, vaativa ja spesialisoitumista (erikoistumista) suosiva yhteiskunta tyrmää monet heikoimmilla avuilla varustetut nuoret — etenkin, jos he eivät osittainkaan tunne edellytyksiään, vaan haaveksivat vielä täysi-ikäisyyden kynnyksellä.

Yksistään niillä toimenpiteillä, joiden avulla vain herätetään nuoret ajoissa ajattelemaan tulevaa ammattiaan, voitetaan korvaamattoman arvokasta, sanoo prof. Kai v. Fieandt, Helsingin Yliopiston psykologian opettaja. Tämän on varmaan valmis allekirjoittamaan jokainen aikaihmiseksi ehtinyt; etenkin sellainen jolle oma ammatti on muodostunut painajaiseksi ja raskaaksi taakaksi; joiden valinta ei ole onnistunut. Ja heitä on tuhansia meidänkin pienessä maassamme.

Maaseudun nuorten ongelmat ovat valintamielessä aivan oma lukunsa, koska siellä yhä vielä traditio näyttelee tärkeätä osaa. Mutta senkin elämänpiiriin on viime vuosien aikana tullut niin paljon vierasta, sanoisimmeko hämmentävää, käsitteitä ja arvoja sekoittavaa, että nuorten olisi entistä enemmän pystyttävä ratkaisuissaan nojaamaan konkreettisiin tosiasioihin oman itsensä ja meidän kaikkien parhaaksi.

Jouko Mäkinen

Lukija kysyy — lääkäri vastaa

Palstamme, jossa lääkäri vastaa lukijaimme terveydenhoidollisiin kysymyksiin, on herättänyt toimitukselle saapuneesta runsaasta kirjemäärästä päätellen suurta mielenkiintoa. Valitettavasti palstatilamme ei anna mahdollisuutta vastata jokaiselle lääkärin neuvoa pyytäneelle ja sitäpaitsi osa kysymyksistä on ollut joko niin niukkasanaisia tai muuten senlaatuisia, että niihin ei ilman lääkärin tutkimusta voi vastata. Olisikin suotavaa, että palstallemme tarkoitetut kysymykset koskisivat niitä terveyden — ja sairaanhoitoon liittyviä asioita, joilla on yleisempääkin mielenkiintoa, ja mikäli ne koskevat yksityistä sairaustapausta, selostus sairauden oireista olisi oltava mahdollisimman seikkaperäinen. Lehdessämme julkaistavaksi tarkoitetut kysymykset ovat maksuttomia, mutta niihin voidaan vastata vain sikäli kuin tilaa riittää. Kirjeellisesti vastataan niille, jotka liittävät kysymyksensä yhteyteen 300 mk.

66-vuotias: Mieheni sairastui kolme vuotta sitten aivohalvaukseen, oikea käsi ja jalka halvaantuivat, mutta paranivat. Muuten hänen kuntonsa on hyvä, vain puhe on sekainen eikä hänellä ole luku- ja kirjoitustaitoa. Onko toivoa paranemisesta?

Lääkäri: Miehenne puhevika ja luku- ja kirjoitustaidon puute johtuu hänen kärsimästään aivohalvauksesta, mikä näiltä osiltaan ei ole parantunut. Koska vauriosta on kulunut jo useampi vuosi, on tilaa pidettävä pysyvänä.

58-vuotias: Minulla on viisi vuotta ollut ihottuma oikean jalan sääressä. Sitä kutiaa ajoittain niin, että on suorastaan vaikea olla ja jos hankaa, niin ihon pinta rikkoutuu ja siitä tulee visvaa, jolloin kutina kyllä vähäksi aikaa häviää. Leikkautin vuosi sitten suonikohjun toivoen parannusta, mutta turhaan.

Lääkäri: Sääressänne olevan ihottuman hoito, suonikohjun leikkaus, viittaa siihen, että ihottumaanne on pidetty alaraajan laskimoverenkierron sairaudesta johtuvana. Tämänlaatuiset säären alaosassa esiintyvät ihottumat ja haavaumat ovatkin hyvin tavallisia. Teidän tapauksessanne olisi syytä uuteen tutkimukseen, sillä tarkempien tietojen puuttuessa on vaikea vastata.

28-vuotias rouva: Olin kaksi vuotta sitten raskaana. Silloin lääkäri terveydellisistä syistä suoritti keskenmenon. Tästä saakka on esiintynyt valkovuotoa ja viime aikoina tämä vuoto on muuttunut valkoiseksi ja ryynimäiseksi. Kuukautiset ovat säännölliset. Toivon saavani vielä lapsen, onko se mahdollista? Onko valkovuoto vaarallista ja johtuneeko lapsettomuuteni tästä?

Lääkäri: Mitään yleispätevää ohjetta valkovuotoon ei voi antaa. Jokainen tapaus vaatii tutkimuksen. Tavallisimmat syyt valkovuotoon johtuvat erilaisista taudinaiheuttajista (bakteerit, sienet ym.) Koska Teillä valkovuoto alkoi keskenmenon jälkeen, voi sen aiheuttajana olla esim. kohdun kaulakanavan tulehdus tai haavauma kohdun napukassa. Paraneminen tapahtuu vasta perussyyhyn kajoamalla. Valkovuoto sinänsä ei ole lapsettomuuden syy, mutta kylläkin voi olla eräänä oireena syystä, josta lapsettomuus johtuu. On syytä kääntyä lääkärin puoleen.

26-vuotias rouva ja Kiitollinen neljän lapsen äiti. Kts. edellistä vastausta. Syytä tutkittamiseen.

Nuori äiti: 1-vuotiaalla tytölläni on hyvin huono ruokahalu ja hänen painonsa kohoaa hitaasti. Muuten hän on pirteä ja ympäristöstään kiinnostunut. Mitä olisi tehtävä, että hänen ruokahalunsa paranisi?

Lääkäri: Yleensä lapsi painaa 1-vuotiaana kolme kertaa syntymäpainonsa. Huonon painonnousun ja ruokahaluttomuuden tavallisimpia syitä ovat: synnynnäinen heikkous (keskosuus) ravinnon puutteellisuus tai yksipuolisuus, anemiat, psyykilliset tekijät ja erilaiset infektiotaudit. Perussyyhyn vaikuttamalla koetetaan tila korjata. Oletteko käynyt säännöllisesti lastenneuvolassa?

Vastausta toivova kysyy syytä epäsäännöllisiin kuukautisiinsa. Syyt voivat olla moninaiset. Lähinnä tulevat kysymykseen munasarjojen toimintahäiriöt. Käynti naistentautilääkärin luona suotava. Tutkimus, jota ei voi kirjeellisesti suorittaa, on kaiken hoidon välttämätön edellytys.

Asiamies: Kuukautiseni ovat neljän vuoden ajan olleet erittäin epäsäännölliset, jopa 3—4 kk väliajoin. Kärsin ankarasta päänsärystä, niin että joudun nauttimaan 6—8 pulveria päivässä ja myös peräpuikkoja olen käyttänyt. Seurauksena on ollut kovat oksennukset. Olen ollut sairaalahoidossakin, mutta siitä ei ole ollut apua. Olen 49 vuotias, naimisissa ja lapseton.

Lääkäri: Oireista päätellen teillä on vaihdeajan vaivoja. Toivottavasti hormoonihoito auttaa.

Toivossa elävä: Tiedustelisin, voiko enää saada lapsia, kun on tehty leikkaus lasten tulon estämiseksi. Ennen leikkausta on ollut neljä synnytystä ja haluaisimme vielä edes yhden lapsen.

Lääkäri: Ette selittänyt tarkemmin, minkälainen leikkaus teille on suoritettu. Todennäköisesti ette kuitenkaan enää voi saada lapsia, mutta antamalla naistentautien lääkärin tutkia itsenne pääsette ehkä parhaiten selville mahdollisuuksistanne.

"Maija": Tunnen ajoittain vatsanpohjassani viilteleviä kipuja, jotka tavallisesti päättyvät peräpukamain aiheuttamaan särkyyn. Tiedustelen, johtuvatko em. vatsanpohjakivut peräpukamista ja miten peräpukamia olisi hoidettava?

Lääkäri: Leikkaus on paras peräpukamahoito.

Äiti: 7-vuotias poikani hikoilee päästään iltaisin heti uneen vaipumisen jälkeen niin, että tyynyliinakin kostuu. Onkohan em. hikoilu oire jostakin vakavammasta häiriöstä?

Lääkäri: Mitatkaa poikanne lämpöä viikon aikana kello 9 ja kello 18 ja kääntykää sitten lääkärin puoleen.

Kaksivärisenä jerseytä arkikäyttöön.

Pikantti harmaa puku somisteenaan valkoiset hihankäänteet ja kaulus, sivulla suuri solmuke.

Hauskasti epäsymmetrinen malli pumpulisatinia.

Iloinen raidallisen ja yksivärisen yhdistelmä.

Mallissa on käytetty hyväksi raidallisen kankaan mahdollisuuksia. Hame on leikattu vinokelloksi, yläosan edusta on vinoraitaan, samoin selkä.

Monikäyttöinen jakkupuku pliseeratulla hameella. Kaulus, edusta ja hihansuut koristettu kapealla listalla.

Pukuja kesän käyttöön

Naisellisen viehättävä pumpulipuku keskikesän hellepäiviksi.

Reilu pumpulipuku pikkuruudullisesta kankaasta, taskussa ja kaarrokkeen reunassa valkoinen kanttaus.

Näin yksinkertaisen kesäpuvun osaa melkeinpä kuka tahansa ommella, yläosa vartalonmukainen, hameessa silittämättömät laskokset.

Puuvillakangas on käytännöllisin materiaali sekä äidin että tyttären kesäpukuihin. Se on sievää yksivärisenä, raidallisena ja ruudullisena.

Vas. ylh.: Suloinen tutkintopuku pienelle koulutytölle shantungista.

Oik.: Puvut kolmelle sisarukselle: Isomman puku pumpulikankaasta, taskussa ja edustassa koristeena kapeaa pitsiä, samaa pitsiä alushameen helmassa, valkoiset hihankäänteet ja kaulus. Keskimmäisen liivihame on kapearaitaista vakosamettia. Pirpanan puku on kaksiosainen siten, että hameeseen voidaan kiinnittää henkselit ja käyttää sitä hellepukuna ilman yläosaa tai sitten erivärisen puseron kanssa.

Alhaalla vas.: Isomman koulutytön asiallinen puku pumpulipopliinia. Hihankäänteet, solmio ja kaulus raidalliset.

Vas.: Tämänkin puvun kankaaksi sopii esim. pumpulisatini. Kaulukseen on upotettu valkoinen kaarroke, jonka reunaan on tikattu kankaan väriin sopivaa koristenauhaa, samoin kauluksen reunaan, valkoisiin hihankäänteisiin ja helmaan.

Oik.: Kangasta pysty- ja poikkiraitaan on käytetty tämän puvun laajassa hameessa, jossa sivuilla suuret taskut, kaarroke on irroitettava ja puvussa on pieni kaulus.

Hauska raidallisen ja yksivärisen yhdistelmä, hameessa suuret taskut.

Asiantuntija neuvoo:

Valitse pukukankaasi oikein

Tarvitsemme juhlapuvun, jota voimme käyttää monenlaisissa tilaisuuksissa. Hautajaisia emme ota lukuun, sillä oletamme, että useimmilla naisilla on monikäyttöinen, siis myös hautajaisiin sopiva musta puku hankittu jo aikaisemmin. "Mustahan" on joka naiselle kuuluva välttämätön puku. Tarvitsemme siis muunvärisen juhlapuvun ja lähdemme ostamaan kangasta.

Väri on jo kenties valmiiksi mietitty. Kenties jokin kirkas tai taitettu väri. Mutta kaipa punatukkakin ostaja hylkää ilman arveluja kaikki punaiset ja punakeltaiset värit. Samoin lienee itsestään selvää, että kalpea tai muuten väritön ei halua korostaa kalpeuttaan liian räikeillä väreillä, vaan turvautuu johonkin pehmeään ja lämpimään väriin. Myös tukevatekoinen hylkää liian kirkkaat värit, samoin vaaleat pastellit, ja maastoutuu lihoinensa vähemmän huomiota herättävästi. Ne joilla on "puolueeton" tukan väri ja hyvä iho ja jotka osaavat pelata hyvin kosmetiikan tuotteilla, voivat käyttää hyväkseen värikartan kaikkia värejä, kunhan vain rohkeus ja aistikkuus ovat keskenään sopusoinnussa.

Kankaan laatu on tärkeä, itseasiassa tärkein sellaisille, jotka voivat hankkia uuden juhlapuvun vain harvoin. Lienee muuten tarpeetonta tähdentää, ettei tässä ole ollut tarkoitus puhua "pienistä iltapuvuista" tai "gaaloista", vaan tavallisen naisen juhlapuvusta, siis ns. paremmasta puvusta.

Kangaskauppaan saavuttuamme sivuutamme heti paikalla ne hyllyt ja myyntipöydät, joissa on erilaisia loistavia pehmeitä silkkejä ja kahisevia tafteja. Halvasta pehmeästä silkistä tai taftista valmistettu parempi puku ei ole hienoin mahdollisin uutenakaan, mutta ensimmäisen pesun jälkeen sellainen puku ei enää ole edustuskelpoinenkaan, sillä se menettää ryhtinsä ja kiiltonsa. Jos pukuun sattuu tulemaan likatahroja, niin niiden poistaminen ei käy päinsä ilman ettei jäisi rumentavia kiillottomia laikkuja puhdistusveden jäljiltä. Entä sitten, kun silkkipuku ei enää kelpaa juhlapuvuksi? Olemmeko asiallisen ja tyylikkään näköisiä astioita tiskatessamme, lantaa luodessamme ja tehtaassa työskennellessämme, jos meillä on yllä viralta pantu silkkipuku? Sama epäily kohdistuu myös silkkisamettiin, joka on juhlapukukankaista tavallisen naisen ostettavaksi yhtä arveluttava kuin kultakimalteinen brokaadi.

Villakankaat, silkkivilla, erilaiset rayonsekoitteet ja hyvänlaatuinen puuvillasametti sopivat paremmin jokanaisen juhlapuvuksi. Tietysti on parasta valita mahdollisimman hyvälaatuista kangasta ja suunnitella malli myös niin varovaisesti, että se on joko sellaisenaan "klassillinen", muodikas monta vuotta tai jonka voi pienin muutoksin saada likipitäen muodinmukaiseksi — vaikkapa nykyisen "nuolilinjan" mukaiseksi, joka ei suosi liikoja leikkauksia ja väljiä poimutuksia mutta silti ei ole esimerkiksi viimetalviseen pukuun verrattuna mitenkään vallankumouksellinen. Kun villasta, sekoitekankaista ja pumpulisametista tehdyn puvun sitten kerran "juhlii" loppuun, niin se sopeutuu arkikäyttöön paljon tyylikkäämmin kuin silkki- tai taftikolttu.

Hyvää rypistymätöntä silkkiä ja esimerkiksi arvokkaantuntuista silkkiripsiä voimme tietysti ajatella kesäiseksi juhlapuvuksi, mutta toivottavasti huomaamme, että nykyaikaiset, rypistymättömiksi käsitellyt ja kenties joillakin sekoitteilla kaunistetut puuvillakankaat soveltuvat erittäin hyvin myös tavallisen naisen kesäiseksi paremmaksi puvuksi. Sitäpaitsi puuvillakankaat ovat edelleen korkeata muotia myös Pariisin ja Lontoon määräyksestä. Kesäisiksi juhlapukukankaiksi ovat hyvin soveltuvia myös puuvilla- ja silkkipopliinit. Myös nylonkankaita kehitetään jatkuvasti niin että lähitulevaisuudessa voi kenties varttuneempikin nainen toivoa saavansa kätevästi kunnossa pidettävän nylonpuvun, josta eivät kuulla läpi itsekunkin harrastamat epämääräiset alusvaatteet.

Kaikennäköiset ja -laatuiset silkkikankaat — kenties luonnonsilkkiä lukuunottamatta — pitäisi julistaa pannaan myös ja ennenkaikkea silloin, kun valmistetaan vaatteita lapsille. Lapsi on kiiltävään tai kahisevaan silkkiin puettuna liian nukkemainen ja sitä nukkemaisempi, mitä rimssutetumpi ja monimutkaisempi malli on. Silkki kuuluu lapselle vain lettija rusettinauhoina. Villa ja puuvilla kelpaa mainiosti lapselle sekä pyhäi-

Jatk. siv. 59.

PUKU UUDEN NAISEN KAAVOILLA

Lukijamme ovat useaan otteeseen tiedustelleet, saako muotiaukeamamme malleihin kaavoja. Vastaamme nyt kaikille asiasta kiinnostuneille, ettemme toimita kaavoja muihin pukuihin kuin niihin, joihin olemme erikoisesti liittäneet kaavoja koskevan maininnan. Mikäli ylipäänsä voimme joihinkin malleihin kaavoja toimittaa, julkaisemme ne kuvat kokonaan erillisenä muotiaukeamastamme. Tässä esitettyyn jakkupukuun voimme toimittaa 40—42 numeron kaavoja. Kaavan hinta on postikuluineen 200 mk ja tilaus on lähetettävä osoitteella Uusi Nainen, toimisto, Erottaja 15—17. A.

Naisia ja omenapuita

Kirj.:
Moa Martinson
Suom.: ELVI SINERVO

Novelli

— Polttaa heidät pitäisi, hän kiljuu, polttaa heidän kirotut talonsa, ja sen minä teenkin, tänä päivänä vielä pistän talot tuleen, heidän tähtensä hän tuon teki. Rukoilivat hänen puolestaan, hourupäät, huusivat hänen syntejään ja syyttivät häntä lasten turmelemisesta, siitä syystä vain, että hän pesi itsestään pois sen sonnan, jonka puhdistamiseen hänellä ei koskaan ollut aikaa lapsia kantaessaan. Ja iso nainen parahtaa itkuun, itkee ja ulvoo päin aurinkoa.

Vanhin poika astuu esiin, katsoo äitiään kasvoihin, näkee miten tyynenä ja nuorena tämä makaa, näkee, miten vaatteet kietoutuvat tiukasti hennon olennon ympärille, pienen riuskan olennon, jonka hän on nähnyt pellolla ja aitoissa, navetassa ja lammaskarsinassa, ja kaikkein useimmin pikkulapsi rinnoillaan tai paksuin vatsoin lasta odottamassa.

— Minä en koskaan mene naimisiin, äiti. Ole huoleti vain, äiti, en mene naimisiin, hoidan kaiken kuten tähänkin asti.

Kukaan ei kuuntele, mitä hän siinä mutisee, sillä kaikki itkevät, surevat. Neljätoista lasta, isäntä ja nainen itkemässä päin aurinkoa. Mutta luumutarhassa nauravat harakat kuten aina.

— Kannamme hänet pesutupaan, Fredrika sanoo, minä itse pesen hänet.

Ja vanhin poika ja Fredrika nostavat hellävaroen pienen olennon maasta ja kantavat hänet pesutuvan valkeaksi hangatulle pesupenkille.

Ja kun vanhin tytär ja Fredrika seuraavana päivänä suorittavat viimeisen rakkaudenpalveluksen, mikä ihmiselle voidaan tehdä, pesevät ja kaunistavat hänet viimeistä matkaa varten, sanoo Fredika:

— Kyllä siitä nyt puheita syntyy, että emme noutaneet tänne Ruumismaria häntä pesemään, mutta Ruumismari saa silti minulta kaksi kruunuaan. Minusta oli tarpeetonta päästää hänet juoksentelemaan ympäriinsä ja kertomaan äiti Sofin kantamisarvista, tiedäthän sinä miten hän selostaa tarkkaan kaikki pesemänsä ruumiit, jotta saisi kahvitilkkansa mökeistä.

— — —

Äiti Sofi haudattiin vanhan kirkkomaanaidan taakse, itsemurhaajien hautapaikalle. Lapset ja Fredrika saattelivat hänet hautaan, ja vanha valkotukkainen kirkkoherra, jonka vanhuus ja saarnat olivat veltostuttaneet, luki äiti Sofille itsemurhaajan maahanpanoluvun.

Kotona makaa isä, vanha talonpoika, liikkumattomana isontuvan sängyssä. Suvun sairaus, hänen äitinsä sairaus, on kaatanut hänet.

Kaikki menee ohi, hän mutisee, kaikki on ohimenevää, kuoltava on kuitenkin lopulta . . .

Mutta haudalla kirkkomaan aidan takana seisoo pitkä, tukeva, viisikymmenvuotias nainen pienen kirkkoherran rinnalla ja julistaa kovalla äänellä ja pilkallisesti pappiin katsoen: — Äiti Sofi! Minä ja sinun lapsesi tiedämme, että Jeesus Kristus on viimeisenä päivänä sinut herättävä ja vievä sinut Jumalan autuuteen . . .

Ja laajalle lähti kiertämään puhe Fredrikasta, joka itse luki ystävänsä hautaan ja siitä, että äiti Sofin avioto esikoinen oli saapunut äitinsä hautajaisiin.

Kolmas ja neljäs polvi, Sally ja Ellen

— Me muutetaan pian, fatsi on saanut paikan maalla! Seitsenvuotias tytönpää nyökkää tärkeänä kuulijoille oikeaan ja vasempaan.

— Sinusta tulee sitten maalaisfriidu, sanoo kymmenvuotias poika römäkällä äänellä ja tirskauttaa miehekkään syljen.

Vastaukseksi hänelle näytetään pitkää nenää ja vilautetaan punaista kieltä. Kaikki Sallyn tämänhetken tyttöystävät lähtevät hänen perässään teurastamoon, jossa teurastetaan vasikoita ja jossa kaikki tärkeät kokoukset pidetään, ja siellä tytöt saavat kuulla muuton yksityiskohdista, kaiken minkä Sally on onnistunut sieppaamaan korviinsa isältään ja äidiltään vuokrakasarmin ullakkohuoneessa, jota kaikki talon asukkaat sanovat "kopiksi", vieläpä isäntä itsekin, sekalaistavarainkauppias.

Sallyn äiti istuu kopissa rautasängyllä ja kyselee lakkaamatta mieheltään:

— Mitä sinä oikein meinaat, et kai luule, että maalle voi lähteä kuorman kanssa, jossa on vain rautasänky ja tyhjä pakkiloota, maallahan niillä on paikat täynnä kilua ja kalua jos minkälaista. Mitäs menit sotkemaan itsesi siihen lakkoon! Viisikymmentä äyriä päivässä, olihan se tyhjää parempi, ja nyt on kaikki pantattu. Luuletko että me voidaan herraskartanoon muuttaa tämmöiset kalut kuormassa. Johan ne nauravat meille, isännät ja torpparit. Kolme paria, vai mitä sinä sanoit, jaa että kolme hevosparia tulisi hakemaan tätä, josta ei tule edes yhtä kuormallista, kolme paria, hulluko sinä olet, ja sitten saamme kököttää kuormalla kolme penikulmaa, kyllä sinä hullu olet. Mitä sinä siellä maalla osaat tehdä, eihän sinusta ole maatyöläiseksi, kun et osaa edes ohjaksista pitää, tehtaassa kun olet ollut koko elämäsi. Kuka käski mennä sinne lakkotoimikuntaan, potkut te siitä hyvästä saitte. Ehei, minä en kyllä lähde sinne sun maalaistaloos, ettäkö minä muka rupeisin tässä lypsämään ja sikoja ruokkimaan, ei tule kuuloonkaan, mieluummin seison tehtaassa, vaikka nälkään kuolisin . . . Rautasänky ja pari pakkilootaa! Ja kolme paria hevosia näitä varten, kyllä tämä talo nauraa saa sinä päivänä! Mitä nuo maalaiset oikein luulevat? Luulevatko he, että meillä täällä kaupungin eteläpäässä on lehmiä ja sikoja ja kangaspuita, tai ehkä kanahäkkejä-

Jatk. siv. 48.

Erkki Hakala:

Puhevikojen hoidosta

Millä tavoin puhevikainen voi saada lievennystä vaikeuksiinsa? Tätä kysymystä haluamme tässä lyhyesti tarkastella, nimenomaan siksi, että maassamme jo tällä hetkellä saatava hoitoapu näyttää olevan vielä suhteellisen suppeiden piirien tiedossa. Tällaiseen esittelyyn lienee aihetta senkin vuoksi, että meillä ei ole varaa jättää yhtäkään ainoata puhevikaista oman onnensa nojaan (esimerkiksi sanomalla huolestuneille vanhemmille: "kyllä se siitä itsestään syrjäytyy, odottakaa vain rauhassa . . .").

Joidenkin lievien puhevikojen kohdalla on ensimmäinen apu odotettavissa jo lapsen siirtyessä kotipiiristään *koulun* muodostamaan pienoisyhteisöön. Koululasten keskuudessa ilmenee voimakkaana pyrkimys mahdollisimman samanlaatuiseen käyttäytymiseen. Tässä kilvoittelussa jää pois osa lasten kotipiirissään hankkimia erikoisuuksia (esimerkiksi jotkut ääntämisvirheet). Tähän seikkaan ei ole kumminkaan syytä asettaa liian suurta toivoa. Lapsella saattaa olla juuri sellainen puhevika, joka vasta koulussa tulee lapselle itselleen tietoiseksi ja aiheuttaa täten vain yhä lisääntyviä vaikeuksia. Näin on laita esim. änkytyksen suhteen. — Mutta jo ennen kouluikää on puhumisen — niinkuin kaiken muunkin kehityksen — kannalta suotavaa, että lapsi on saatettu mahdollisimman tarkkaan lääkärintutkimukseen, ja että tämän tukimuksen vaatimat toimenpiteet myös on toteutettu. Ajattelen ennen kaikkea tapauksia, joissa on kysymys rakenteellisista vajavuuksista (suulaki- ja huulihalkiotapauksista, ääntöelinten vajavaisuuksista, epämuodostumista jne.). Tällaisissa tapauksissa on ehdottomasti syytä noudattaa lääkärin antamia toimintaohjeita. Esimerkiksi suulakihalkioinen lapsi oppii leikkaushoidon jälkeen puhumisen sitä helpommin, mitä varhaisemmassa vaiheessa lääkäri saa suorittaa hoitotoimenpiteensä. — Täysin vanhoillisena ja tuomittavana on pidettävä käsitystä, jonka mukaan pyrkimys lapsen tilan kohentamiseksi leimataan vanhempien itsekkyyden ja omahyväisyyden ilmaukseksi tai suorastaan pienen, viattoman lapsen rääkkäämiseksi. "Kuinka te hennotte antaa lapsenne sellaiseen kidutukseen? Kyllä se tuollaisena menee . . ." — Elämä kiduttaa ihmistä kuitenkin enemmän kuin oikeaan aikaan annettu, hienovaraisesti suoritettu lääkärin toimenpide. — Suulakihalkioisia hoitaa *SPR:n Plastiikkasairaala,* os. Helsinki, Otavantie 10.

Silloin tällöin tapaa lapsia, jotka viidestä, kuudesta ikävuodestaan huolimatta puhuvat varsin alkeellisesti ja puutteellisesti. Normaalitapauksissa pitäisi lapsen jo neljänteen ikävuoteensa mennessä kyetä muodostamaan virheettömiä pikku lauseita. Jos lapsen kehitys tässä suunnassa ei ole edennyt normaalilla tavalla, ja jos puheessa ilmeneviin oireisiin vielä liittyy muita, laajempiin yhteyksiin viittaavia häiriöitä (vuoteenkastelu, henkinen häiriintyneisyys, painajaisunet jne.), on syytä ottaa kiireellisesti yhteys lähimpään *kasvatusneuvolaan* tai sen puuttuessa lasten henkisiin sairauksiin erikoistuneeseen hermo- ja mielitautien lääkäriin *(lastenpsykiatriin).* — Ensiarvoisen tärkeätä apua vanhemmat saavat eri puolilla maata toimivista *mielisairaaloista* sekä niissä työskentelevältä lääkärikunnalta. — Tiedän, että turvautuminen tällaisissa kehitysestymätapauksissa *mielitautilääkäriin* tuntuu vanhemmista oudolta — eihän lapsi ole "hullu"! Asia on kuitenkin niin, että kyseisen erikoislääkärin toimiala käsittää valtavan paljon muutakin kuin mielisairaiden tutkimisen ja hoidon.

Maassamme toimii kaksi *"foniatrista poliklinikkaa"*, joiden toiminta on keskittynyt *puhe- ja äänihäiriöiden* tutkimiseen ja hoitamiseen. Toinen tällainen on *Helsingissä* (Yliopiston Korva- nenä- ja kurkkuklinikan yhteydessä), toinen *Turussa*, myös Kurkkuklinikkaan liittyvänä laitoksena. Näistä laitoksista on saatavissa hoitoa sellaisissakin tapauksissa, jotka vaativat myös lääkärin suorittamia leikkaushoitotoimenpiteitä. Kyseisissä laitoksissa annetaan lisäksi päivittäin harjoitushoitoa sitä kaipaaville; asteikko on erittäin laaja ja monipuolinen, ja se ulottuu ääni- ja äännehäiriöistä monimutkaisimpiin tapauksiin saakka.

Edelleen on syytä mainita se myönteisiin tuloksiin johtanut työ, jota tehdään Suomen Puheopiston ylläpitämässä *puhevikaisneuvolassa* (Os. Topeliuksenk. 15, Hki). Neuvola ottaa harjoitushoitoon vain lieviä häiriötapauksia. Tarvittaessa kyseinen laitos ohjaa asiakkaat erikoishoitoon; kaikkien tapausten varalta se on jatkuvassa kosketuksessa lääketieteen erikoisalojen edustajien kanssa. — Mainittu Puheopisto on kouluttanut joitakin kymmeniä äänenkäytön opettajia, jotka koulutuksensa mukaisesti ovat perehtyneet sekä normaalin puheen koulintaan että myöskin lievien häiriötapausten harjoitushoitoon.

Aikaisemmin mainittiin kouluuntulon merkitys lapsen puheilmaisun kohentajana. — Maassamme aletaan kiinnittää yhä laajempaa huomiota myös itsepintaisempien häiriöiden oikomiseen koulun puitteissa. Tätä varten on muutamiin maamme kaupunkeihin perustettu ns. *koululogopedin* virkoja. Nämä koulujen puhevikaisopettajat tekevät kukin sarallaan erittäin arvokasta ja tuloksellista työtä.

Puhevikaisten hoitomahdollisuuksia tiedustelevat henkilöt esittävät tavallisesti kolme kysymystä. Ne ovat:

1) On kysymyksessä puhevika . . . (seuraa ylimalkainen selostus tavallisesti puhutaan esim. "kirjainvirheestä" tms.). Voiko sitä korjata?
2) Kauanko hoito tulee kestämään?
3) Mitä hoito tulee maksamaan?

On ymmärettävää, että tällaisia kysymyksiä esitetään, koska yleiseen käsitykseen ei vielä ole saatu juurrutetuksi tietoa, että puhevikoja voidaan parantaa aivan kuin muita, tunnetumpaa häiriö- ja sairaustiloja. Kun huomaamme tämän rinnastuksen, havaitsemme myös, että kaksi viimeistä kysymystä ovat turhia. Ennakolta, tapausta huolellisesti tutkimatta ei voida sanoa, miten kauan jonkin puhehäiriön hoito kestää, mitä erikoisverrata muun kaltaisiin yksityistunteihin. Mitään yleitoimenpiteitä se vaatii jne. Mitä tulee maksutasoon yleensä, voitaneen sitä ainakin harjoitustuntien osalta siä normeja ei tiettävästi ole olemassa. Kaikki riippuu siis toimenpiteistä, ja laitoksesta, missä ne suoritetaan.

Yleensä puhevikaisopetus lähtee siitä tosiasiasta, että suurin osa erilaatuisista puheen ja äänen häiriöistä on korjattavissa. Tapauksissa, joissa täydellinen "kuntoutuminen" ei ole mahdollista, voidaan niissäkin asianomaisen tilaa usein huomattavasti kohentaa.

Miltei kokonaan on loppunut aikaisemmin esiintynyt sanomalehti-ilmoittelu, jossa asiaan eri tavoin pe-

Jatk. siv. 58.

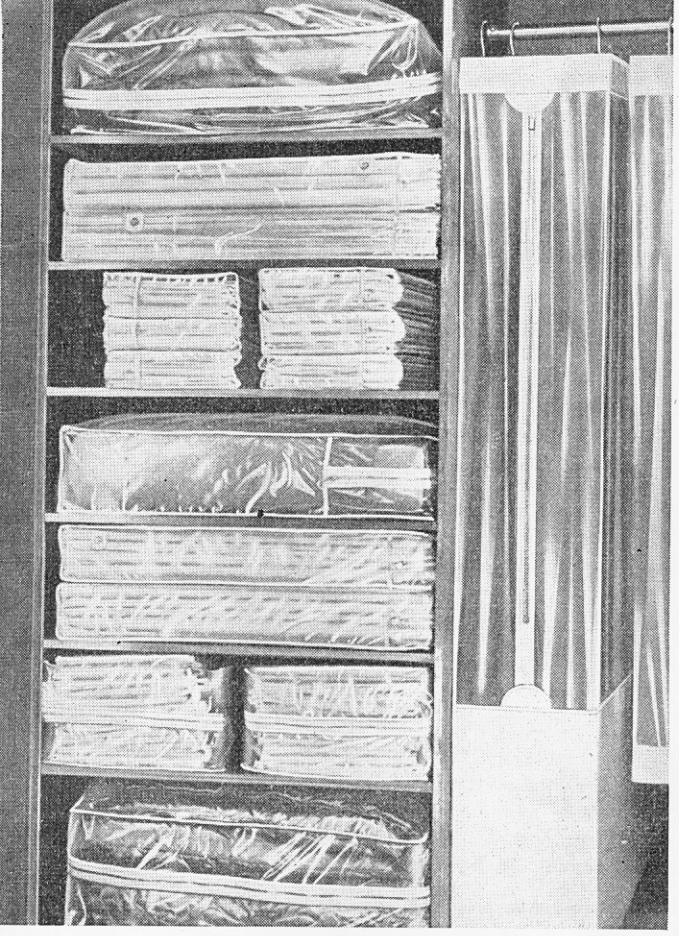

Karkoita koit komeroista

Nyt on siirtymässä jo menneisyyteen se aika, jolloin kahisevat ja kömpelöt paperiset pukupussit kuuluivat keväisten siivouspäivien kuvaan talvivaatteita kesäkuntoon järjestettäessä. Nyt näet plastikpussi palvelee tarkoitusta joustavammin, se on kestävä, tilaa säästävä ja ilmatiivis. Kuvassamme näette todellisen malliesimerkin villavaatteiden "kesälevosta". Villatakit, villasukat, käsineet, kaulaliinat, kukin omiin pusseihinsa. Kaupoista on saatavana metreittäin erilevyistä pussiplastikkia, jonka päät voidaan sulkea ilmatiiviiksi haalealla raudalla ja mieluimmin paperin läpi silittämällä, kuten kuvassa keskellä. Kun takki on pantu pussiin, silitetään pussin suu kiinni. Näin on tehnyt tyttö oikealla. Turkkia säilöön pantaessa on muistettava, ettei pussiin saa laittaa mitään koinmyrkkyä, koska ne voivat turmella turkin värin. Plastikpusseilla voitte tehokkaasti karkoittaa koit komeroistanne ja tämä onkin nyt ajankohtainen asia.

TUOMARIN TUOLILTA

K y s y m y s 1.: a) Mieheni haluaa minusta eron ilmoittamatta mitään painavampaa syytä. Saako sen ilman muuta kahden vuoden erossa asumisen jälkeen?

b) Onko aviopuolisolla ja tyttärellä mitään oikeutta toiselle puolisolle testamentattuun perintöön a) avioliitossa, b) eronneena.

Äiti ja tytär.

V a s t a u s : a) Avioliittolain 76 §:n 2 momentissa säädetään: "Jos puolisot asumuserotuomiotta välien rikkoutumisen vuoksi ovat asuneet erillään viimeiset kaksi vuotta, olkoon kumpaisellakin oikeus saada avioero." Perusteena avioeron myöntämiselle toisen puolison vaatimuksesta on siis "välien rikkoutuminen", josta avioeroa vaativan puolison on esitettävä selvitys. Onko "painavammista syistä" johtunut välien rikkoutuminen tapahtunut tosiasia, jää useassa tapauksessa tuomioistuimessa harkintakysymykseksi.

b) a) Kumpaisellakin puolisolla on avioliiton aikana ns. avio-oikeus toisen omaisuuteen, ei kuitenkaan sellaiseen omaisuuteen, josta avioehtosopimuksella tai testamentissa on toisin määrätty. Tytär perii isänsä, mutta perintöoikeus syntyy vasta perittävän kuollessa.

b) Edellämainittu avio-oikeus toteutuu vasta avioliiton purkautuessa, so. avioeron tai avioliiton peruutumisen sattuessa sekä toisen aviopuolison kuollessa, jolloin eloonjäänyt puoliso ja kuolleen puolison perilliset (siis tytär) tai, avioeron sattuessa, kumpikin puoliso saa puolet puolisoiden omaisuuden säästöstä. Avioliiton purkautuessa tavalla tai toisella on aina toimitettava ositus (kuoleman sattuessa myös perinnönjako), jossa puolison ja perillisen pesäosuus määräytyy.

K y s y m y s 2. : Maksetaanko leskille, jotka menettivät miehensä punakaartissa, minkäänlaista eläkettä ja jos maksetaan, mistä ja miten sitä voisi hakea?

Punakaartilaisen leski.

V a s t a u s : Tarkoittamanne eläkkeen varsinainen hakuaika on päättynyt, mutta voitte hakea ylimääräistä sotaeläkettä Sotaeläkekomitealta, osoite Mikonkatu 15, Helsinki. Hakemukseen on liitettävä virkatodistus, selvitys miesvainajanne osallistumisesta v. 1918 tapahtumiin, lääkärintodistus sekä selvitys hakijan varallisuudesta.

K y s y m y s 3. : Kun pariskunnalla ei ole lapsia, pitääkö testamentti, jossa kaikki omaisuus on testamentattu eli luovutettu toiselle, vai onko tehtävä kauppakirja. Pitääkö testamentti käyttää käräjissä ja minkälainen sen pitää olla?

Asiamies.

V a s t a u s : Keskinäinen testamentti on pätevä keino tarkoitukseenne. Testamentti on tehtävä kirjallisesti kahden todistajan ollessa yhtaikaa läsnä. Testamentin ottaminen kihlakunnanoikeuden pöytäkirjaan ei ole välttämätöntä, mutta voidaan se tehdä ja samalla kuulla todistajia, millä on merkitystä siltä varalta, että todistajat sattuisivat kuolemaan ennen testamentintekijää. Kun testamentti on varsin ankarasti määrämuotoinen oikeustoimi, jonka teossa maallikolle voi sattua korjaamattomia vahinkoja, kehoitamme kääntymään lakimiehen puoleen.

M. J. M.

MAIJA OTTI VAPAA-ILLAN

Maija päätti saada silloin tällöin järjestetyksi vapaaillan keittiöstä — onhan niitä sellaisiakin menoja, jolloin ei ehdi ruokaa laittaa. Aviomies oli ajatuksessa mukana. Mitäs muuta kuin tuumasta toimeen, esiliina eteen ja opettelemaan kotikokin virkaa. Päätettiin laittaa jotain hyvin yksinkertaista: perunat, nakkeja ja munakasta. Perunat ja nakit valmistuivat Matilta poikamiespäivien rutiinilla, mutta munakas tuotti vähän enemmän päänvaivaa. Seoksesta yritti tulla liian sitkeää aviomieskokkien klassillisen esimerkin mukaisesti. Mutta Maija oli mukana ensimmäisellä kerralla ja osoitetuksi tuli, että mieskin valmistaa munakkaasta munakkaan eikä pannukakkua.

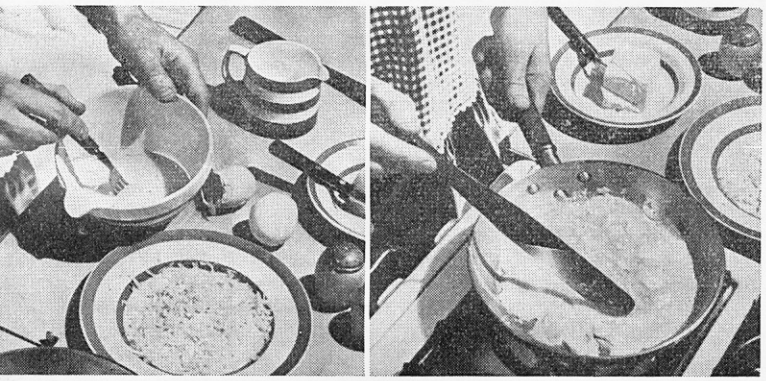

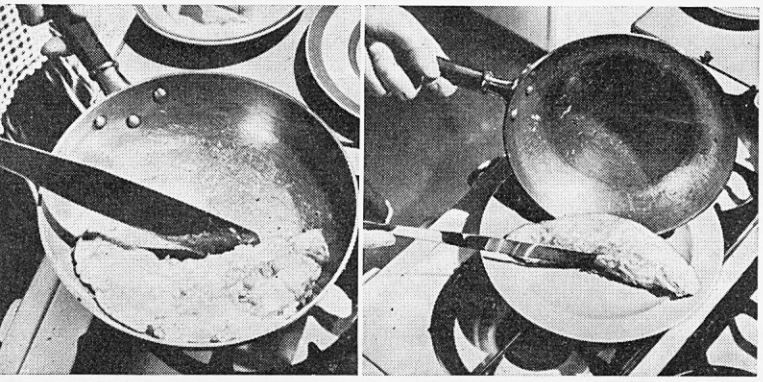

Vispilöi 2 munaa kevyesti. Lisää vähän vettä ja kaksikolmasosaa juustoraastees ta.

Sulata rasva, kaada seos pannuun ja kiehauta nopeasti. Hämmennä hiljaa paistinveitsellä.

Käännä munakas kaksinkerroin. Muovaile veitsellä kauniin muotoiseksi.

Kaada valmis munakas kuumalle lautaselle. Sirottele loput juustoraasteesta pinnalle.

Sellainen oli aviomiehen resepti, jonka mukaan valmistui näin muhkea munakas.

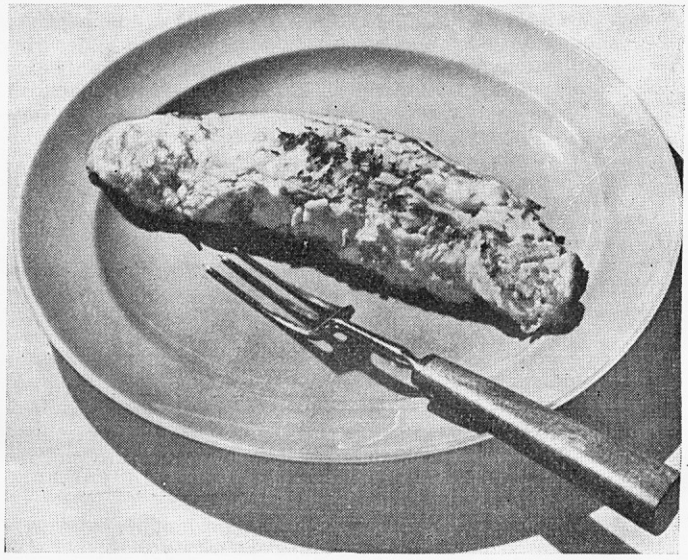

UUNISSA PAISTETTU LAHNA

1—1½ kg lahna
margariinia
1 muna
1—1½ dl korppujauhetta
suolaa, valkopippuria, vettä.

Lahna perataan, huuhdotaan ja pyyhitään kuivaksi, minkä jälkeen se hierotaan suola- ja valkopippuriseoksella. Reunallisessa uunipannussa ruskistetaan rasva ja lahna, joka on voideltu munalla pannaan pannuun ja sen pinnalle ripotellaan hyvin hienoa korppujauhetta. Kala pannaan uuniin saamaan väriä, minkä jälkeen pannuun kaadetaan vettä, jolla kalaa usein valellaan paistumisen aikana.

Kastike valmistetaan siivilöimällä kalan paistinliemi, johon lisätään vähän kermamaitoa ja maustetaan vaikkapa tomaattisoseella.

Kala tarjotaan perunasoseen kanssa.

HERRASKARTANON HAUKI

1—1½ kg hauki
1 muna
1 dl korppujauhetta
1 rkl etikkaa, suolaa

Täyte:

2 rkl voita
3 rkl hienonnettua persiljaa
2 rkl hienonnettua tilliä
1 rkl hienonnettua sipulia
1 dl tomaattisosetta

Kastike:

2 rkl voita
2 dl kalanlientä
2 dl kermaa

Kala suomustetaan, halkaistaan selkäpuolelta, jota kautta sisälmykset poistetaan ja kalan selkäruoto irroitetaan. Kala huuhdotaan ja kuivataan, minkä jälkeen se hierotaan suola-etikkaseoksella. — Täyteaineet sekoitetaan hyvin toisiinsa ja pannaan hauen vatsaan ja selkä ommellaan kiinni. Kala voidellaan munalla ja hyvin hienoa korppujauhetta ripotellaan runsaasti sen pinnalle. Reunallisessa uunipannussa ruskistetaan voi ja kala nostetaan pannuun, joka asetetaan uuniin saamaan väriä. Kun se on kauniin ruskea kaadetaan pannuun kiehuvaa vettä jolla kalaa paistumisen aikana usein valellaan.

Kalan ruodosta keitetään kalanliemi.

Kastike valmistetaan kalanpaistinliemestä siivilöimällä se ja lisäämällä siihen kalanlientä ja kermaa.

Tarjolle vietäessä hauki koristetaan sitruunaviipaleilla ja salaatilla.

Tarjotaan nokkosmuhennoksen, perunoiden ja jonkun pikkelsin kanssa.

KEITETYT SILAKAT

1 kg keskisuuria silakoita, 1 tl. etikkaa, 4 dl. vettä, 10 valkopippurinmarjaa, pieni laakerinlehti, suolaa. Kastikkeeseen: 1½ rkl.voita, 1 rkl. vehnäjauhoja, 2 rkl. hienonnettua tilliä, kalalientä.

Silakat perataan, huuhdotaan ja ladotaan matalaan kasariin; mausteet, etikka ja vesi lisätään. Silakat saavat kiehua hiljaisella tulella noin 10 min. Kastiketta varten ruskeutetaan voi ja jauhot, kalakasarista lisätään silakoiden keitinlientä. Kastike saa kiehua 10 min., minkä jälkeen siihen vatkataan munankeltuainen ja mausteena tilli. Kastike kaadetaan silakoiden päälle; lisänä kuumat perunat.

SILAKKAKAMPELAT

30 keskikokoista silakkaa, 3 rkl. voita, 4—5 rkl. hienonnettua persiljaa ja tilliä, 2 munaa, 2 dl. hyvin hienonn. korppujauhetta, 2 rkl. ruisjauhoja. Paistamiseen voita tai ruokaöljyä.

Silakat perataan, huuhdotaan ja ruodot poistetaan niin, että kalat jäävät kokonaisiksi. Kaloille ripotellaan suolaa ja ne saavat vetäytyä noin tunnin ajan. Hienonnettu persilja ja tilli hierotaan voihin. Seosta levitetään 15 silakalle, joiden reunat voidellaan munalla ja päälle painetaan toinen silakka niin että lihapuolet ovat vastakkain, reunat painetaan kiinni. Silakat kastellaan munassa ja kieritetään korppujauheessa. Paistetaan kauniin ruskeiksi; lisänä perunasose.

ÖLJYSILAKAT

30 pientä lihavaa silakkaa, 1 dl. ruokaöljyä, ½ dl. viinietikkaa, 1 rkl. sokeria, 1½ rkl. tomaattisosetta, valkopippuria, suolaa, muita mausteita maun mukaan.

Silakat perataan, huuhdotaan, kuivataan ja asetetaan munakaspannuun tiheästi limittäin. Öljy, viinietikka ja mausteet sekoitetaan, liemi kaadetaan silakoille ja ne saavat kiehua hyvin hiljaisella tulella kannen alla 40—50 min. Kantta ei saa nostaa pois ennenkuin kalat ovat jäähtyneet. Kalat säilytetään kylmässä 1—2 vuorokautta, jolloin ne ovat parhaimmillaan.

JULIAN TEELEIVOKSET

2 munaa, 3 dl. sokeria, 1½ dl. hapanta kermaa, 3½ dl. vehnäjauhoja, 3 tl. leivinjauhetta, 100 g voita tai margariinia.

Munat ja sokeri vispilöidään kunnes seos tulee vaaleaksi ja kuohkeaksi. Jauhot ja leivinjauhe seulotaan hyvin yhteen ja sekoitetaan munasokeriseokseen. Hapan kerma lisätään vähitellen ja lopuksi vähän jäähtynyt voisula. Taikina kaadetaan voideltuihin ja korppujauhotettuihin leivosvuokiin. Paistetaan hyvässä lämmössä 12—15 min. — Taikinan voi paistaa myös yhdessä pitkässä vuoassa ja leikata sen jälkeen viipaleiksi.

RAUHAN HILLOKAKUT

200 g voita tai margariinia, 75 g hienoa sokeria, 200 g vehnäjauhoja, 100 g kuivia perunajauhoja. Täytteeksi: 3—4 dl. kiinteätä hilloa tai marmelaadia. Kakkujen päälle: munaa, sokeria, mantelilastuja.

Pesty voi ja sokeri hierotaan vaahdoksi. Molemmat jauholajit sekeitetaan hyvin toisiinsa ja vaivataan voihin. Taikina ei saa olla kiinteämpää kuin että sen voi hyvin kaaviloida. Taikina saa jonkin aikaa kovettua viileässä paikassa, minkä jälkeen se kaaviloidaan levyksi, josta otetaan pyöreällä muotilla kakkuja. Kakun keskelle pannaan nokare hilloa ja kakku käännetään puolikuun muotoon, voidellaan munalla ja pinnalle ripotellaan sokeria ja mantelilastuja. Paistetaan kohtalaisen kuumassa uunissa.

TALONPOIKAISKAKUT

200 g margariinia tai voita, 200 g sokeria, 75 g manteleita, 400 g vehnäjauhoja, 2 rkl. siirappia, 1 tl. soodaa.

Pesty voi, sokeri ja siirappi hierotaan kuoheaksi seokseksi. Huuhdotut, mutta kuorimattomat mantelit hakataan puolihienoksi ja sekoitetaan voivaahtoon. Taikinaan lisätään jauhot, joihin sooda on sekoitettu ja taikinan annetaan seistä jonkin aikaa viileässä. Taikinasta leivotaan 3—4 cm:n vahvuisia tankoja, josta leikataan terävällä veitsellä n. ½ cm:n vahvuisia kakkuja. Kakut paistetaan kohtalaisen kuumassa uunissa.

APPELSIINIRIISI

2 dl. riisisuurimoita, 1 rkl. voita, ½ l vettä, 4—5 appelsiinia, 150—200 g sokeria.

Riisit huuhdotaan ensin kylmässä, sitten kuumassa vedessä ja pannaan voin kanssa veteen kiehumaan mieluummin vesihauteessa kunnes ovat täysin pehmeitä. Hautumisen aikana ei riisiä saa sekoittaa, jotteivät ne rikkoonnu. Kuoritut appelsiinit lohkotaan ja leikataan pieniksi palasiksi, jotka pannaan kulhoon mehustumaan siksi ajaksi kun riisit kypsyvät. Appelsiiniseos hämmennetään varovasti riiseihin, seos kaadetaan lasimaljaan ja koristetaan appelsiinilohkoilla ja vatkatulla kermalla. Tarjotaan jäähtyneenä.

kin, kun ne noin tulevat kolmella parilla hakemaan, hulluhan sinä olet.

Sitten Sallyn äidin on pakko vetää henkeä, ja mies sujahuttaa väliin:

— On se kumman liikkuva tuo sinun suuvärkkisi, kuule nyt mitä sanon. Perjantaina meidät häädetään, maanantaina tulevat muuttokuormat ja silloin lähdetään. Kun meidät kerran nostetaan pihalle tästä niin mitä siitä, vaikka parhaat tavarat ovatkin kanissa, sade vaan pilaisi ne. Höpötät siinä kangaspuista, kyllä kai sitä jonkinlaista kräässää saa haalituksi kokoon. Mitä jos otettaisiin äiti mukaan, niin se köyhäintalokin lykkäytyisi sillä vielä. Äitihän ei ole vielä pitänyt huutokauppaa, vaikka isä on ollut kuolleena kolme vuotta, hitto tietää miten se eukko pysyy hengissä, mutta kyllä hänellä kräässää on ainakin neljään kuormaan, ole varma siitä.

— Äitisi ei siedä edes nähdä sinua, kai sinä sen tiedät!

— Ei niin, mutta jospa sinä käväisisit siellä Pohjoistullilla puhumassa hänelle. Äläkä nyt motkota, täytyyhän tässä jotain yrittää, en tässä minäkään härkien ja lehmien luo järin kaipaa. Sallyn isä ei ollut vielä koskaan epäonnistunut äidin taivuttelussa, jos hän yritti hyvällä, ja nyt hänen oli yritettävä hyvällä, sillä tilanne oli hiukan kiperä. Hän oli ollut liian hyökkäävä, ottanut vaarallisia hommia osalleen viime lakossa, ja nyt oli pantattu kaikki mitä he seitsemässä vuodessa olivat koonneet ja asuttu Eteläpään kauniimmassa kopissa, ja siitäkin heidät nyt häädettäisiin. Ketään ei oltu koskaan aikaisemmin häädetty kopista, vuokra oli naurettavan pieni, vain kolme kruunua kuussa. Karvaammaksi ei kalkki voinut käydä. Jotain oli tehtävä, sen ymmärsi Sallyn äitikin, ja vähältä piti, ettei hän hiukan ihaillutkin miestään, kun tämä näin oli keksinyt pääsyn tästä sokkelosta. Sallyn isän ei kannattanut etsiä työtä tästä tehdaskaupungista, sen verran Sallyn äiti asioita ymmärsi. Ja niin hän kietoo hapsuhuivin harteilleen ja lähtee Pohjoistullille isoäidin luo, isoäidin, joka tuntee maalaiselämän, koska on elänyt maalla melkein koko elämänsä.

Vuokrakasarmissa on käynnissä kiihkeä iltapäiväjuoruilu.

Olihan siinä uutista, ullakkokopin Svenssonit muuttaisivat maalle. Ullakkokopin Svensson kyllä tiedettiin, hän oli niitä miehiä, jotka haluavat vain laiskotella ja panna toimeen lakkoja ja muita pirunvillityksiä. Ja kun hän nyt on saanut potkut, niin saa tarttua sontalapioon, niin, niin, rouva Svensson parka, kanissa kaikki mitä talossa on ollut! Ja entäs tyttö! Se tyttö on saanut kierrellä paikasta paikkaan, lapsi raukka, kun ei ole edes kunnon vanhempia!

Sally on nähnyt jo monta asuinpaikkaa. Isä ja äiti eivät vielä koskaan ole asuneet samassa paikassa kokonaista vuotta. Täällä Eteläpäässäkin on asuttu jo kolmessa paikassa, tämän talon asukkaat Sally on tuntenut jo ennen tänne muuttamistaan. Täällä on kilttejä tätejä ja mukavia lapsia, sedät tietenkin ryyppäävät, mutta tädit ovat hyviä.

— Siinä on, he, sanoo alimman kerroksen täti, jolla on vasikanteurastamo puuvajassa, siinä on äidilläsihän on yhtä mittaa verenvuotoja. Ja Sally saa palasen ryynimakkaraa, joka maistuu niin hyvältä, että aina kun Sallylla on nälkä, hän tuntee nenässään ryynimakkaran hajun. Täti tekee makkaroita ja myy ne alokaskouluun.

— He, siinä sulle voileipä, tyttö, sanoo joku toinen, sääliksi tässä käy sinua, isäsi makaa toisten kanssa ja äitisi on aina sairaana.

Tädit seisoskelevat usein puhumassa isästä ja äidistä tai keskenmenoista tai huorista, ketä kulloinkin he sanovat huoraksi, tai engelskantaudista. On mahdotonta saada selvää kaikesta, vaikka kuinka koettaisi. Jännittävää kuultavaa se on, kun tädit oikein pääsevät vauhtiin, mutta pääasia, että saa ryynimakkaraa ja voileipää, sillä äiti on niin usein kipeä ja isä melkein aina poissa kotoa. Ja Beda on kaikkein paras, vaikeinta on lähteä ja jättää hänet. Ajatella nyt, lähteä. Matkustaa kauas, ei isä sittenkään niin mahdoton ole. Mutta miten Beda siitä tuumii? Beda kyllä varmasti itkee, se raukka, sillä raukalla on viattomuudentauti, se on kamala tauti.

— Hän ei ole ollut tekemisissä miehen kanssa, tädit puhuvat, ja siitä se sairaus tulee, haavoissa koko ruumis, ja pahalta ne haisevat. Beda rukka, niin kaunis kun hän kasvoiltaan, aivan valkoinen, ja tukka hänellä on musta ja lainehtiva. Sally ei tiedä ketään niin kaunista kuin Beda, jolla on viattomuudentauti. Ja nyt Sally istuu Bedan asunnon edustalla, alimmilla portailla. Hän on menossa sisään, mutta ei rohkene noin vain ilman muuta, täytyy istua ensin vähän aikaa. Kyllä Beda nyt tulee murheelliseksi, kun saa kuulla Sallyn lähdöstä. Oven takaa kuuluu Bedan veljen rähinä, sen, jolla on musta tukka ja vihaiset silmät ja joka on niin komea, tädit sanovat niin, eikä se välitä tytöistä, on niin ylpeä, tädit sanovat, mutta annahan olla, kyllä sekin aika tulee, se on vielä niin nuori. Sally kuulee oven lävitse, miten veli suorastaan huutaa nyt. Hän kuulee jokaainoan sanan:

— Täytyy hakea oikea lääkäri, ettekö näe, että hän heittää veivinsä, ja te puhutte viattomuudentaudista. Kun saan sen Barnön puoskarin kynsiini, niin väännän siltä niskat nurin...

Heittää veivinsä, sehän merkitsi kuolemista, Sally tiesi. Ehkä Beda juuri teki kuolemaa. Niin, varmasti se teki kuolemaa. Sisällä oltiin nyt aivan hiljaa. Kaikki tädit olivat sanoneet, että Beda voisi kuolla minä hetkenä hyvänsä, he tiesivät monta viattomuudentautiin kuollutta.

Eräänä päivänä Sally oli tehnyt paperikukkia punaisesta ja vihreästä ja valkoisesta paperista, sillä paperia oli aina saatavissa, sitä sopi vain ottaa tehtaasta. Hän oli sitten koristanut eteisen paperikukilla Bedan oven kohdalla. — Tule katsomaan, Beda, hän oli huutanut, katso nyt, kuinka kaunista! Bedasta se oli ollut kaunista, mutta muut tädit käskivät Sallyn heti paikalla ottaa kukat pois. — Kuolinhuonettako sinä koristat, mieletön mukula, he huusivat, vie pois heti paikalla, vai aiotko ajaa ihmisen suoraa päätä hautaan! Ihminen, se oli tietysti Beda, mutta tädit näyttivät niin säikähtyneiltä kuin olisivat pelänneet hautaa omasta puolestaan. Luulivat kai kuolevansa tähän paikkaan, muutaman paperikukan vuoksi. Mutta eihän kukaan heistä ollut niin sairas kuin Beda, joka toisinaan makasi ihan tiedottomana. Silloin hänen äitinsä kyykötti polvillaan ja rukoili Jumalaa ottamaan Bedan kotiin, hän varmasti toivoi, että Beda kuolisi. Bedan äiti uskoi Jumalaan, mutta Sallyn äiti ei uskonut, eivätkä tietenkään muutkaan tädit. He juoksentelivat ja pirskottivat vettä Bedan päälle ja antoivat hänelle tippoja, ja muutaman päivän kuluttua hän taas oli vironnut, mutta hän kykeni vain seisomaan tai makaamaan, istua hän ei voinut. Viattomuudentauti on parantumaton.

— Niin niin, jos sitä tautia sairastava voi pakottaa luontoaan että hankkii itselleen sulhasen, niin kyllä tauti lähtee, sanoo makkarantekijätäti. Mutta Beda ei voinut pakottaa luontoaan, hän oli niin kalpea ja kaunis. Kyllä Sally sen ymmärsi, eihän Beda voinut muuttaa miehen kanssa asumaan, eihän hän voinut riidellä ja tapella kuten faija ja äiti tai muut tädit humalaisten miestensä kanssa.

Lukijan toivomus:

Tyyny ristipistoin

Eräänä päivänä tuli kirje: "Olette monasti sanonut, että lukijat saavat esittää toivomuksia lehden sisällön suhteen. Minun mielestäni pitäisi olla useammin ristipistotyönä tehtäviä käsityömalleja, esim. sohvatyynyjen. . ." — Suosittelemme vieressä olevaa. Ruutumalli löytyy sivulta 63. Työssä voi käyttää useampiakin värejä, mutta nykyään suosimme myös yksivärisellä ommeltuja, esim. luonnonväriselle pellava- tai kanavakankaalle sinisellä, tai kirkkaanpunaisella kankaalle valkoisella.

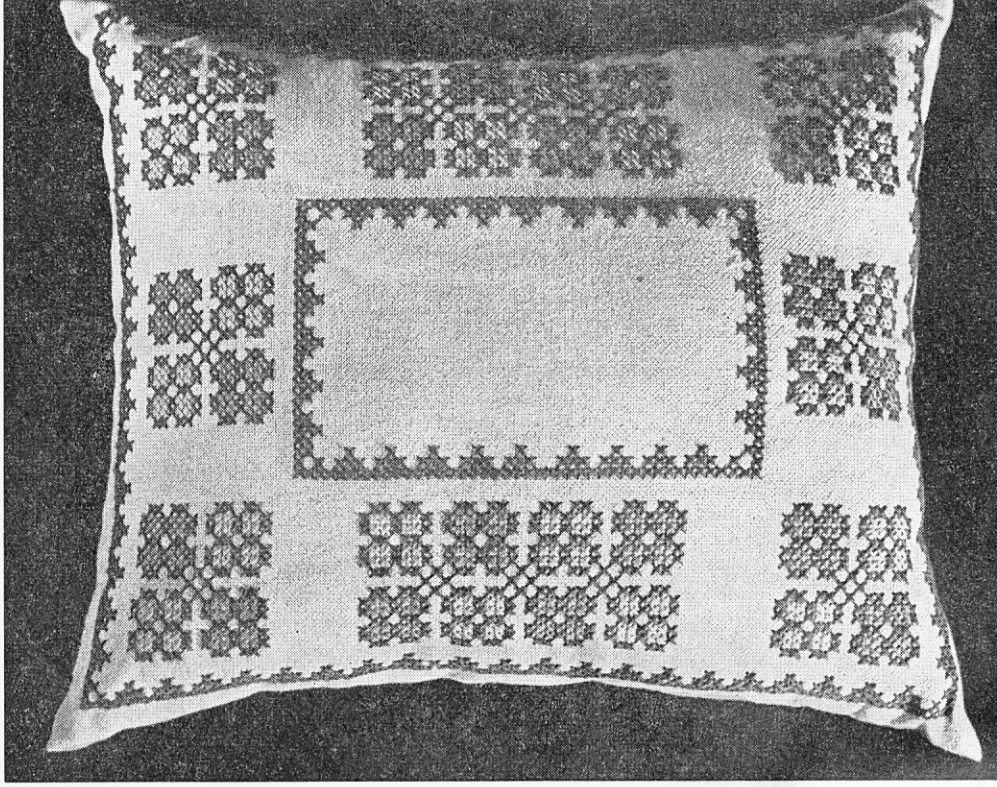

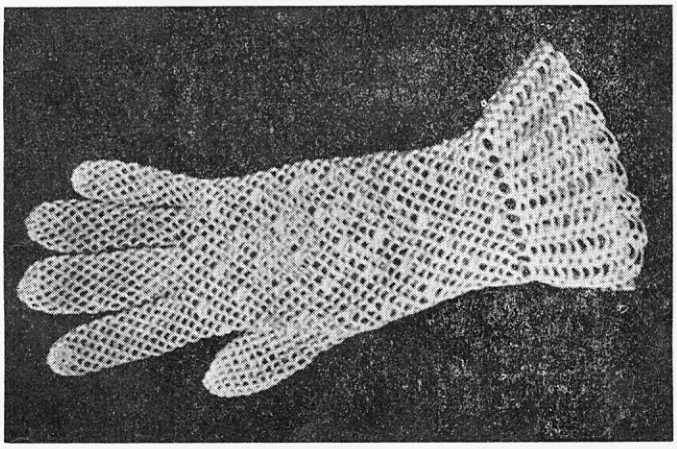

Rantapussi ja pyykkipussi

Saariretket ja uintimatkat ovat pian edessä, Näille suosittelemme kätevää froteekankaasta tehtyä pussia, johon on tehty kaksi lokeroriviä erilaisia mukana tarvittavia esineitä varten, sisälle sitten pyyhkeet ja uimapuvut. Ja rannalla pussia voi käyttää tyynynä. — Iloinen pyykkipussi jossakin komeron naulassa muistuttaa meille ystävällisesti, että likaiset sukat, nenäliinat ja muut käytetyt vaatteet on heti koottava omaan säiliöönsä eikä jätettävä niitä kuljeksimaan kaappien nurkkiin.

Virkatut käsineet

Työtarpeet: 4 kerää beigeväristä helmilankaa n:o 8, virkkuukoukku n:o 12. Työohje: Virkkaa 100 ketjusilmukkaa. Yhdistä renkaaksi. 1 kerr. virkkaa 5 ketjus, liitä kiinteällä silmukalla neljänteen ketjusilmukkaan, jatka näin koko kerroksella, jonka päättyessä renkaassa on 25 lenkkiä. Jatka työtä sivulla 61 olevan piirretyn mallin mukaisesti.

Oheinen kaunis kuva voimistelijattarista viittaa Työväen Urheiluliiton naisten tulevaan suuryritykseen — liittopäiviin, jotka pidetään Tampereella kesäkuun 9.—10. päivinä. Siinä ovat voimistelijattaret keskittyneet vaativaan asentoon, tahdissa, yhteisvoimin.

Lukijalle ovat tunnetut TUL:n liittojuhlat, joista viimeisin pidettiin vuonna 1954. Niille on kerääntynyt koko työläisurheiluväki, niin miehet kuin naisetkin, niin pojat kuin tytötkin. Eräänlaisena naisemansipaation herkullisena kukkasena voitaisiin pitää näitä tulevia liikuntajuhlia, jonne matkaavat reippain mielin ja nuorekkaina vain liiton naiset ja tytöt. Ei ole kuitenkaan kysymys mistään naisten mielenosoituksesta, vaan liittopäivät on tarkoitettu työläisurheilijattarien lämminhenkiseksi kokoontumistilaisuudeksi, jossa muistellaan menneitä, tunnetaan yhteenkuuluvaisuuden ja luokkahengen elähdyttävää voimaa, viitoitetaan tulevaisuutta, jonka on työväenluokalle entisestäänkin seestyttävä.

Liittopäivillä luodaan läpileikkaus liikuntaa harrastavaan, valveutuneeseen naisryhmään. Tytöt esittävät viehättävän pallo-ohjelmansa, naiset vaikuttavan massaohjelman ja ikinuoret Taimi Hirvosen laatiman karkelon. Mitä ovat ikinuoret? Heihin kuuluvat ne naiset, jotka eivät enää voimistele säännöllisesti ja koko nuoruutensa voimalla. He ovat niitä naisia, joille ehkä on kertynyt pieniä vuosirenkaita vatsan ja reisien tienoille. He ovat elinvoimaisia, kehittyneitä naisia, jotka tajuavat liikunnan merkityksen elämänsä jokaisena kautena. Ohjaaja on laatinut helpohkon, mutta silti vaihtelevan ohjelman nimenomaan heitä varten. Nyt eivät naiset voi sanoa: "En minä kehtaa mennä voimisteluun pikkuhousuissa jne.." Nyt hän pukee ylleen värikkään normaalipituisen hameen, jonka väri määräytyy hänen piirikuntansa mukaan. Hameet ovat kolmea eri väriä: punaisia, sinisiä ja vihreitä. Puserot ovat valkoiset. Ikinuoret tekevät kunniaa kansanurheilun jalolle periaatteelle, he toteuttavat sitä.

Liittopäivillä esiintyy niin työläisvoimistelijattarien laaja kuin korkeakin taso. 360 valiovoimistelijaa eri puolilta Suomea esittää taidokkaasti korkeinta voimistelukulttuuriamme. Mutta ei pidä luulla, että voimistelu on ainoaa työläisurheilijatarten liikuntaa. Yleisurheilijattaremme pinkovat ja ponnistavat, lentopalloilijat kilpailevat voitoista, mutta tyytyvät häviöihinsäkin tosi urheilijamaisesti. Liittopäiville odotetaan niinikään kansainvälisiäkin sisaria, jälleen astutaan yli kansallisuusrajojen: itävaltalaisia yleisurheilijattaria, itäsaksalaisia vapaavoimistelijattaria ja tsekkiläisiä taitovoimistelijattaria odotetaan saapuvaksi Tampereelle tuona ikimuistettavana viikonloppuna.

Valmistelut ja ohjelmien harjoitukset ovat käynnissä seuroissa. Aviovaimot pyytävät ja saavat miehiltään vapaata, tyttäret laskevat öitä suureen tapaukseen ja Tampereella marssitaan punaisten lippujen katveessa tehtaiden piippujen turvallisessa miljöössä.

Nykyisin puhutaan yhä uusista ja uusista linjoista ja mitataan sentin tarkkuudella povien korkeutta, lantion leveyttä j.n.e. Terveesti ajatteleva nainen nauraa senteille, mutta tunnustaa linjat, joiden sisällä hengittää terve nainen. Turhan taakan kerääntyminen rasvatyynyjen muodossa vartalon eri puolille herättää hänessä taisteluhalun.
Ensimmäiseksi kohteeksi valitsemme lantion molemmin puolin kukoistavat ylimääräiset toppaukset; astumme oikealla jalalla pitkän askeleen eteenpäin ja kierrämme vartalon oikealle; kädet ovat yhdessä takana ja pää myös kiertynyt oikealle (kuva yllä). Tässä asennossa venytämme käsiä nykäyksittäin taaksepäin vartalon kiertyessä yhä enemmän oikealle. Välillä ojennutaan ja suoritetaan sama liike astuen askeleen eteenpäin vasemmalla jalalla. Kerrataan vielä molemmille puolille.

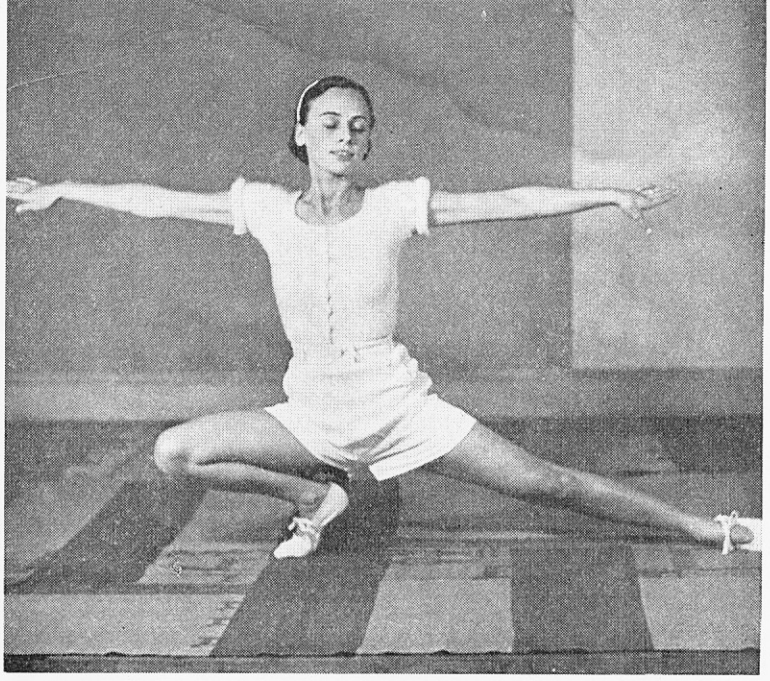

Entä miten on laita polviemme? Olemmeko jo niin "vanhoja", että polvien koukistaminen aiheuttaa epätoivoista voihkimista. Silloin on parasta pikimmiten korjata tuo asia, ennenkuin se tuottaa sairaalloisia seurauksia. Polvien notkistus kyykkyyn; kyykkyasennossa vasemman jalan vienti suoraksi taakse (kuva yllä). Kädet ovat sivulla pitämässä tasapainoa; tässä asennossa "keinutaan" oikean jalan varassa hiukan ylös-alas. Välillä noustaan ylös ja ravistellaan jalkoja ja suoritetaan sama "keinunta" vasen jalka edessä. Kerrataan vielä ainakin kerran molemmilla jaloilla.

Ennen seuraavaa liikettä lepäämme hetken lattialla selinmakuulla ja nostamme jalat ylös vaikkapa tuolia vasten. Senjälkeen "rasvaamme" taas polvi- ja lantioniveliämme; kyykkyistunnasta viemme vasemman jalan suoraksi sivulle ja kierrämme oikean polven ulospäin; kädet ovat sivulla pitämässä tasapainoa (kuva yllä). Tästä asennosta viemme vartalon painon vasemmalle jalalle jalkaa siirtämättä; nyt on siis vasen jalka koukussa ja oikea suorana sivulla. Näin siirrymme jalalta toiselle niin monta kertaa kuin jaksamme, selän pysyessä suorana siirtymisen aikana. Tämän jälkeen nostamme taas jalat ylös ja yritämme uudelleen.

Eevi neuvoo:

10 MINUTIN AAMUVOIMISTELU — PIRTEYTTÄ KOKO PÄIVÄKSI

Välillä otamme hiukan rauhallisempaa, mutta silti hyvää harjoitusta laiskalle selälle. Asetumme lattialle toispolvi seisontaan oikea polvi edessä (kuva alla); kierrämme vartalon oikealle ja tartumme oikealla kädellä vasemman jalan kantapäästä tai varpaista jos yletymme; ojennetaan hitaasti selkä suoraksi. Tehdään sama vielä muutaman kerran ja vaihdetaan senjälkeen jalkojen asentoa ja suoritetaan liike toiseen suuntaan.

Lopuksi käymme kaikella jäljelle jääneellä tarmolla "leipomaan" sitkeintä ja komeinta rasvatyynyämme; asetumme päinmakuulle lattialle, nostamme jalat ylös ja tartumme käsillä nilkoista (kuva alla); tässä asennossa keinumme kuin "varis tervatulla sillalla" niin, että vuorotellen nenä ja reidet ottavat maahan. Välillä lepo ja taas jatketaan niin kauan kuin tarmoa riittää. Lopuksi pieni neuvo, On parempi aloittaa rauhallisesti ja aamu aamulta lisätä suorituskertoja, kuin olla toisena aamuna niin kipeä, ettei lainkaan pysty verryttelemään.

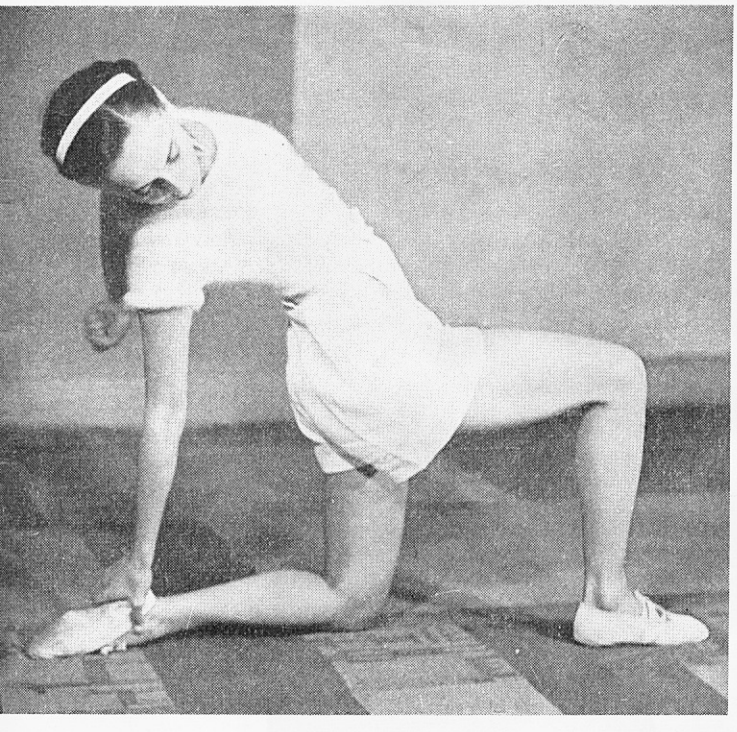

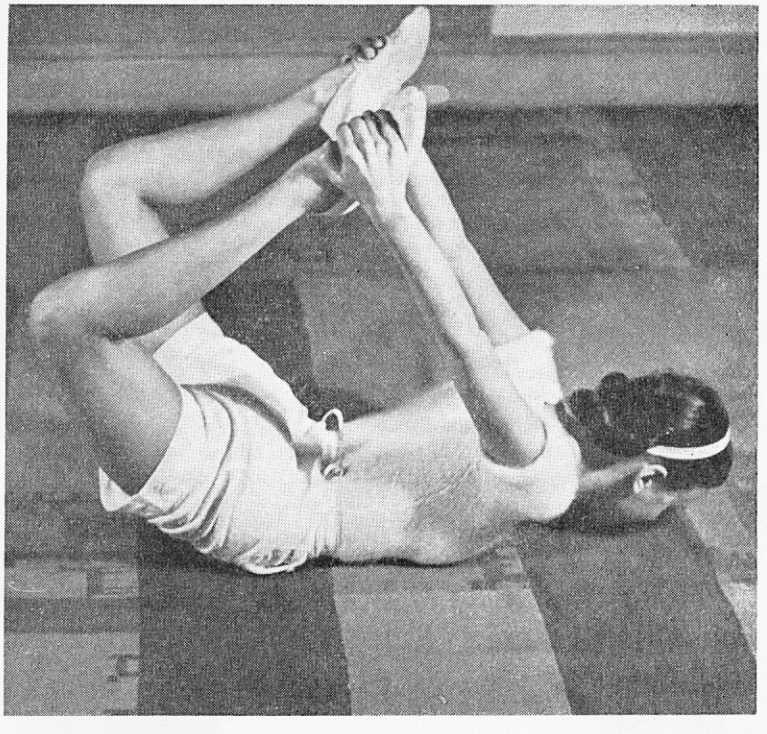

Villatakki on käytännöllinen kesän katuasuna

Työtarpeet: 1 kg paksuhkoa villalankaa, puikot nro 3½, 3 suurta nappia.

Mallineule: 1. ja 3. kerr.: 1 o, 1 n, jne. puikon loppuun. 2. ja 4. kerr.: Oikea s o, nurea s n. 5. ja 6. kerr.: sileää (oikealla puolella o, nurealla n). Toista jälleen 1. kerr.:sta.

23 s= 10 cm leveydessä, 24 kerr.= 7 cm korkeudessa

Selkä: Aloita vasemmasta hihansuusta, luo 53 s ja neulo mallineuletta 20 cm. Lisää sitten vasemmassa reunassa (olkasauma) 28x1 s joka 2 cm:n päässä. Kun työ on 47 cm lisää oikeassa reunassa joka toisella kerr:lla 8x1 ja sitten 6x2 s (sivusauma) ja luo vielä sen jälkeen 84 s. Neulo edelleen kunnes työ on 76 cm. Luo sitten kaulusta varten vasemmassa reunassa toisen värisellä langalla 40 s. Neulo varsinaisella villatakkilangalla vielä 7 cm, jolloin olet neulonut selän puoleen väliin. Neulo selän toinen puolisko päinvastaiseen suuntaan, mutta jätä 7 cm:n jälkeen kauluksen 40 s apupuikolle.

Vasen etukappale: Luo hihansuussa 53 s, neulo mallineuletta ja lisää kuten selässä, mutta päinvastaisissa reunoissa. Kun työ alusta mitaten on 76 cm, päätä kaulusta varten joka toisella kerroksella ensin 9x1 s, sitten 2x2 s ja 3, 4, 5, 6, 7, 8, ja 16 s kerralla. Päätä jäljelläolevat.

Oikea etukappale: Neulo kuten vasen, mutta lisäykset päinvastaisille sivuille ja reunaan 6 kerr. ennen kavennuksia 3 napinreikää seur.: neulo kaula-aukon puolelta 31 s, päätä seuraavat 4 s, neulo 82 s, päätä 4 s, neulo 20 s, päätä 4 s ja neulo loput 6 s. Luo seur. kerr.lla päätettyjen tilalle uudet s:t.

Kaulus: Poista värillinen lanka ja neulo 40 s:lla mallineuletta 84 kerr., päätä. Neulo saman verran apupuikolla olevilla 40 s:lla.

Vyöosa (Tee kaksi samanlaista kappaletta): Luo 120 s ja neulo 34 kerr. mallineuletta, jonka nurea puoli tulee oikeaksi puoleksi. Päätä. Tee toiseen kappaleeseen 5:nnellä ja 29:nnellä kerr.:lla 4 s:n päässä oikeasta reunasta 4 s leveä napinreikä.

Valmistus: Ompele sivu- ja olkasaumat. Käännä hihansuista n. 15 cm manseteiksi. Kiinnitä kauluksen puoliskot etukappaleen kaula-aukkoon. Neulo helman vyöosat (mallineuleen nurea puoli päällä päin) etukappaleeseen. Vahvista takin helma ja halkio langan värisellä, nurealle ommellulla nauhalla. Aseta vastaavat napinreiät kohdakkain ja ompele. Tee n. 2 cm:n päähän selän sivusaumoista pieni laskos, jonka sisään työnnät vyöosien päät; ompele laskos.

Tytölle

Työtarpeet: 150 g 4 säikeistä villalankaa, puikot 2½, 6 nappia.

Suuruus: rinnan ympärys 55 cm, pituus 27½ cm, hihan sauma 21 cm. 6 s ja 8 kerr. on 2½ cm.

Vasen etukappale: Luo 36 s ja neulo 8 kerr. helmineuletta. Neulo sitten sileätä, mutta etureunan 6 s:llä helmineuletta. Kun on 40 kerr., lisää hihaa varten kuuden seur. kerr:n sivureunassa 1 s ja luo sitten samassa reunassa 2 kertaa 5 s ja 2 kertaa 10 s joka toisella kerr:lla (72 s). Neulo hihan puoleiseen reunaan. Seur. kerr.: luo 6 s, 6 s helmineuletta, 66 o, 6 s helmineuletta. Neuloen kummassakin sivussa 6 s:llä helmineuletta, neulo 1 kerr. ja sitten kaula-aukkoa varten seur: 6 s. helmineuletta o, viimeiset 8 s: 2 o yht.., 6 s helmineuletta. Kavenna tällä tavoin joka toisella kerr:lla, kunnes on 70 s. Neulo 10 kerr. lopettaen kaula-aukon puoleiseen reunaan. Seur. kerr.: 6 s helmineuletta, nosta 64 s varapuikoille. Neulo 6 s:llä 4½ cm helmineuletta. Päätä.

Oikea etukappale: Luo 36 s ja neulo 4 kerr. helmineuletta. Tee seur. kerr:lla napinreikä: neulo 3 s, langankierros, 2 o yht. Neulo kuten vasen etukappale tehden vielä 5 napinreikää aina 10:nnellä kerr:lla.

Selkä: Poimi työn nurealta puolelta oikealta olkapäältä 64 s, luo 22 s ja poimi vasemmalta olkapäältä 64 s. Neulo 21 kerr. Päätä kahden seur. kerr:n alussa 6 s, neljän seur. kerr:n alussa 10 s ja neljän sitä seur. kerr:n alussa 5 s. Kavenna kummassakin reunassa 1 s seur. 6 kerr:lla (66 s). Neulo 40 kerr. ja sitten 8 kerr. helmineuletta. Päätä.

Valmistus: Prässää kappaleet. Ompele kauluksen päät yhteen ja kiinnitä selkäosaan. Ompele sivu- ja hihan saumat sekä napit.

Pojalle

Työtarpeet: 200 g villalankaa, puikot 2 ja 2½, 5 nappia.

Suuruus: pituus 34 cm, hihan sauma 33 cm.

Selkä: Luo 104 s puikoilla 2 ja neulo 5 cm 1 o, 1 n. Vaihda työ puikoille 2½ ja neulo 14 kerr. sileätä, sitten 14 kerr. helmineuletta. Toista nämä 14 kerr. kahdesti ja neulo vielä 14 kerr. sileätä. Päätä kahden seur. kerr:n alussa kainaloaukkoja varten 4 s. Kavenna 1 s joka kerr:n kummassakin päässä, kunnes on 80 s. Neulo kaventamatta, kunnes 4:s helmineuleraita on valmis. Neulo vielä 14 kerr. sileätä ja päätä kuuden seur. kerr:n alussa 8 s olkapäitä varten ja sitten loput 32 s.

Vasen etukappale: Luo 50 s puikoilla 2 ja neulo samoin kuin selkä kainaloon asti. Päätä sitten kainaloaukon puoleisessa reunassa 4 s ja kavenna samassa reunassa 1 s joka kerr:lla, kunnes on 38 s. Kavenna tämän jälkeen kaula-aukon puoleisessa reunassa 1 s joka kerr:lla, kunnes on 24 s. Kun kappale on selän pituinen, päätä kolmessa osassa 24 s. Tee oikea etukappale samoin.

Hihat: Luo 48 s puikoilla 2 ja neulo 1 o, 1 n 5 cm. Vaihda työ puikoille 2½ ja neulo mallineuletta lisäten joka 7:nnen kerr:n kummassakin päässä 1 s, kunnes on 76 s. Kun on 4 kuviota, neulo vielä 14 kerr. sileätä. Päätä sitten hihan kaarta varten kahden seur. kerr:n alussa 4 s ja kavenna joka toisella kerr:lla kummassakin sivussa 1 s, kunnes on 40 s, sitten joka kerr:lla, kunnes on 16 s. Neuloen sileätä, päätä neljän seur. kerr:n alussa 4 s.

Reunus: Luo 12 s puikoilla 2. Neulo 1 cm ja tee sitten napinreikä päättämällä 5 s:n päässä etureunasta 3 s ja luomalla seur. kerr:lla 3 s tilalle. Tee kaikkiaan 5 napinreikää tasaisin välein. Neulo edelleen, kunnes reunus on riittävän pitkä. Päätä.

Valmistus: Prässää kappaleet kevyesti. Ompele sivu-, olka- ja hihansaumat. Kiinnitä hihat paikoilleen. Kiinnitä reunus niin, että napinreiät tytön takissa tulevat oikealle, ja pojan takissa vasemmalle puolelle.

Iloinen pyykkipäivä Teillekin

Pyykin puhdas tuoksu saa perheenemännän mielen iloiseksi, kun hän kerää kuivia, kahisevia vaatteita. Silloin hän tuntee, että pesu on onnistunut hyvin

— Pesopesu onnistuu aina.

- Peso on nykyaikainen, sulfonaatteja, polyfosfaatteja ja CMC:tä sisältävä pyykinpesujauhe.
- Peso soveltuu pesuun kaikissa vesilaaduissa. Se vaahtoaa ja pesee kovassakin vedessä, vieläpä merivedessä. Se liukenee hyvin.
- Pesolla on suuri lian irroitus- ja kantokyky.
- Peso ei sisällä saippuaa. Siksi se ei muodosta haitallista kalkkisaippuakerrosta. Helppo huuhtoa.
- Peso sisältää optista valkaisuainetta. Se ei sisällä kuituja syövyttäviä kemiallisia valkaisuaineita.

Myyvät OTK-laiset osuusliikkeet

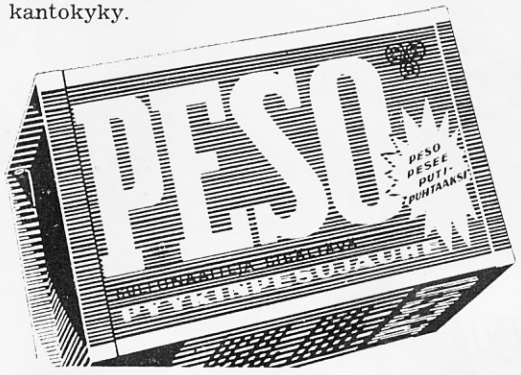

HOROSKOOPPI

(Copyright by Uusi Nainen)

OINAS (21. 3. — 20. 4.)
Oinasihmisten on syytä varoa sekä puskemista että puskemiseen joutumista. Palkannauttija-oinaksille on tämäkin kuukausi taloudellisesti varsin vaikea. Kuukauden loppupuolella kuitenkin lisäansiomahdollisuuksia — voitte viedä esim. radionne panttilainakonttoriin (maksavat nykyisin aika hyvin, kuten tiedämme omasta kokemuksestamme.)

HÄRKÄ (21. 4. — 20. 5.)
Pyritte aikaansaamaan ystäväpiirissänne jotakin erikoista — kerrotte esim. rouva Virtaselle, että näitte Virtasen menevän toissailtana neiti Hupasen seurassa ravintola "Furioson" ovesta sisään. Onnistuttekin aikaansaamaan jotakin erikoista, kuten koko kortteli viittä minuuttia myöhemmin saattaa kuulla. — Mitä Virtaseen tulee, katso lähemmin edempänä kohtaa "Jalopeura".

KAKSOSET (21. 5. — 20. 6.)
Muuten hyvä kuukausi, mutta työasioissa saattaa tulla erimielisyyksiä työnantajan kanssa — hänen mielestään te teette liian vähän työtä, te taas saatte mielestänne liian vähän paikkaa, mutta lopuksi huomaatte olevanne yksimielisiä ainakin siitä, että jotakin on l i i a n v ä h ä n. Työnantajanne huomauttaa rakastettavasti, miten tästäkin näkyy kansamme eheytyminen ja etujen yhteisyys.

RAPU (21. 6 .— 20. 7.)
Urheilua harrastaville rapumiehille kuukausi on erittäin onnekas sikäli, että kurjat säät antavat heille hyvän tekosyyn pysytellä kotosalla vapaa-aikoina. Rapunaisten tuttavuuteen taas pyrkii kiihkeästi salaperäinen, tumma mies; kun hän vihdoin tavoittaa teidät, hän osoittautuu ulosottomieheksi; onnenkivi on tällöin tiilikivi, mikäli sellainen sattuu olemaan sopivasti käsillä.

JALOPEURA (21. 7. — 20. 8.)
Joillekin jalopeuroille saattaa kuukauden alkupuolella sattua jotakin vilkasta ja odottamatonta näin käy esim. Virtaselle ja kaikille niille jalopeura-aviomiehille, jotka erehtyvät olemaan janopeuroja. Näille on kuitenkin loppukuukausi varsin rauhallista ja rahatonta aikaa. Virtasen musta silmäkin paranee verrattain nopeasti eikä hänen tarvitse enää kertoa työpaikassaan tarinaa siitä, miten hän sai sen kompastuttuaan pimeässä huoneessa ja jota tarinaa työtoverit kuuntelevat ystävällisesti hymyillen.

NEITSYT (21. 8. — 20. 9.)
Menetätte hyvän ystävänne, mutta tavallaan omasta syystänne — lainaatte hänelle rahaa tiliin saakka. Nyt alkaneet lemmensuhteet ovat sangen kestäviä; kestävimmät saattavat kestää jopa monta viikkoa häiden jälkeenkin. Ne alivuokralaisina asuvat neitsytihmiset, jotka joutuvat kuukaudeksi matkoille, tulevat tässä kuussa erikoisen hyvin toimeen vuokraemäntiensä kanssa. Monet neitseet saavat veikkauksessa 9 oikein ja puhuvat sen johdosta sanoja jotka eivät sovi neitseille.

VAAKA (21. 9. — 20. 10.)
Veroilmoituksen laatimisesta syntynyt päänsärky alkaa jo vähitellen haihtua. Kunnostaudutte jollakin tavoin työtoverienne silmissä — esim. sanomalla suoraan työnantajallenne, mitä hänestä ajattelette, jolloin hän tarttuu käteenne, ravistaa sitä ja toivottaa teille hyvää onnea uuden työpaikan löytämisessä sekä vakuuttaa, että lopputili on laskettu tuossa tuokiossa.

SKORPIONI (21. 10. — 20. 11.)
Teillä on suuria suunnitelmia, jotka mahdollisesti koskevat matkoja, mutta kustannuskriisin vuoksi on suunnitelmat viisainta pysyttää alle kymmenen kilometrin matkoissa. Valoisat luonteet ryhtyvät nyt jo suunnittelemaan myös kesälomansa viettoa, mutta aikansa asiaa pohdittuaan he eivät enää olekaan valoisia luonteita. Monet skorpioni-ihmisetkin haluavat arvostella myrkyllisesti olevia oloja, mutta heillä on siihen oikeus vain siinä tapauksessa, että ovat vaaleissa käyneet äänestämässä.

JOUSIMIES (21. 11. — 20. 12.)
Tavallisesti saamattomat jousimiesihmiset ovat tämän kuukauden aikana vielä tavallistakin saamattomampia, kun taas tarmokkaat ovat vielä tavallistakin tarmokkaampia; jotkut menevät jopa pyytämään palkankorotustakin, mutta epäonnistuvat; samoin käy muuten muidenkin tähtien merkeissä syntyneille, mikäli he yrittävät y k s i n ä ä n saada palkankorotusta.

KAURIS (21. 12. — 20. 1.)
Taloudellisesti poikkeuksellisen hyvä kuukausi, sillä useat kaurisihmiset sattuvat olemaan poissa kotoa juuri karhujen yrittäessä tavata heitä. Tämän kuukauden aikana varsinkin taideaistia omaavien kauris-ihmisten on syytä pysytellä poissa elokuvateattereista, joissa esitetään tuoreimpia suomalaisia taide-elokuvia. Halkoliikkeitä omistavilla kauris-ihmisillä liikeasiat sujuvat erittäin hyvin.

VESIMIES (21. 1. — 20. 2.)
Nyt niinkuin aina on vesimiehiksi syntyneillä syytä muistaa olevansa vesimiehiä, vaikka syntymäpäivä tai jokin muu tekosyy ehkä houkuttelisikin luopumaan vesimiehisyydestä. Vesinaisten tuttavuuteen taas pyrkii runsaasti miehiä, mikäli he joutuvat syystä tai toisesta liikkumaan Helsingin kaduilla illalla klo 23:n jälkeen. Teette tärkeän päätöksen (mennä hammaslääkäriin), josta ei kuitenkaan tule totta.

KALAT (21. 2. — 20. 3.)
Kaloihin kuuluvat kansanedustajat tuntevat voittamatonta halua tehdä aloite, että kansanedustajien palkkoja olisi korotettava; tässä ajatuksessa he saavat puolelleen kaikki muutkin kansanedustajat. Kala-ministerit huomaavat hekin tällöin nostaa palkkaansa, mutta kala-pikkuvirkamiehiä ei onni tässä suhteessa suosi nyt enempää kuin aikaisemminkaan; heidän pöydällään nähdään entistä useammin kalalaatikkoa, jossa on entistä vähemmän kalaa.

Merlin

"Kyllä olemme koko jutulle monta kertaa makeasti nauraneet." Näin sanomme usein, kun jälkeenpäin muistelemme jotakin hauskaa, vieläpä sellaistakin, joka tapahtumahetkellä on vaikuttanut kaikkea muuta kuin huvittavalta. Ja tällaista sattuu usein juuri perheen piirissä: lapset kertovat vieraille sellaista, mistä olemme nimenomaan varoittaneet, isoäiti on unohtanut jotakin tärkeätä ja saa aikaan hämminkiä, äiti on järjestänyt yllätyksen jne. Tästä kaikesta voitte kertoa kahdellasadalla (200) sanalla kirjoituskilpailussamme. Kertokaa siis lyhyesti jokin hauska kokemuksenne. Kilpailuaika päättyy tk. viimeisenä päivänä. Lähettäkää kirjoituksenne os. Uusi Nainen, toimitus, Kotkankatu 9, Helsinki.

TAPAHTUI PERHEESSÄMME

● *Kirjoituskilpailu lukijoille*

ÄIDIT ja ISÄT ovat perhekomedioiden itseoikeutettuja sankarittaria ja sankareita. Tässä ominaisuudessa eivät heitä ole suinkaan unohtaneet pilapiirtäjät ja vitsinikkarit. Mutta nytpä nähdään, minkä verran heillä on itsellään huumorintajua suhtautua omiin toilauksiinsa, olipa sitten kysymys myöhästymisen aiheuttamasta väärinkäsityksestä tai sanaharkasta epäonnistuneen päivällisen vuoksi. Nyt kynät käteen, niin katsotaan.

JA TYTTÄRET voivat kirjoittaa, minkälaisen tilanteen aiheutti esim. hyvä tai huono koulutodistus, ensimmäinen poikatuttavan kotiinkutsuminen tai muuten tämän yllätyksellinen kohtaaminen, luvaton tanssimatka, piiloitetun puuteriaskin löytäminen tai ensimmäinen permanentti, joka otettiin salaa. Ai miten paljon saattaakaan perheessä tapahtua ja mitä hassua saavatkaan vanhemmille sisaruksille aikaan pienemmät. Kertokaapa näistä.

PALKINNOT:

1) **Valokuvauskone.**
2) **2.000 mk.**
3) **1.000 mk.**

7 kirjapalkintoa.

Kevään tyylikästä viihtyisyyttä

Corall *asusteissa!*

LENINKITEHDAS CORALL OY
Helsinki, Topeliuksenkatu 13

"Älä sure äiti, kyllä se Tolulla lähtee"

lohdutti pikku Heikki äitiään, kun isän venetervat päälleen kaatoi — niinkuin lähtikin sekä terva että muukin lika niin Heikistä kuin vaatteistakin.

TOLU on kokoomuksensa, käyttönsä monipuolisuuden ja tehonsa puolesta ainoalaatuinen pesuaine koko maailmassa.

TOLUA käytetään kuten saippualiuosta, mutta tulos kylmässäkin vedessä on ällistyttävä.

TOLU sekä puhdistaa, että tappaa bakteerit ja on siksi haavaisillekin käsille kuin lääke.

TOLUA suosittelevat ammattimiehet erittäin tehokkaana koristekasvien härmäntorjunta-aineena.

TOLU on patentoitu useissa Euroopan maissa ja on saanut kuluvana vuonna luokassaan ainoan kultamitalin Brüsselin kansainvälisillä messuilla.

TÄNÄ VUONNA SIIS KEVÄTSIIVOUS ENTISTÄ HELPOMMALLA JA HALVEMMALLA, KUN ON KÄYTETTÄVISSÄ TOLUA

TOLU OY

Helsinki, Vanha Talvitie 14, puh. 77 91 99, 77 06 26.

HUONE KEITTOMAHDOLLISUUDELLA . . . Jatk. siv. 11.

ten siunatun aamuvirkku onkaan tuo keski-ikäinen: Kestää miltei tunnin ennenkuin hän selviää matkaan. Ja hän unohtaa sammuttaa valon lähtiessään. Sitten seuraa parin tunnin rauha, jotta kurjuus voisi jälleen alkaa täydellisenä. Ennen mainitut mukavuudet supistuvat itseasiassa mitättömän pieneen pesukomeroon, missä tytöt saavat taistella ajan ja paikan voittamisesta.

Uusi tulokas huomaa pian, etteivät hän ja hänen kolme huonetoveriaan olleetkaan ainoat huoneistossa. Tuntuu kenties uskomattomalta, mutta niin vain on, että yhteensä 24 (kirjoitan: kaksikymmentäneljä) naista on löytänyt hätäsataman kiltin tuomarin luota. Täysin epäitsekkäästi hän on luopunut vanhemmiltaan perimästään osakkeesta, muuttanut keittiöön ja avannut kotinsa kodittomille tytöille. Niin paljon oli hänen sydämensä säälinyt näitä yhteiskunnan kovaosaisia, että hän loppujen lopuksi poisti jopa ammeen kylpyhuoneesta ja asetti sen paikalle kaksi sänkyä voidakseen vielä tarjota kahdelle huoneen keittomahdollisuudella. Suuri sydän, hieno sielu ja 24x6.000 tekee 144.000 markkaa kuukaudessa. Tällaisen summan vuoksi kannattaa olla aulis, varsinkin kun ottaa huomioon, että itse voi asua keittiössä ja koko huoneiston vuokra on vain 13.000.

Olkoonkin että joissakin huoneissa täytyy tinkiä kauneusnäkökohdista, lampussa ei ole varjostinta, ei ikkunoissa verhoja eikä mattoa kuluneella lattialla, kuitenkaan ei tarvitse kärsiä kylmyydestä, ei niiden kahden, jotka ovat saaneet luvan asua — pannuhuoneessa. Huoneistossa on, kuten niin monissa vanhoissa uudistetuissa asunnoissa, oma lämmitysjärjestelmä, jonka pannu on sijoitettu erääseen pieneen huoneeseen. Se ei kuitenkaan ole niin pieni etteikö isännän olisi onnistunut sijoittaa sinnekin kaksi vuodetta, kumpikin arvoltaan kuusituhatta markkaa... No, kenties tässä ei ole voitu ottaa huomioon kaikkia asuntohygienian vaatimuksia, mutta tietenkin on tehtävä kaikki voitava, jotta voitaisiin järjestää huone keittomahdollisuudella.

Muuten tuo keittomahdollisuus on lyhyen selityksen arvoinen. Kuten aikaisemmin on käynyt ilmi, asuskelee isäntä itse keittiössä. Keittomahdollisuudella ei siis ole voitu tarkoittaa keittiötä. Ei todellakaan, sitä se ei ole tarkoittanut. Keittiön lävitse saadaan kulkea vain kaksi kertaa viikossa, tunnin aikana kummallakin kerralla ja tällöin yksinomaan matonpiiskauksen yhteydessä — jos on mattoja piiskattavana ja jos voidaan ottaa vapaata työstä kesken päivän tätä tarkoitusta varten! Keittiönä kahdellekymmenelleneljälle henkilölle toimii sitävastoin kehno rasvainen lipasto hallissa, missä vanha kaasuliesi on saanut paikkansa. Ei ole ihmeteltävää, jos pian yrittääkin tulla toimeen ilman keittomahdollisuutta.

Pieni tulokas liukuu vähitellen tähän uuteen maailmaan ja luopuu ihmettelemästä milloin mitäkin. Hän ei edes hämmästy sinä päivänä, jolloin taas on vuokran maksu. Hän seisoo aamulla vielä puolipukeissaan, miltei Eevan puvussa ja tulee yllätetyksi vuokraisännän taholta tämän koputtamatta astuessa huoneeseen ja vaatiessa tuimaan sävyyn tuota mitätöntä palkkiotaan hyväntekeväisyydestään: huoneesta keittomahdollisuudella. Ei, hän ei reagoi siihen mitenkään, että tällainen toivottomassa asemassa olevien ihmisten häikäilemätön hyväksikäyttö voi jatkua ilman, että joku tarttuu siihen ja tekee siitä lopun.

Kukaan ei tartu, mutta sensijaan on jatkuvasti niitä, jotka kipeästi tarvitsevat huoneen keittomahdollisuudella.

Helppo-töisiä esiliinoja

Vas.: Sintsi on varsin monikäyttöinen kangas. Se sopii huonekalujen päällystämisestä verhoihin ja esiliinoihin asti. Oheinen esiliina on puna- valkoraitainen ja samaa iloista kangasta on myöskin kahvipannun myssy. Oikealla ylhäällä oleva puoliesiliina on pirteätä ruudullista kangasta ja sen koristeena on suuria taskuja ja helmaa kiertävä kapea vinokankaasta leikattu lista, joka valitettavasti kuvassa pääsee heikosti oikeuksiinsa.

Keskimmäisessä esiliinassa on kahta pastellinväriä, yläosa vaalean sinistä, alaosa vaaleanpunaista, pyöreä kaula-aukko, joka pujotetaan pään läpi. Esiliinassa ei ole henkseleitä.

Iloisesta painetusta kankaasta tekaisee sievän esiliinan muutamassa minuutissa. Tässä on vyötäröön tehty muutamia sisäänottoja, suuri tasku ja taakse nauhat.

TEATTERIN PITÄÄ... Jatk. siv. 17.

osia, joita muistelen mielelläni, työläisvaimo-Silja Minna Canthin Kovan onnen lapsissa esimerkiksi ja nimiosa Anna-Liisassa. Mutta eniten minä sentään taidan viihtyä, kun on komedia, joka älykkäästi ja kirpeästi nauraa asioille, joille täytyykin nauraa. Ja niitä kyllä on tässä meidänkin ajassamme!"

Me täällä Kuopiossa olemme viimeksi hymyilleet ja nauraneet itsemme lähes itkun partaalle Lilli-Markkasen rouva Savagelle John Patrickin näytelmässä "Sydämellisiä hupsuja" — viehättävä ja sympaattinen suoritus kertakaikkiaan — ja liikuttavalle, elämän lannistamalle alituisessa humalassa olevalle vuokraemännälle Martti Kainulaisen esikoisnäytelmässä "Juureton nuoruus".

Ohjaajana Lilli Markkanen on saanut tehtäväkseen etupäässä kevyitä ajanvietenäytelmiä, mutta kun on älyä ja tarmoa, saa tyhjänpäiväisestä tekstistäkin irti arvaamattoman paljon. Sellaisella Lilli Markkanen on yllättänyt katsojansa Kuopiossa monesti. On hänen tilillään muutamia vakavampiakin juttuja, eräs sellainen on J. B. Priesteleyn näytelmä "Tarkastaja tulee". Se oli taitava ja tiivis ohjaajantyö, eräs parhaimpia ohjauksia, joita ole viime vuosina Kuopion Yhteisteatterissa nähnyt.

Suhteellisen keveästi ja hilpeästi edennyt keskustelumme saa juuri t,ässä vaiheessa vakavamman sävyn. Puhumme näyttelijän tehtävän tarkoituksesta. "On tietysti hyvä jo pelkästään sekin, että voi viihdyttää katsojaa, irorittaa hänet omista ympyröistään hetkeksi, mutta se ei kai ole meidän perimmäinen tehtävämme. Emme me ole huvin vaan ilon tuojia, emme sentimentaalisten kyynelten vaan todellisen surun kirvoittajia, ainakin meidän p i t ä i s i olla paljon enemmän kuin viihdyttäjiä. Äskettäin meidän näyttelijäkuntamme kävi opintomatkalla Leningradissa. Vasta siellä minä oikein näin, miten tärkeä näyttelijpän palvelustehtävä yhteiskunnassa voi olla, kun hänelel annetaan aikaa ja mahdolilsuuksia syventyä tehtäväänsä ja käsittää se koko laajuudessaan, ja kun myös yleisö suhtautuu hänen työhönsä hartaasti ja vakavasti, ottaa näyttelijän työn yhtenä tehtävänä kaikkien työsarkojen ja tehtävien joukossa, yhtenä arvokkaimmista. Meillä Suomessa ainakin maaseudun teattereissa ei koskaan ole mahdolilsuuksia todelliseen syventymiseen, ja toisaalta pienen kaupungin yleisökin tahtoo kaavoittaa näyttelijän pajazzonosaansa, viihdyttäjän ja komeljanttarin hiukan kevytmieliseen osaan."

Lilli Markkasen kasvoille on noussut hyvin totinen ja mietteliäs ilme. Sitten hän lisää ja leuka työnty yhieman uhmaavasti eteenpäin: "Mutta sen sellaisen täytyy vähitellen muuttua. Teatterin pitää voida ravistaa, ärsyttää ja riemastuttaa, viedä ihmiset sekä alimpaan helvettiin että ylimpään taivaaseen, näyttää ajan kasvot sekä sellaisina kuin ne ovat että selaisina kuin ne voisivat olla. Ellei teatteri sitä pysty tekemään, en oikein ymmärrä, mitä tehtävää teatterilla sitten on!"

Näin sanoo nuori kuopiolainen ohjaja-näyttelijä. Enkä minä puolestani ymmärrä, mitä lisättävää siihen enää on.

Raili Kilpi.

Omantunnonkysymys, hyvät naiset:

Oletteko vartaloonne tyytyväinen?

FIGURA

on hyvän pukeutumisen perusta!

- SEK -

Ulkoasuun vaikuttaa ratkaisevasti vaatetuksen näkymätön puoli. Nainen on täysin chic vasta silloin kun vartalokin on saanut osansa.

FIGURA-liivit kaventavat vyötäröä ja korostavat kauneimpia linjoja. FIGURA vaatetuksen perustaksi — ja Te tunnette itsenne hyvinpukeutuneeksi.

Milloin viimeksi uusittekaan sisimmän asunne? Ettehän Te vain kuulu niihin naisiin jotka ostavat uutta vain joka toinen vuosi — kuten Gallup-tutkimus äskettäin yllättäen paljasti.

Korjatkaa asia kohdaltanne jo tänään, FIGURA tulee Teille avuksi.

FIGURA-MALLEISTA JOKAINEN LÖYTÄÄ OMANSA

— kaikki kauniita — istuvia — hyvin tehtyjä —

Pyytäkää aina

FIGURA

KARI KÄVI... Jatk. siv. 19.

Syiden ei suinkaan tarvitse aina löytyä vanhemmista ja heidän suhtautumisestaan lapseen. Yhtä hyvin lapsen käyttäytymistä säätelevät ympäristöolosuhteet, koulu, leikkiympäristö tms. Yhteistyö vanhempien kanssa on kuitenkin tällaisissakin tapauksissa välttämätön, heidän näkemyksilleen annetaan suuri merkitys, samoin kuin sille, mitä he mahdollisesti ovat jo yrittäneet tai mitä he odottavat lapseltaan. Voi olla, että vanhemmat joskus esittävät suoraviivaisen vaatimuksen: ettekö voisi saada lastani tottelemaan?

— Täällä kuitenkin katsotaan lapseen ja hänen mahdollisuuksiinsa ja opastetaan kasvattajia käyttämään hyväkseen näitä mahdollisuuksia, sanoo kasvatusneuvolan työkolmikko.

Kasvatusneuvolat eivät ole yhteistyössä vain kotien vaan myös koulujen kanssa. Saattaa nimittäin olla niinkin, että lapsi on kotona kaikin puolin esimerkillinen, sen sijaan hänellä voi olla vaikeita ongelmia koulun maailmassa. Tällaisissakin tapauksissa otetaan yhteys vanhempiin, joiden toivotaan suhtautuvan asiaan ymmärtämyksellä — eihän kasvatusneuvola suinkaan ole vain pahantapaisia, vaan myös ujoja ja arkoja lapsia varten. Koulussa ilmenevät ongelmat ovat saattaneet olla piilevinä jo ennen kouluikää, sen vuoksi korostaa kasvatusneuvolan henkilökunta ehkäisevän hoidon merkitystä, jotta lapselle turvattaisiin alun alkaen mahdollisuudet sopeutua normaalin kouluelämän vaatimiin puitteisiin.

Esimerkkinä siitä, ettei mallikelpoisesti käyttäytyvä lapsi ole aina tasapainoinen lapsi, kerromme kuusivuotiaasta Pekasta, joka tuotiin kasvatusneuvolaan jatkuvasti häiriötilassa olevan yöunensa takia. Syyksi osoittautui se, että Pekalle oli ikäisekseen annettu liian suurta vastuuta vaativia tehtäviä: hän kävi kaupassa, oli tottunut pitämään velvollisuutenaan pyyhkiä astiat ja lisäksi hän huolehti paria vuotta nuoremman veljensä turvallisuudesta niin kotosalla kuin pihallakin. Velvollisuudentuntoinen Pekka vei päivän huolet mukanaan sänkyyn samanaikaisesti kuin toiset hänen ikäisensä nukkuivat sikeästi päivän leikkien uuvuttamana. Kukapa tietää miten rajusti Pekka olisi myöhemmin vaatinut korvausta niistä harrastuksista, jotka hän joutui tukahduttamaan leikki-iässä ollessaan. Kiitos Pekan elämän palauttamisesta ikänsä vaatimille raiteille on osoitettava paitsi kasvatusneuvolalle myös vanhemmille, jotka tajusivat, ettei Pekan nöyryys ja mallikelpoisuus merkinnyt tasapainoisuutta hänen mielentilassaan.

Eräs lasten sielunelämän terveyttä tutkinut asiantuntija sanookin, että niin kauan kuin kasvattajat pitävät nöyryyttä hyveenä, niin kauan on kasvatusneuvoloilla vähän asiakkaita, mutta sitä enemmän tehtävää.

Suoma.

PUHEVIKOJEN HOIDOSTA... Jatk. siv. 44.

rehtyneet henkilöt tekivät tiettäväksi olevansa valmiit auttamaan puhevikaisia heidän vaikeuksissaan. Valitettavan usein kuitenkin ilmoittelun takaa paljastui tietynlainen asiakkaiden kalastelu; hoitotulokset jäivät vähäisiksi, ja "käsitelty" oppilas sai vain syvän epäluulon koko opetustyötä kohtaan.

Tällä hetkelläkin on siis maassamme melkoisesti mahdollisuuksia mitä erilaatuisimpien puhevikatapauksen asialliseen hoitamiseen. Ajan ja näkemyksen edistyessä kehittyvät vastaavasti toimenpiteet. Vastaisuutta ajatellen on tietenkin toivottavaa, että kautta koko maan saataisiin vähitellen luoduksi neuvoa antava verkosto, joka alustavasti ottaisi puhevikaiset hoivaansa ja ohjaisi heidät asianomaista hoitoa tarjoaviin hoitokeskuksiin. Jokaista puhevikaisten hoitoon liittyvää uutta aloitetta ja toimenpidettä on tästä syystä tervehdittävä suurella tyydytyksellä. — Puhevikaistyössä mukana ollut henkilö ei voi ummistaa silmiään siltä tosiasialta, että puhevikainen tuntee puutteensa erinomaisen herkästi, koskapa kysymyksessä oleva häiriö paljastuu armottomasti inhimillisen kanssakäymisen kaikkein hienoimmassa kontaktivälineessä.

UUSI MALLIVIHKO n:o 3
ilmestynyt

Mallivihkojemme sarjassa on nyt ilmestynyt n:o 3, joka sisältää koruompelumalleja mm. pöytäliinoihin ja sohvatyynyihin, nimikoimiskirjaimia liinavaatteisiin, tukevien naisten pukumalleja jne.

25-sivuinen vihko maksaa postikuluineen vain 125 mk.

Tilaukset os. Uusi Nainen toimisto, Erottaja 15—17. A.

Rahan on seurattava tilausta.

ASIANTUNTIJA NEUVOO... Jatk. siv. 42.

seksi että arkiseksi asuksi. Esimerkiksi koulutytölle ei ole mitään sen sievempää asua kuin villakankainen laskostettu tai kellotettu hame sekä villakankainen pusero tai vastaavasti villapusero-villatakkiyhdistelmä. Talviseksi juhlapuvuksi sopii hyvin lapselle puuvillasametti sekä ohutraitainen vakosametti ohuen villan ohella ja kesällä voisi hyvien pumpulikangaslaatujen lisäksi hyväksyä juhlapuvuksi myös nylonkankaan, jos huolehditaan, että myös aluspuku on siisti ja sievä. On aina muistettava, että lapsi itse pääsee parhaiten oikeuksiinsa, jos mallit **ovat yksinkertaisia.** Niinikään on muistettava, etteivät kirkkaat värit ole lapsillekaan aina paikallaan. Esimerkiksi kalpeata ja väritöntä lasta ei pidä hukuttaa räikeään vihreään tai siniseen, ei edes tulipunaiseen.

Jos meillä on paljon rahaa käytettäväksi, niin silloin tietysti voimme suorittaa "kevytmielisiäkin" ostoja itsellemme ja silloin ei edellä oleva opastus ole tärkeä. Mutta satalappusiaan laskevan on suoritettava myös pukuostoksensa harkiten ja hyödyllisesti.

Hymy, joka ei unohdu

Antakaa Pepsodentin loihtia itsellenne hohtavan valkoinen hammasrivi! Pepsodent poistaa hampaita himmentävän keltaisen kalvon ja estää bakteerien kehittymisen. Sen maku on virkistävän raikas.

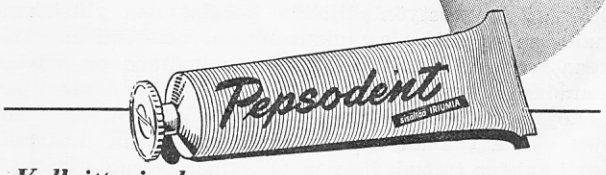

Valloittavin hymy

Pepsodent – hymy

Oy Vinolia Ab

Pe 12 - 1202 -56

Jälleen iloisia uutisia

— Henki-Kansa on lisännyt taas voittoetuja henkivakuutetuilleen. Voittovakuutussummat tulevat nyt korotettuina heti voimaan.

— Palo-Kansa alensi viime syksynä tavallisen palovakuutuksen maksuja 10—40 %.

Vakuutusturva Teillekin Kansa-yhtiöstä !

KANSA-YHTIÖT

HENKI- PALO- TAPATURMA- JA AUTOVAKUUTUKSIA

NAISTYÖLÄISTEN PALKKAUSTA JA ASEMAA POHTIMAAN

Maailman Ammattiyhdistysten Liitto- MAL on tehnyt aloitteen Työtätekevien Naisten Kansainvälisen konferenssin koollekutsumisesta kesäkuulla 1956. Lähtien siitä periaatteesta, että konferenssin tulee olla avoin kaikkia aloja edustaville järjestöille, joita kiinnostaa naistyöntekijäin aseman parantamista koskevat kysymykset, on eri maanosia ja kansoja edustava Maailmankokousta valmisteleva toimikunta osoittanut vetoomuksen kaikille työtätekeville naisille ja heidän järjestöilleen, jossa kehoitetaan osallistumaan konferenssiin ja ryhtymään sen valmisteluihin kaikissa maissa. Tällainen kutsu on saapunut myös Suomeen ja meillä on otettu se sydämellisellä ilolla vastaan.

Tiedetään, että konferenssin työjärjestyksessä tulevat esille pääkysymyksinä naistyöntekijäin asemaa ja palkkausta koskevat kysymykset, niistä etualalla samapalkkaisuus ja naistyöntekijöihin kohdistuvien yhteiskunnallisten epäoikeudenmukaisuuksien poistaminen. Toisena merkittävänä työjärjestyksen kohtana on naisten osuuden ja vaikutuksen lisääminen ammatillisten järjestöjen toiminnassa ja niiden johtotyössä. Näiden asioiden ohella tullaan konferensissa pohtimaan luonnollisesti naisten taloudellisia ja sosiaalisia olosuhteita, sekä heidän oikeuksiaan koskevia kysymyksiä laajasti. Suomessa on valmistelutyöt jo alullaan maamme osanoton turvaamiseksi tähän suurella mielenkiinnolla odotettuun kansojen väliseen naisten parlamenttiin. Valmistautumisen tulee meillä Suomessa tapahtua siten, että maamme ammatillisten ja naisjärjestöjen aktiivisin osa kukin omalla alallaan ja työsarallaan ryhtyy järjestämään naistyöntekijäin keskuudessa vallitsevan rationalisoinnin ja sen yhteydessä toimeenpantujen työ- ja aikatutkimusten, sekä muiden työvauhdin kiihdyttämistoimenpiteiden muodoista ja laajuudesta eri aloilla. — Edelleen tullaan keräämään asiatietoja naistyöntekijäin terveydellisistä- ja työolosuhteista, — eri alojen työehtosopimuksiin sisältyvistä sosiaalisista kohdista, kuten äitiyssuojelua koskevista sopimusmääräyksistä jne. Mitä tulee rationalisointiin ja sen yhteydessä työnantajien vaatimuksiin ja pyrkimyksiin työn voimaperäistämisen tarkoituksessa, ei tämä rajoitu koskemaan yksinomaan teollisuustuotannon aloja, vaan kysymys on kipeä myös liike- ja henkisen työn aloilla. Näillä aloilla työskentelee etupäässä naisia ja varmaan heillä on omakohtaisia kokemuksia kerrottavana tästä asiasta, puhumattakaan heidän suhteettoman alhaisista palkoistaan työn vastuuseen ja vaativuuteen verrattuna. Erikoisesti näiden alojen naistyöntekijät voivat kertoa karvaita esimerkkejä naistyövoimaan kohdistetusta syrjinnästä virkapaikkojen jaossa jne.

Siksi on erittäin tärkeää saada tietoja naisten työoloista myös näiltä aloilta.

Mainitsin edellä, että päähuomio valmisteluissa tullaan kiinnittämään yllämainittujen asiatietojen keräämiseen, jotta maamme valtuuskunta osallistuessaan Naisten Maailmankokoukseen voi esittää luotettavan selostuksen Suomen naisten oloista. Yllämainittu toiminta muodostaa valmistelutyön toisen puolen. Toinen yhtä tärkeä puoli (valmistautumisessa) on naisten toiminta yllämainittujen epäkohtien poistamiseksi, sillä eihän asiatietojen hankkiminen ja niistä puhuminen sinänsä poista vallitsevia epäkohtia, ja epäoikeudenmukaisuuksia. Tämä puoli yhdistyykin luonnostaan kysymykseen naisten osuuden ja vaikutuksen lisäämiseen ammatillisen liikkeen toiminnassa ja johtotyössä. Meillä tunnetaan tämä puutteellisuus ammatillisen liikkeemme toiminnassa ja naistyössä kipeästi. Eri teollisuus-, liike- ja elinkeinon aloilla työskentelevien naisten työolosuhteita, palkkausta, sosiaalisia epäkohtia ja työlainsäädäntömme puutteellisuuksia eivät paljon pysty parantamaan tällä hetkellä näiden alojen työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen väliset työehtosopimukset. Että näin on, johtuu ratkaisevasti naisten heikosta osallistumisesta ammatillisten järjestöjen toimintaan, puhumattakaan heidän heikosta osuudestaan niiden johtavassa työssä. Heikko järjestyneisyys ja piittaamattomuus olojensa korjaamisesta naisten taholta, vie pohjan pois heidän omien järjestöjensä ponnistuksilta ja esityksiltä niiden korjaamiseksi ja parantamiseksi. Tietenkin on olemassa omat perustellut syynsä ja puolustelunsa siihen, miksi naiset niin heikosti valvovat etujaan ja pysyttelevät syrjässä aktiivisesta toiminnasta, eikä siihen ainakaan vähiten ole syynä naisten työtaakan liiallisuus, mutta kiertelemätön, tunnettu ja koettu tosiasia on, että parannusta naisten asiaan ei saada muuten kuin naisten lukumääräisellä osallistumisella ammatillisten järjestöjen toimintaan. Järjestyneisyyden kohottaminen naisten keskuudessa tulee siis olla toimintamme tavoitteena valmistauduttaessa Työtätekevien Naisten Maailmankokoukseen.

Oulutar valitsee VATJUKSELTA

Virkatut käsineet

Jatkoa siv. 49.

Peukalon levitys: Aloita 8. kerr. jälkeen poukalokiila lisäämällä 2. vierekkäiseen ketjus. lenkkiin ylimääräinen lenkki. Levitä näin joka toisella kerroksella, että muodostuu samanlainen kiila kuin neulotussa kintaassa. Kun silmukkalenkkejä kiilassa on 14, jätä ne sivuun ja jatka kämmenen virkkaamista. Kun kämmenosa ulottuu pikkusormen juureen (mallissamme on silloin 44 kerrosta) erota pikkusormea varten 7 silmukkalenkkiä (sovita kädessä, että poukalo tulee oikealle kohdalle) virkkaa pikkusormen ja nimettömän väliin 5 ketjus. Jatka muiden sormien juurta 2:lla kerroksella. Erota etusormea varten 7 silmukkalenkkiä, virkkaa väliin 5 ketjus. ja jaa loput silmukkalenkit keskisormen ja nimettömän kesken. Sormet: virkkaa samoin kuin kämmenosaa, mutta ilman pylväistä muodostettuja "täpliä". Etusormessa ja nimettömässä on 11 silm. lenkkiä, pikkusormessa 10 ja keskisormessa 12. Tarvittavat silmukkalenkit lisätään sormien välissä. Päätä sormet vähentämällä ketjus. 4—3—2—1 peräkkäisillä kerroksilla, jolloin sormen päät vahvistuvat. Peukalo samoin, siinä on 16 ks. lenkkiä. Kalvosin: Virkkaa ranteen ympärille kerros kiinteitä silmukoita. Jos ranne tuntuu väljälle, jätä kiinteiden silmukoiden alle ohuesta pyöreästä kuminauhasta tehty rengas, joka pitää ranteen paikallaan. Mallivirkkaus: 1. kerr. 2 pylvästä, 2. ketjus. 2 pylvästä samaan kiint. s:n ja edelleen samanlaisia pylväsryhmiä jättäen väliin kiinteitä s. niin, että koko kalvosimen ympärystässä on n. 20 pylväsryhmää. Joka toisella kerr. lisätään pylväsryhmien väliin 1 ks. Viimeisellä kerr. niitä on 7.

Toinen käsine saman ohjeen mukaan, muistaen sijoittaa poukalon vastakkaiselle puolelle. Ja niin meillä on kauniit ja kestävät pitsikäsineet kesää varten.

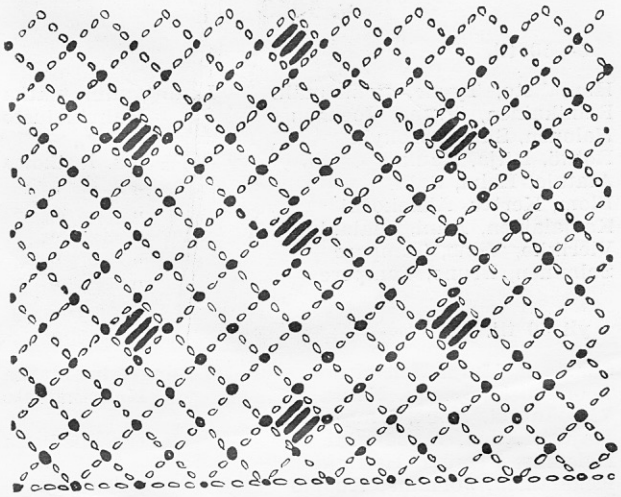

o ketjusilmukka
• kiinteä silmukka
– pylväs

HUONEKALU- JA VERHOILULIIKE

Jokakodin Aitta Oy.

Puhelin 778402

Helsinki, Stuurenkatu 43—45.

Halutessanne uusia vanhoja kalusteitanne, tai ollessanne kokonaan uuden kodin perustamispuuhissa muistakaa, että Jokakodin Aitta on kaikissa kalustuspulmissa hyvä apulaisenne.

Meillä verhoilemalla vanhoja pehmustettuja kalusteita saatte niistä uuden veroisia.

Uudella pintakäsittelyllä loistavat pöydät ja lipastot kilpaa auringon kanssa.

Kotinne täydennykseksi myymälästämme löytyy useita eri malleja vuodesohvia, sekä näihin sopivia nojatuoleja ja pöytiä.

Meillä on myöskin muita kalusteita huokeasta ja yksinkertaisesta aina vaativiin tyylikalustoihin asti.

Arviot ja kuljetukset kaupunkialueella ovat maksuttomat.

Myymme ja korjaamme myös edullisilla vähittäismaksuehdoilla.

Uuden Naisen asiamieskilpailun tulokset

Uuden Naisen palkinnot v. 1956

Asiamieskilpailumme palkinnot jakautuvat tänä vuonna seuraavasti:

1. sarja (Helsinki, Turku, Tampere)

1.	**palkinto**		(yli 250 til.) Tavoitetta ei ole kukaan täyttänyt eikä palkintoa siis jaettu.
2.	„	**40.000:—**	(150—250 til.) Inki, Martta, Turku
3.	„	**30.000:—**	(100—149 til.) Hänninen, Anni Hki

2. sarja (kaupungit, kauppalat yli 3000 asukasta)

1.	**palkinto**	**50.000:—**	(yli 200 til.) Mäki-Runsas, Väinö Oulu
2.	„	**40.000:—**	(125—200 til.) Dryselius, Alli, Karhula
3.	„	**30.000:—**	(75—124 til.) Heininen, Rauni, Kalajoki

3. sarja (paikkakunnat alle 3000 asukasta)

1.	**palkinto**		(yli 150 til.) Tavoite täyttämättä palkintoa ei jaettu.
2.	„	**40.000:—**	(100—150 til.) Rautiainen, Edit, Iisalmi mlk.
3.	„	**30.000:—**	(50—99 til.) Lindvall, Maria Leppävaara

Onnistukaa muita paremmin
— leipokaa **KULTAvehnäs**-jauhosta!

Laajojen sarjaleivontakokeiden avulla korkealuokkaiseksi kehitetty kotileivontajauho, joka täyttää vaativimmankin perheenemännän toiveet.

KULTAvehnäs-jauho on sellaisenaan käyttövalmista!

Älkää sekoittako **KULTAvehnäs**-jauhoon muita jauhoja niin saatte parhaan tuloksen — onnistutte yli odotusten.

OY Vehnä, Raisio

SIIHEN AINA VOITTE LUOTTAA,
MITÄ RAISION SUURMYLLY TUOTTAA!

Uuden Naisen Lukemiston kilpailu

(10 paikkakuntaa à 5.000:—)

1.	**palkinto**	Dahl, Lilja, Käpylä
2.	„	Halonen, Sven, Myllypohja
3.	„	Järvinen, Kaino, Sääksjärvi as.
4.	„	Kivioja, Hilja, Pispala
5.	„	Koski, Anna, Oulu
6.	„	Koskinen, Ester, Pietarsaari
7.	„	Lehtonen, Sirkka, Pakila
8.	„	Malin, Greta, Turku 17
9.	„	Rönkä, Hilda, Suonenjoki
10.	„	Spännäri, Jenny, Kotka

Uuden Naisen karkauspäivän yllätyspalkinnot v. 1956

5—50 til.

Viljanen, Rauha, Reposaari	Leningradin matka
Hakala, Alma, Kristiina	Kahvikalusto
Saleski, Siiri, Kuusamo	„
Klemetti, Anna, Savonlinna	½ tus. teelusikoita
Suovikko, Helvi, Merikarvia	„ „
Laine, Bertta, Äänekoski	„ „
Muhonen, Helvi, Pieksämäki	„ „
Pasanen, Helmi, Nilsiä	„ „
Pesonen, Tyyne, Varkaus	„ „

Yli 50 til. hankkineet

Ruotanen, Paula, Rovaniemi	Leningradin matka
Salio, Taavi, Tainionkoski	Kahvikalusto
Karvonen, Hilma, Kajaani	„
Rauhala, Mimmi, Kittilä	½ tus. teelusikoita
Saarinen, Toini, Messukylä	„ „
Gustafsson, Helvi, Rajamäki	„ „
Jääskeläinen, Hanna, Lahti	„ „
Liuhanen, Selma, Keikyä	„ „
Tainio, Enni, Loimaa	„ „

Uuden Naisen tammikuun yllätyspalkinnot v. 1956

5—50 til.

Humalisto, Tyyne, Renkomäki	Leningradin matka
Reinikainen, Tyyne, Joensuu	Kahvikalusto
Halonen, Siiri, Porokylä	„
Rötkö, Hilja, Kaukas	½ tus. lusikoita
Alatalo, Helvi, Salla	„ „
Blom, Kerttu, Äänekoski	„ „
Karjalainen, Anni, Jaalanka	„ „
Vierikko, Vilho, Tampere	„ „
Salminen, Bruno, Tampere	„ „

yli 50 til.

Saarinen, Maija Helsinki	Leningradin matka
Tuomikoski, Lempi, Nokia	Kahvikalusto
Ylämäntylä, Aune, Ummeljoki	„
Majuri, Alina, Sorsakoski	½ tus. lusikoita
Helenius, Femina, Helsinki	„ „
Kekäläinen, Johanna, Kuopio	„ „
Tikkakoski, Ilmi, Kokkola	„ „
Vilkman, Olavi, Rauma	„ „
Oksanen, Aino, Lievestuore	„ „

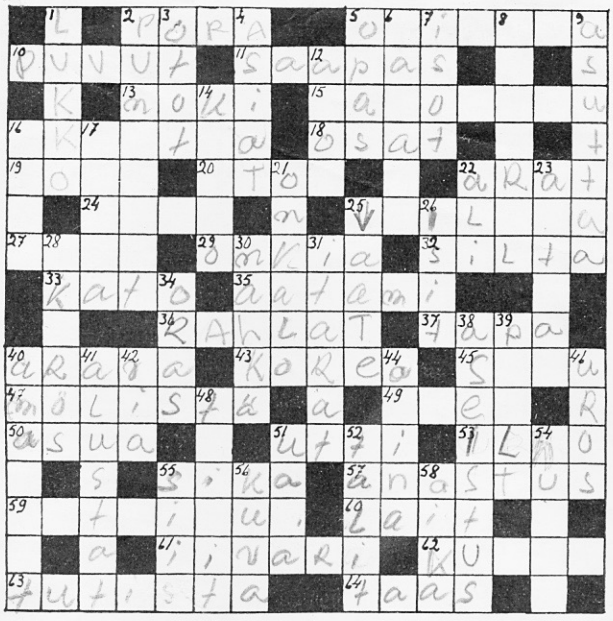

SANARISTIKKO

VAAKASUORAAN: 2. Kaira, 5. Taistelujen saari, 10. Yllämme, 11. Jalkine, 13. Mustaa, 15. Olla vailla, 16. Ennen määräaikaa, 18. Paloja, 19. Hengen tuote, 20. Yksi neljästä, 22. Vapisevat, 24. Hädässä tarpeen, 25. Osa Helsinkiä, 27. Näyttelijätär, 29. Narrata, 32. Ylittää, 33. Vie viljan, 35. Ensimmäinen 36. Kiväärissä, 37. Tottumus, 40. Auttaa rakentamaan, 43. Niemimaa, 45. Punaisuudestaan kuulu, 47. Meluta, 49. Ylhäällä, 50. Majailla, 51. Historiallinen kartano, 53. Poika, 55. Tonkii, 57. Rikos, 59. Selvittää, 60. Säädettyjä, 61. Mies, 62. Ennen isketty, 63. vapista, 64. Jälleen.

PYSTYSUORAAN: 1. Ansa, 2. Tarmokkaita, 3. Tileiltä, 4. Monenlaisia, 5. Johtaa, 6. Eläinsuoja, 7. Kookkaita, 8. Kukkia, 9. Laajentaa, 12. Arka, 14. Tappo, 16. Htkähdyttää, 17. Saita, 21. Luolamainen, 22. Itämaan mies, 23. Vastatullut, 25. Pusero, 26. Määräävät, 28. Poltti siipensä auringossa, 30. Eläinkunnan tuote, 31. Eivät lahjoittele, 34. Taimi, 38. Sotilaalla, 39. Myhkyjä, 40. Maan antimia, 41. Kannattavat, 42. Kautta, 44. Puhdistaa vettä, 46. Koiras, 48. Miehiä, 51. Jumalolento, 52. Rasvoja, 54. Lahti, 55. Johtopäätös, 56. Saadaan kameralla, 58. Vetoväline.

MAALISKUUN SANARISTIKON RATKAISU

VAAKASUORAAN: 1) Trappi. 5) Solu. 10) Alpit. 11) Uhtua. 12) Pandat. 13) Iser. 14) Vaasa. 16) Inari. 18) Leini. 19) Haat. 20) Taso. 21) Aava. 23) Unet. 26) Saul. 27) Sinä. 29) Itse. 32) Nysä. 34) Tiut. 35) Minä. 37) Ural. 39) Ääri. 41) Aslak. 42) Lääni. 43) Rokot. 46) Pois. 47) Ristit. 48) Jäävi. 49) Kasan. 50) Tuet. 51) Naatti.

PYSTYSUORAAN: 1) Topelius. 2) Ainainen. 3) Paavit. 4) Ilta. 5) Siis. 6) Otsa. 7) Uuria. 8) Etsata. 9) Pasila. 15) Aasa. 17) Naalit. 22) Vasu. 24) Nimi. 25) Tänään. 28) Ossi. 30) Tislatut. 31) Etiketti. 33) Irak. 35) Meloja. 36) Näädät. 38) Latina. 40) Ripit. 43) Rike. 44) Osat. 45) Oran.

RUUTUPIIRUSTUS SOHVATYYNYYN SIVULLA 49

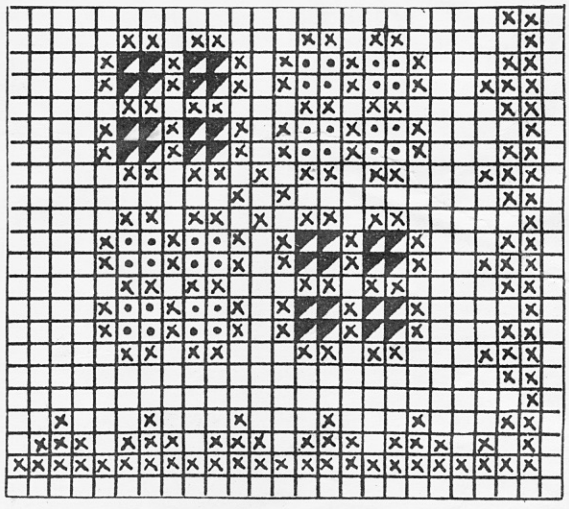

ULOS... Jatk. siv. 4.

nyt syyllistä. Hän ei löytänyt sitä tällä hetkellä vielä itsestäänkään, mutta hän tunsi syyllisyyttä ja se tuntui ilkeältä. Liina nousi, hän meni eteiseen kuin olisi kävellyt unissaan, niin epätodelliselta kaikki tuntui, hän pukeutui ja hetken kuluttua hän käveli kadulla.

Oli jo pimeätä, yöpakkasen tulo ilmaisi itsensä jäisellä tuulella. Se jäähdytti Liinan kuumia ohimoita. Hänen ajatuksensa kiertelivät pientä kehää, sen kehän sisällä oli vain hän itse, yksinäinen, hämmentynyt nainen.

UUSI NAINEN

Suomen Naisten Demokraattisen Liiton kuukausijulkaisu. Vastaava toimittaja Sirkka-Liisa Lähteenoja, toimittaja Suoma Vatjus-Anttila. Toimitus ja toimittajat Helsinki, Kotkank. 9. puh. 70 491/41. Toimisto (tilauksia koskevat asiat) Erottajank. 15 A H-ki, puh. 38 419. Ilmoitusasiat (hra Sourander) puh. 79 91 50. Postisiirtotilin numero 78500. Tilaushinnat 1/1 vk. 700:—, 1/2 vk. 400:—. Kaksi kertaa kuuk. 1/1 vk. 1 000:—, 1/2 vk. 600:—. Ulkomaille kaksinkertaiset hinnat. Osoitteenmuutos 20:—.
Suomen Naisten Demokraattinen Liitto. H-ki. Erottaja 15—17. Puheenjohtaja Hellä Meltti, pääsihteeri Tyyne Tuominen.

Kodin koneista tärkein
Tikka -ompelukone

— Tarkkuustyötä jokaista yksityiskohtaa myöten —

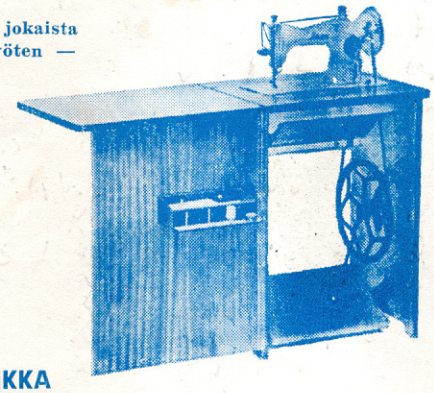

Tikalla koti viihtyisäksi

Kaappi-TIKKA

kätevä yhdistelmä tyylikästä huonekalua ja ompelukonetta. Valmistetaan eri puulajeista.

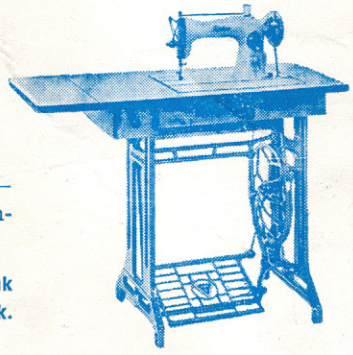

Perhe-TIKKA

kestävä — huokea — siro, sopiva myös ammattikäyttöön.

- **käsirahaa vain 5.200 mk**
- **osamaksu 2.650 mk/kk.**

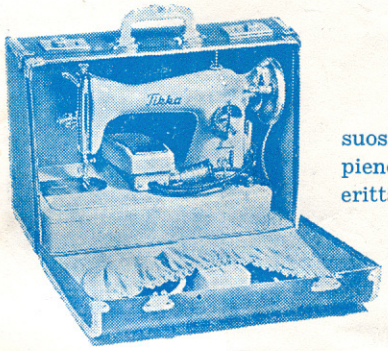

Sähkö-TIKKA

suosittu ompelukone — pienen kokonsa vuoksi erittäin käytännöllinen.

- **käsirahaa 6.000 mk.**
- **osamaksu 2.700 mk/kk.**

Kaikkiin TIKKA-koneisiin voidaan liittää sähkömoottori ja SIK-SAK-laite.

TUTUSTUKAA — NIIN MIELLYTTE JA OSTATTE TIKAN — EDULLISESTI OSAMAKSULLA.

Valmistaja: **Oy TIKKAKOSKI Ab**

Myyjä:

Oy Tikkamyynti Ab

H:ki, Keskuskatu 4 - puh. 25 909 - 31 291

MYYMÄLÄ: Kaisaniemenk. 5 - puh. 66 22 67

— myynti- ja huoltoedustajia kautta maan —

ilahduttakaa ystäviänne KORU-SÄHKEELLÄ

Korusähke on sopiva ja persoonallinen tervehdys joka tilanteessa. Korusähke menee perille nopeasti, sen lähettäminen käy vaivattomasti, sillä voitte suorittaa sen myös puhelimitse.

Valittavananne on kaikkiaan 21 aistikasta korulomaketta, joista varmasti löydätte sopivan onnitteluunne tai tervehdykseenne.

Muistakaa äitiä korusähkeellä äitienpäivänä. Onnitelkaa kevään valkolakkeja korusähkeellä. Korusähke on aina arvokas ja aina ilahduttava yllätys vastaanottajalleen.

Puseropäivästä kaunein päivänne!

Muoti toi jälleen odotetut SILO-uutuudet — nyt ihastuttavampina kuin milloinkaan . . .

SILO-malli 1806

SILO-malli 1797

SILO-malli 1794

SILO-malli 1808

Muotipuseroista Silo oikea valinta!

Hinta 80 mk

Helsinki 1956, Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön Kirjapaino